

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události ve vybrané obci

Adéla Malantíková

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Adéla Malantíková
Osobní číslo:	L21622
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Připravenost obyvatelstva na mimořádné události ve vybrané obci

Zásady pro vypracování

- Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretickou část dané problematiky.
- Provedte multikriteriální analýzu rizik a hrozeb vybrané obce.
- Zpracujte a vyhodnotte dotazníkové šetření v oblasti připravenosti obyvatelstva vybrané obce na mimořádné události.
- Na základě získaných poznatků navrhněte opatření ke zlepšení připravenosti obyvatelstva na mimořádné události.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HORÁK, Rudolf; DANIELOVÁ, Lenka; JURÍČEK, Ludvík a ŠIMÁK, Ladislav. *Zásady ochrany společnosti*. Monografie. Ostrava: Key Publishing, 2015. ISBN 978-80-7418-236-5.
 2. ŘEHÁK, David; MARTÍNEK, Bohumír a LEGIERSKÁ, Petra. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. ISBN 978-80-7385-220-7.
 3. Člověk v tísni. *Žijeme v záplavovém území*. Praha: 2015. ISBN 978-80-87456-76-7.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivan Princ**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3. 5. 2024

Jméno a příjmení studenta: Adéla Malantíková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá připraveností obyvatelstva na mimořádné události. První část práce se věnuje právnímu ukotvení problematiky, kde jsou obsaženy relevantní právní předpisy týkající se ochrany obyvatelstva v případě mimořádných událostí. Následující část se zabývá identifikací mimořádných událostí, hrozeb a rizik, kterým může obec čelit, a poskytuje základní přehled o těchto faktorech. Další část se zaměřuje na opatření a postupy v oblasti ochrany obyvatelstva, jako je ukrytí, varování a vyrozumění, evakuace a nouzové přežití obyvatelstva. V následující části práce je popsáno krizové řízení a plánování v rámci obce, včetně bezpečnostní rady obce, krizového štábu a role starosty. Poslední část se věnuje přípravě obyvatelstva na mimořádné události. Vše se týká obce s rozšířenou působností Kroměříž. Práce se zaměřuje na aktuální rizika v této obci a na navrhovaná opatření k jejich řešení.

Klíčová slova: mimořádná událost, krizová situace, hrozba, riziko, ochrana obyvatelstva, krizové řízení, příprava obyvatelstva, připravenost obyvatelstva

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the preparedness of the population for emergencies. The first part of the thesis is devoted to the legal anchorage of the issue, where the relevant legal regulations concerning the protection of the population in case of emergencies are contained. The following part deals with the identification of emergencies, threats and risks that a municipality may face and provides a basic overview of these factors. The next section focuses on measures and post-measures in the field of public protection, such as shelter, warning and notification, evacuation and emergency survival. The next part of the thesis describes crisis management and planning within the municipality, including the municipal safety council, the crisis staff and the role of the mayor. The last part deals with the preparation of the population for emergencies. All this concerns the municipality of Kroměříž. The work focuses on the current risks in this municipality and the proposed measures to address them.

Keywords: emergency, crisis situation, threat, risk, population protection, crisis management, population preparation, population preparedness

Zde bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Ivanu Princovi, za odborné vedení mé bakalářské práce, za jeho čas a trpělivost během odborných konzultací a za užitečné rady, které mi poskytl při psaní mé práce.

Dále bych chtěla poděkovat panu Ing. Jakubovi Němcovi, za jeho cenné rady a odborný dohled, za poskytnuté informace, podklady a velmi vstřícnou spolupráci při tvorbě této práce.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině za trpělivost a podporu po celou dobu mého studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 PRÁVNÍ UKOTVENÍ PROBLEMATIKY	11
2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI, HROZBY A RIZIKA.....	14
2.1 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	14
2.2 HROZBY	16
2.3 RIZIKA.....	17
3 OCHRANA OBYVATELSTVA	19
3.1 OCHRANA OBYVATELSTVA UKRYTÍM	19
3.2 VAROVÁNÍ A VYROZUMĚNÍ	21
3.3 EVAKUACE	22
3.4 NOUZOVÉ PŘEŽITÍ OBYVATELSTVA	23
4 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ.....	26
4.1 BEZPEČNOSTNÍ RADA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	26
4.2 KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	27
4.3 ROLE STAROSTY OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ.....	27
4.4 KRIZOVÁ PŘIPRAVENOST OBČANŮ MĚSTA KROMĚŘÍŽE	28
5 PŘÍPRAVA OBYVATELSTVA	29
5.1 MINISTERSTVO VNITRA	29
5.2 ORGÁNY KRAJE	29
5.3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE	30
5.4 ORGÁNY OBCE	31
5.5 PRÁVNICKÉ A PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY	31
5.6 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	33
5.7 FYZICKÉ OSOBY.....	33
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
6 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ KROMĚŘÍŽ	36
6.1 MĚSTO KROMĚŘÍŽ	37
6.2 SYSTÉM VAROVÁNÍ A VYROZUMĚNÍ VE MĚSTĚ KROMĚŘÍŽ	38
7 RIZIKA PRO OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ KROMĚŘÍŽ.....	40
8 VYBRANÉ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	42
8.1 POŽÁR.....	42
8.1.1 Požár dvou rodinných domů Troubky-Zdislavice.....	43
8.1.2 Požár ve firmě SAKER	44

8.2	POVODEŇ	44
8.2.1	Povodně 1997	45
8.2.2	Povodně 2010	46
9	ANALÝZA RIZIK POMOCÍ CHECKLISTU	47
10	ANALÝZA RIZIK V SOFTWARE RISKAN	49
10.1	AKTIVA	49
10.2	HROZBY	50
10.3	VYHODNOCENÍ ANALÝZY RIZIK	56
11	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	57
11.1	PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNOU UDÁLOST V KROMĚŘÍŽI	58
11.2	ROZBOR OTÁZEK V DOTAZNÍKOVÉM ŠETŘENÍ	59
11.3	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	70
12	NÁVRHY A DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ PŘIPRAVENOSTI OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNOU UDÁLOST	82
	ZÁVĚR	84
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	85
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	92
	SEZNAM OBRÁZKŮ	93
	SEZNAM TABULEK	95
	SEZNAM PŘÍLOH	96

ÚVOD

Současná doba, provázená otevřenými hranicemi a neustálými změnami geopolitické situace, přináší zvýšené riziko vzniku mimořádných událostí a krizových situací. S ohledem na tuto realitu je nezbytné, aby obce byly lépe připraveny na možná nebezpečí a mimořádné události, které by mohly nastat. Tyto události mohou mít rozmanité příčiny a moderní technologie mohou hrát klíčovou roli jak v přípravě na ně, tak i v jejich potenciálním vzniku či následcích.

Připravenost na mimořádné události, jako jsou teroristické útoky, je těsně propojena s aktuálním děním v okolních státech, jejichž stabilita a bezpečnost mohou ovlivnit i situaci v obci s rozšířenou působností Kroměříž. Na druhou stranu, připravenost na události způsobené živelními pohromami je závislá na místních faktorech, jako je úprava krajiny či stav infrastruktury, které mohou mít nečekané důsledky, jako jsou povodně, sesuvy půdy či eroze.

Zajištění připravenosti obce na mimořádné události vyžaduje nejen plány a zdroje na úrovni samosprávy, ale také aktivní zapojení jednotlivých občanů. Každý jednotlivec by měl zvážit svou vlastní připravenost a schopnost reagovat v případě krize, a to nejen jako součást orgánů krizového řízení či složek integrovaného záchranného systému, ale i jako člen komunity, který má svůj podíl na celkové bezpečnosti a stabilitě.

I přes pravidelné prověřování a cvičení orgánů krizového řízení a záchranných složek je důležité si uvědomit, že tato cvičení často probíhají za ideálních podmínek. Navíc, při těchto cvičeních se obvykle předpokládají určité scénáře a podmínky, které nemusí plně odpovídat skutečným situacím, jež by mohly nastat během mimořádné události. Nepředvídatelné faktory, jako jsou změny počasí, rozsah škod či chování obyvatelstva, mohou zásadně ovlivnit průběh a efektivitu záchranných operací

Tato práce se zabývá tématem připravenosti obcí na mimořádné události a jejím cílem je nejen identifikovat klíčové faktory ovlivňující úroveň připravenosti, ale také navrhnout konkrétní opatření pro zlepšení této připravenosti v souladu s aktuálními potřebami a možnostmi, to vše za pomoci dílčích cílů jako je zpracování teoretické části dané problematiky, provedení multikriteriální analýzy rizik a hrozeb vybrané obce, zpracování a vyhodnocení dotazníkového šetření v oblasti připravenosti obyvatelstva vybrané obce na mimořádné události. V práci byly použity metody jako desk research, dedukce, komparace a dotazníkové šetření.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ UKOTVENÍ PROBLEMATIKY

V České republice je řešena problematika ochrany obyvatelstva (dále v textu jen „OOB“) prostřednictvím souboru krizových zákonů, které byly schváleny v roce 2000. Nejvyšší právní normy upravující OOb zahrnují ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Právní normy vztahující se k ochraně obyvatelstva

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky v platném znění, stanovuje klíčová ustanovení související s bezpečností státu. Mezi jeho základní ustanovení patří zajištění územní celistvosti ČR a ochrana demokratických principů. Zákon rovněž stanovuje, že ochrana lidských životů, zdraví a majetku je základní povinností státu. Bezpečnost samostatného státu je zajišťována prostřednictvím ozbrojených sil, záchranných sborů, havarijních služeb a ozbrojených bezpečnostních složek. Důležitou součástí je také aktivní zapojení všech občanů ČR. Zákon dále stanovuje opatření v souvislosti s nouzovým stavem a stavem ohrožení státu, a rovněž zakládá Bezpečnostní radu státu. (ČESKO, 1998)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, se zabývá organizací a funkcemi integrovaného záchranného systému v České republice. Zákon detailně popisuje úkoly orgánů při přípravě na mimořádné události, stejně jako jejich role při likvidačních a záchranných pracích. Dále stanovuje organizaci a postupy při záchranných a likvidačních pracích na místě události. Zákon rovněž upravuje povinnosti právnických a fyzických osob v souvislosti s mimořádnými událostmi. (ČESKO, 2000a)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Zákon o krizovém řízení pojednává o stavu nebezpečí, orgánech krizového řízení, bezpečnostní rady, územní správní úřady a krizových štábech. Rovněž je v zákoně definováno, co je kritická infrastruktura, subjekt, plán krizové připravenosti a o povinnostech právnických a fyzických osob při krizových situacích. (ČESKO, 2000b)

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, se zaměřuje na upravení hospodářských opatření v situacích krizových stavů. Zákon stanovuje pravomoci orgánů v této oblasti a definuje konkrétní hospodářská opatření, která mají být přijata v době krizových stavů. Jeho cílem je zajistit, aby stát byl schopen reagovat na krizové situace v ekonomické sféře a minimalizovat jejich negativní dopady na společnost a ekonomiku. (ČESKO, 2000c)

Vyhláška č. 328/2001 Sb., upravuje konkrétní podrobnosti týkající se zabezpečení integrovaného záchranného systému (IZS) v České republice. Vyhláška stanovuje postupy a pravidla pro činnost složek IZS při zásahu v případě mimořádné události. Dále upravuje pravomoci velitele zásahu na místě mimořádné události, stanovuje jednotlivé úrovně koordinace složek při zásahu a definuje způsob členění místa události. Vyhláška také upravuje proces schvalování havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu, které mají sloužit k efektivní koordinaci činností v případě mimořádných událostí. Zároveň stanovuje zásady komunikace v rámci integrovaného záchranného systému, aby byla zajištěna efektivní a koordinovaná reakce na mimořádné události. (ČESKO, 2001a)

Vyhláška č. 380/2002 Sb., předepisuje postupy a kroky, které je třeba dodržovat při přípravě na plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva. Vyhláška detailně specifikuje proces zřizování civilní ochrany, včetně stanovení personálního složení a vybavení zařízení civilní ochrany. Dále upravuje prvky varování a systémy pro vyrozumění obyvatelstva v případě mimořádných událostí, aby bylo zajištěno rychlé a účinné informování veřejnosti o nebezpečích a opatřeních k ochraně. (ČESKO, 2002)

Zákon č. 273/2008 Sb., známý také jako Zákon o Policii České republiky, definuje postavení a úlohu Policie České republiky. Zákon stanovuje pravomoci, povinnosti a zodpovědnosti příslušníků policie při výkonu jejich služby. Detailně popisuje právní rámec, v němž působí policie, a určuje oblasti, ve kterých může policie zasahovat a vykonávat své pravomoci. Zároveň zajišťuje ochranu práv a svobod občanů v souladu s principy demokratického státu. Zákon je základním dokumentem, který reguluje činnost a fungování policie v České republice. (ČESKO, 2008)

Zákon č. 374/2011 Sb., známý jako Zákon o zdravotnické záchranné službě, definuje rozsah a povinnosti zdravotnických záchranných služeb v České republice. Zákon stanovuje jasné vymezení zdravotnických služeb, definuje obecné pojmy a specifikuje požadavky na organizaci a provoz zdravotnických záchranných služeb. Kromě toho se v něm řeší problematika traumatologického plánu, který je klíčový pro zvládání mimořádných událostí. Zákon dále upravuje složení výjezdových skupin a stanovuje pravomoci a odpovědnosti ministerstva zdravotnictví a krajských samospráv v oblasti zdravotnické záchranné služby. Je to základní právní předpis, který reguluje poskytování zdravotnické pomoci v akutních situacích a při mimořádných událostech. (ČESKO, 2011)

Zákon č. 320/2015 Sb., se týká Hasičského záchranného sboru České republiky a definuje jeho postavení, úkoly a organizaci. Zákon stanovuje povinnosti a pravomoci zaměstnanců Hasičského záchranného sboru, a to včetně jejich role při zvládání mimořádných situací a havárií. Dále se zde upravuje práce s informacemi a zajištění účinné komunikace v rámci Hasičského záchranného sboru. Zákon také může obsahovat další opatření a změny v souvisejících zákonech, které jsou relevantní pro činnost a fungování Hasičského záchranného sboru v České republice. (ČESKO, 2015a)

2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI, HROZBY A RIZIKA

V úvodu kapitoly je nutné definovat mimořádné události, hrozby a bezpečnostní rizika samotné. Bezpečnostní rizika a hrozby jsou nejen základními ukazateli vnějšího i vnitřního bezpečnostního prostředí a jsou také charakterizována pravděpodobností udržení rovnováhy vnějšího i vnitřního prostředí státu, včetně jevů a procesů v něm probíhajících.

Základní rozdělení bezpečnostních rizik je prováděno na rizika zemská a mimozemská. Mezi rizika zemská jsou zahrnuta rizika života na Zemi, civilizační rizika, rizika životního prostředí a světových zdrojů, stejně jako rizika kulturní, sociologická, ekonomická a politická. Mezi další rizika patří rizika vyplývající z mezinárodních vztahů, vojenská a vojenskopolitická rizika a také rizika spojená s růstem kriminality. Na druhou stranu, mezi rizika mimozemská patří rizika pro život na Zemi, tedy globální rizika, a dále rizika pro životní prostředí, společensko-ekonomická rizika a další.

Další variantou, jak lze klasifikovat bezpečnostní rizika, je podle rozsahu působení, časového průběhu a rychlosti průběhu. Rozsah působení může být nejen omezený na území státu nebo regionální, ale také kontinentální a globální.

2.1 Mimořádná událost

Mimořádné události (dále v textu jen „MU“) jsou neočekávané a vážné události, které způsobují narušení stability systému nebo probíhajících činností a ohrožují jejich bezpečnost nebo existence. Tyto MU mají vliv na kvalitu prvků systému a také ovlivňují vztahy mezi nimi. Systém musí reagovat na tyto nové podmínky, které často přinášejí nežádoucí změny a mají negativní dopad. V některých případech však MU mohou také vyvolat rozvojové prvky a nové tendence. Obecně řečeno, MU jsou součástí krizových jevů a mohou je spouštět. (Slezáková, 2017)

Mimořádné události lze rozdělit do čtyř kategorií:

- Živelní pohromy: Sem spadají přírodní katastrofy, jako jsou zemětřesení, povodně, hurikány, požáry nebo extrémní povětrnostní jevy. Tyto události mají destruktivní dopad na lidské životy a majetek.
- Havárie: Tato kategorie zahrnuje nehody a havárie, jako jsou letecké neštěstí, železniční nehody, dopravní nehody, průmyslové havárie nebo nehody v jaderných zařízeních.

- Katastrofy: Sem patří události s rozsáhlými a vážnými následky, například pandemie, velké chemické úniky, teroristické útoky s hromadným ničením nebo válečné konflikty.
- Teroristické útoky: Tato skupina zahrnuje záměrné násilné činy, které mají za cíl zstrašování, poškození nebo destabilizaci společnosti. Sem patří bombové útoky, únosy, útoky střelnou zbraní nebo kybernetické útoky. (Slezáková, 2017)

Činitele mimořádných událostí jsou klíčové faktory, které nejen popisují MU, ale jsou také charakteristické pro její poznání a chování. Tyto činitele zahrnují důsledky vzniku MU, příčiny vzniku MU, čas vzniku MU, délku trvání MU a další. (Slezáková, 2017)

Důsledek vzniku MU představuje konkrétní projev události a způsobuje ztráty, škody, omezení a ohrožení života lidí a materiálních hodnot. Porozumění příčinám vzniku MU nám umožňuje minimalizovat její důsledky a provádět preventivní opatření. Toto poznání přispívá k celkovému hodnocení, které nám umožňuje předvídat budoucí vznik krizových jevů a připravit se na ně pomocí preventivních opatření. Pokud dokážeme předvídat čas vzniku MU, můžeme efektivněji reagovat. Délka trvání MU je charakterizována dobou, po kterou negativní jevy působí a brání návratu do původního stavu. Čas vzniku MU souvisí s možností jejího zjištění a podmínkami jejího řešení. (Slezáková, 2017)

Mezi nezbytné činitele patří také prostor vzniku MU, úroveň informovanosti o vzniku MU, intenzita MU a riziko vzniku MU, které určuje míru nebezpečí. Tyto faktory ovlivňují povahu a rozsah MU. (Slezáková, 2017)

MU může být rozčleněna na základě její závažnosti, a to podle typu události, ztrát na lidských životech a materiálních ztrát.

Dalším kritériem pro členění MU je ztráta na lidských životech. Události se mohou lišit podle toho, kolik lidí při nich zahynulo. Ztráta na lidských životech může být minimální až po masové ztráty.

Posledním kritériem je hodnocení MU na základě materiálních ztrát. To zahrnuje škody na infrastruktuře, majetku a ekonomické ztráty.

Tabulka 1 představuje různé typy mimořádných událostí a jejich dopady na lidské životy a materiální ztráty. Čím závažnější událostí je, tím vyšší jsou obvykle ztráty.

*Tabulka 1 – Členění mimořádných událostí podle jejich závažnosti.**(Roudný a Linhart, 2004)*

Typ mimořádné události	Ztráty na lidských životech	Materiální ztráty
závada	žádné	100
vada	žádné	1 000
porucha	žádné	10 000
nehoda	jedinec	100 000
havárie	několik jedinců	1 mil.
závažná havárie	desítky	10 mil.
pohroma	stovky	100 mil.
katastrofa	tisíce	1 mld.
kataklyzma	statisíce	10 mld.
apokalypsa	milióny	100 mld.

Zatímco žádná závada nezpůsobí ztráty na lidských životech, může mít materiální ztráty ve výši 100 jednotek. Naopak, katastrofa může způsobit ztráty v řádu tisíců lidských životů a materiální ztráty v řádu 1 miliardy jednotek. Tabulka 1 zdůrazňuje důležitost prevence zároveň také připravenosti na různé typy mimořádných událostí, aby bylo možné minimalizovat škody a zachránit co nejvíce životů.

2.2 Hrozby

Bezpečnostní hrozby mají význačný vliv na společnost a mohou vážně ohrozit lidské životy, majetek, kulturu a další hodnoty. Hrozby se dělí do dvou hlavních kategorií podle toho, co je jejich základním původem. První kategorií jsou tzv. naturogenní hrozby, což jsou ohrožení, která vznikají v důsledku přírodních jevů, jako jsou přírodní katastrofy – povodně, vichřice, sněhové bouře a podobně. (Řehák et al., 2019)

Přírodní jevy jsou obvykle těžko předvídatelné a náročné na ovlivnění, neboť jsou závislé na přírodních procesech. (Řehák et al., 2019)

Druhou kategorií jsou antropogenní hrozby, což jsou ohrožení spojená s lidskou činností. Antropogenní hrozby mají různý charakter a jsou plně závislé na lidském faktoru. Jejich významný nárůst v posledních desetiletích lze vysvětlit rychlým rozvojem vědy a technologie. Antropogenní hrozby lze dále rozdělit na vnější a vnitřní. (Řehák et al., 2019)

Antropogenní hrozby vnějšího původu zahrnují technologické katastrofy, sociální konflikty, jako jsou přelidnění, etnické a náboženské spory, a masová migrace. Patří sem také kriminální hrozby, jako je terorismus a různé formy kriminality. (Řehák et al., 2019)

Antropogenní hrozby vnitřního původu zahrnují ohrožení spojená s jednotlivci, procesy a technickými selháními. To zahrnuje personální ohrožení, které může být úmyslné i neúmyslné, ohrožení spojená s projekty a procesy, a technická ohrožení spojená s poruchami technických zařízení. (Řehák et al., 2019)

Je zásadní provádět výzkum a analýzu bezpečnostních hrozeb a přijímat opatření k minimalizaci rizika a následků těchto hrozeb. Globální bezpečnostní hrozby jsou často řešeny na úrovni mezinárodních organizací, zatímco lokální bezpečnostní problémy jsou řešeny jednotlivými státy. (Řehák et al., 2019)

2.3 Rizika

Pojem riziko je komplexní a multidimenzionální, což mu brání v dosažení jednoznačné definice. Lze ho však chápat jako abstraktní entitu, která odkazuje na možnost, že s určitou pravděpodobností mohou vzniknout nežádoucí události nebo nepříznivé situace. Pravděpodobnost může být různě vyjádřena v procentech, pravděpodobnostních číslech nebo jiných měřítek, a závisí na specifických okolnostech a kontextu. (Voráčová, 2015)

Každé konkrétní riziko je jedinečné a je odvozeno z konkrétní hrozby, což může zahrnovat různé faktory, jako jsou přírodní katastrofy, technické poruchy, lidské chyby nebo bezpečnostní hrozby. Riziko je také těsně spojeno s konkrétními subjekty nebo zájmy, které by mohly být ohroženy v případě, že se riziko materializuje. Zde hraje roli zranitelnost, což zahrnuje míru, do jaké jsou subjekty nebo zájmy citlivé na různé hrozby. Pro kvantifikaci a hodnocení rizika se často používá metoda nazývaná analýza rizik. Metoda se neomezuje pouze na pravděpodobnost výskytu rizikových situací, ale také zkoumá jejich potenciální škodlivé následky, závislosti mezi různými faktory a komplexnost situace. Zahrnuje také posouzení dostupných prostředků pro zmírnění rizika a zlepšení připravenosti na jeho případný výskyt. (Voráčová, 2015)

Celý proces analýzy rizik a stanovení míry rizika je klíčovým krokem pro plánování bezpečnosti a prevenci nepříznivých událostí, a to nejen v oblasti bezpečnosti organizací a jednotlivců, ale také ve veřejném zdravotnictví, environmentálním managementu, finančním sektoru a mnoha dalších oblastech. Analýza rizik pomáhá identifikovat a řídit potenciální hrozby, což může vést k efektivnějšímu a bezpečnějšímu prostředí pro všechny zúčastněné strany. (Voráčová, 2015)

3 OCHRANA OBYVATELSTVA

Podle Richtera (2018) se ochranou obyvatelstva myslí provádění různých úkonů civilní ochrany, především informování, odvádění, skrývání a zajištění přežití lidí v případě nouze, spolu s dalšími opatřeními pro ochranu jejich života, zdraví a majetku.

Hlavním záměrem ochrany obyvatelstva je zabezpečení bezpečnosti jednotlivců. Jde o kompletní sestavu rozmanitých kroků a akcí. Není možné přitom ignorovat platné zákony. (Horák et al., 2015) Na rozdíl od Richtera, Horák do hlavních cílů spolu s ochranou lidských a zvířecích životů a zdraví, ochranou majetku, řadí udržování kvality životního prostředí.

Ochrana obyvatelstva představuje rozsáhlou disciplínu, kterou nelze omezit pouze na plnění úkolů civilní ochrany, jako je varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva (podle Ženevských úmluv z 12. srpna 1949). Je to spíše komplexní soubor aktivit a úkolů, které mají na starosti různé orgány veřejné správy, právnické osoby, podniky a také samotní občané. Aktivitu směřují k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí v souladu s platnými právními předpisy. Úkoly jednotlivých orgánů jsou neoddělitelné a vyplývají z konkrétních ustanovení právních předpisů. Například:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) je zodpovědný za varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva.
- Policie ČR má za úkol zabezpečovat veřejný pořádek.
- Ministerstvo zdravotnictví a krajů se stará o ochranu života a zdraví obyvatelstva.
- Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství a další povodňové orgány mají za úkol řešit povodňová rizika.
- Jednotlivé orgány veřejné správy mají za úkol zabezpečit fungování státní správy a samosprávy v případě mimořádné události nebo krizové situace. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2024)

3.1 Ochrana obyvatelstva ukrytím

Ukrytím se myslí využívání úkrytů civilní ochrany a dalších vhodných prostorů, které jsou upravovány pomocí stavebních a dalších dodatečných úprav, aby poskytovaly ochranu obyvatelstvu. Úkryty obvykle zahrnují stálé, jak tlakově odolné, tak i netlakově odolné, ochranné systémy umístěné v podzemních dopravních stavech, dopravních tunelech a také improvizované úkryty. (Horák et al., 2015)

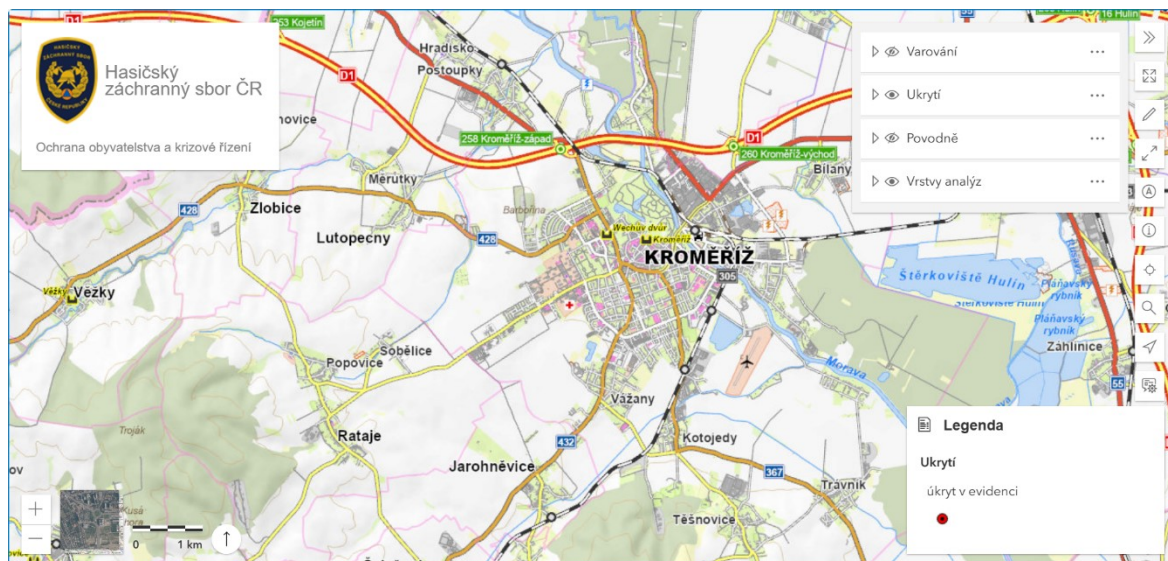
Protože se praktická část práce věnuje ORP Kroměříž, jsou následující údaje k němu vztaženy. Ve Zlínském kraji je kryt štábu civilní ochrany v Kroměříži jediným dochovaným zařízením svého typu. Železobetonový kryt, umístěný na Slovanském náměstí, byl dokončen v roce 1985. Původně byl navržen pro potřeby třicetičlenného štábu civilní ochrany a tehdejších významných osobností. Kryt má rozlohu téměř 400 m² a obsahuje 30 místností. Během jeho výstavby byla zachována vysoká míra utajení a stavba byla maskována jako výstavba tehdejšího kina. Dnes se na tomto místě nachází Knihovna Kroměřížska. (Město Kroměříž, 2024)

Obrázek 1 – Protiatomový kryt v Kroměříži. (Město Kroměříž, 2024)

V krytu by mohlo být umístěno přibližně třicet až čtyřicet osob. Pokud by byli uzavřeni uvnitř s dostatečnými zásobami, mohli by vydržet přibližně tři týdny. Kryt je vybaven ručními elektrickými generátory a velkou zásobárnou pitné vody. (Zedníčková, 2016)

Bohužel, kryt již není funkční a není zahrnut do plánů pro současnou civilní ochranu. Nicméně občané mají stále možnost navštívit toto historické zařízení, aby lépe porozuměli minulosti a významu civilní ochrany. Prostory bývalého krytu mohou sloužit jako vzpomínka na dobu, kdy se obyvatelé připravovali na mimořádné události a čelili rizikům způsobeným válečnými konflikty či jinými katastrofami. Takové návštěvy mohou být poučné a připomínají důležitost připravenosti a ochoty reagovat na nečekané události.

Obrázek 2 – Úkryty v Kroměříži. (Hasičský záchranný sbor ČR, 2024)

Dříve mělo město Kroměříž k dispozici úkryt pod knihovnou, jak již bylo zmíněno, avšak úkryt již není funkční. Situace klade obyvatele města do obtížné pozice v případě, že by se vyskytla potřeba nalézt bezpečné útočiště v případě krize nebo mimořádné události. Jelikož se situace neustále zhoršuje, je důležité, aby město podnikalo kroky ke zlepšení svých kapacit civilní obrany a ochrany obyvatelstva.

3.2 Varování a vyrozumění

V případě ohrožení povodní a dalších mimořádných událostí v oblasti města Kroměříž jsou obyvatelé varování následujícími způsoby: spuštěním varovného systému, který zahrnuje varovný signál „všeobecná výstraha“ spolu s verbální informací, která upozorňuje na nebezpečí zátopové vlny; hlášením v místním rozhlasu o nebezpečí povodně, předpokládaném ohrožení a poskytnutí základních pokynů a opatření pro ohrožené obyvatele; telefonickými hovory a SMS zprávami; osobním sdělením pomocí pěší spojky a megafonů. Varování provádí povodňový orgán města Kroměříž nebo jiná osoba pověřená předsedou povodňové komise, případně HZS, povodňová komise ORP Kroměříž, Policie ČR nebo jiný příslušný orgán. Zajištění takového komplexního varování poskytuje obyvatelům potřebné informace a pokyny včas a efektivně, což může výrazně snížit riziko a minimalizovat škody v případě povodňových událostí. Důraz na různé kanály komunikace a aktivní zapojení místních autorit a složek civilní ochrany podporuje širokou dostupnost informací a zvyšuje povědomí občanů o potenciálních rizicích, což napomáhá ochraně lidských životů a majetku a přispívá k celkové bezpečnosti obce. (Město Kroměříž, 2024)

3.3 Evakuace

Evakuace je komplexní proces, který zahrnuje široký rozsah opatření s cílem zajistit bezpečné a účinné přemístění osob, zvířat a majetku z místa mimořádné události nebo krizové situace do místa, kde je poskytována ochrana a nezbytné základní služby. Proces je klíčovým prvkem v krizovém řízení a vyžaduje pečlivou přípravu a koordinaci všech zúčastněných subjektů. Evakuace není pouze o fyzickém přesunu, ale také o zajištění psychické a sociální pohody evakuovaných jedinců, kteří se často nacházejí v extrémně stresujících situacích. „*Plán evakuace*“ je důležitý dokument, který detailně mapuje postupné kroky a strategie pro řízení a provedení evakuace. Obsahuje organizační a logistické aspekty, jako je určení tras evakuace, vyhodnocení rizik, zajištění potřebných dopravních prostředků a bezpečnostních opatření, a také komunikaci s postiženými a veřejností. Důraz je kladen na dostatečné zabezpečení a ochranu evakuovaných osob a majetku během celého procesu. (Ministerstvo vnitra, 2016)

Cílem evakuace je nejen minimalizovat riziko ztrát na lidských životech a majetku, ale také zajistit rychlou a účinnou reakci na mimořádnou událost či krizovou situaci. Evakuace má za úkol poskytnout evakuovaným jedincům bezpečné prostředí, kde mohou obnovit svou stabilitu a získat potřebnou pomoc a podporu. Efektivní plán evakuace je klíčovým prvkem pro úspěšné zvládnutí mimořádných událostí a ochranu lidských životů a majetku. (Ministerstvo vnitra, 2016)

Evakuace, jak ji definují zahraniční zdroje, znamená přesun osob, zvířat nebo věcných prostředků z místa, kde hrozí nebezpečí, do místa, kde je zajištěna bezpečnost a ochrana. Proces má za cíl minimalizovat riziko úrazů nebo škod na majetku tím, že se postižení přesunou do bezpečné oblasti, kde jsou k dispozici nezbytné zdroje a služby pro jejich potřeby. Evakuace může být provedena v reakci na různé mimořádné události, jako jsou přírodní katastrofy, havárie, nebo jiné krizové situace, které ohrožují životy a majetek. (Cambridge, 2011)

Evakuace je strategicky plánována s prioritou na následující skupiny obyvatelstva: děti do 15 let, pacienti ubytovaní ve zdravotnických zařízeních, obyvatelé sociálních zařízení, jednotlivci se zdravotními postiženími a osoby, které jsou odpovědné za doprovod těchto skupin. Prioritizace zohledňuje zranitelnost a zvláštní potřeby těchto skupin obyvatelstva a zajišťuje, že jsou v případě mimořádné události dostatečně chráněny a evakuovány s odpovídající péčí a podporou. (Horák et al., 2015)

3.4 Nouzové přežití obyvatelstva

Nouzové přežití představuje komplexní soubor opatření a procedur, které vykonávají příslušné orgány, další zúčastněné subjekty a občané s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí na zdraví a životy postiženého obyvatelstva. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Podle Horáka (2015) nouzové přežití zahrnuje organizační, technická a logistická opatření, která jsou implementována za účelem poskytnutí pomoci lidem v obtížné životní situaci, jež vznikla v důsledku nepředvídatelné mimořádné události.

Opatření nouzového přežití budou prováděna nepřetržitě do doby, kdy je situace ohrožující obyvatelstvo dostatečně zvládnuta, a není třeba dalších mimořádných opatření k ochraně zdraví, života a základních potřeb. Obvykle se ukončují návratem postižených obyvatel zpět do jejich domovů a obnovením běžné infrastruktury. Mohou být také zastavena, pokud aktuální infrastruktura v místech evakuace dokáže pokrýt potřeby jak původních, tak evakovaných obyvatel, a nadále není potřeba dalších mimořádných opatření. (Řehák et al., 2019)

Nouzové přežití zahrnuje nouzové ubytování, nouzové zásobování základními potravinami a pitnou vodou, nouzové dodávky energií, poskytování základních služeb obyvatelstvu, organizování humanitární pomoci, řízení a koordinace činností při nouzovém přežití. (Horák et al., 2015)

Nouzové ubytování

Nouzové ubytování se prioritně poskytuje v budovách a zařízeních vlastněných obcemi, městy nebo kraji, jako jsou například školy, ubytovny a tělocvičny. Tyto lokality mají nejen kapacitu poskytnout bezpečné útočiště, ale také jsou vybaveny zařízeními pro přípravu jídla a dostatečným množstvím sociálních zařízení, což je zásadní pro zachování lidské důstojnosti v těžkých situacích. Vedle veřejných budov mohou být k nouzovému ubytování využity i soukromé subjekty, jako jsou hotely, ubytovny nebo soukromé domy. Je však nezbytné předem zajistit financování poskytovaných služeb. Hasičské záchranné sbory krajů mají za úkol identifikovat vhodné objekty pro nouzové ubytování v souladu s celkovým plánem nouzového přežití obyvatelstva, aby byla poskytnuta co nejúčinnější pomoc v případě krizových situací. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Nouzové zásobování potravinami a pitnou vodou

K nouzovému zásobování základními potravinami lze využít funkční části distribuční sítě nebo smluvně dohodnuté subjekty. Částečně je možné využít i humanitární pomoc. K zajištění stravování jsou využívána především stálá stravovací zařízení, mobilní stravovací jednotky a hromadné výdejny stravy, jejichž seznam je součástí plánu nouzového přežití obyvatelstva. Nouzové stravování předpokládá určitou redukci množství a složení stravy, ale je zajištěna i příprava dietní stravy. Problematika nouzového zásobování potravinami je také řešena zákonem o HOPKS, který zavádí regulační opatření ke snížení či usměrnění spotřeby nedostatkových potravin po vyhlášení krizových stavů v systému nouzového hospodářství. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Nouzové zásobování vodou zahrnuje zajištění pitné vody pro obyvatelstvo v dostatečném množství pro přežití a po nezbytně nutnou dobu potřebnou k obnovení běžného zásobování pitnou vodou. Systém nouzového zásobování vodou zahrnuje veškeré prostředky vlastníků a provozovatelů vodovodů pro veřejnou potřebu, stejně jako zásoby uložené v pohotovostních zásobách a organizační opatření pro koordinaci jejich činnosti při nouzovém zásobování vodou v případě mimořádných událostí a krizových situací. Doporučená dávka pitné vody je určena na 5 litrů na osobu a den po dobu prvních dvou dnů a 10–15 litrů na osobu a den od třetího dne a následujících dnů. Je však třeba mít na paměti, že požadavky na jakost vody v podmínkách nouzového zásobování se mohou lišit od standardních požadavků na pitnou vodu. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Nouzové dodávky energií

Nouzové dodávky energií zahrnují elektrickou energii, plyn a teplo. Nejvyšší prioritou je zajistit zásobování elektrickou energií zdravotnických zařízení, sociálních zařízení a objektů s nouzově ubytovanými osobami. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Elektrická energie pro obyvatelstvo bude dodávána podle příslušného regulačního a vypínacího plánu, který je přizpůsoben konkrétní situaci. Hasičský záchranný sbor kraje má při plánování opatření evidenci prioritních objektů pro obnovu dodávky nebo pro zajištění náhradního zdroje energie a potřebných technických prostředků. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Plyn bude dodáván podle omezujících otopových křivek, které umožní vytápění objektů minimální teplotou nebo havarijním odběrovým stupněm, což znamená zastavení dodávky plynu všem kategoriím odběratelů. Velkoodběratelům pro výrobní účely bude plyn dodáván podle omezujících odběrových stupňů. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Poskytování základních služeb obyvatelstvu

Zajištění nouzových základních služeb je zaměřeno především na následující oblasti: ošacení, hygienické potřeby, lékárny, veterinární péči, opravy skel, střech, nábytku, prádelny a čistírny, palivové dřevo a pohonné hmoty, pohřební služby a další. Jedním z klíčových cílů zajištění služeb je nepřetržité poskytování sociálních služeb, včetně osobní asistence, pečovatelské péče a sociálně-zdravotních služeb, jak na postižených územích, tak i v místech, kam byli lidé evakuováni. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Organizování humanitární pomoci

Humanitární pomoc představuje široké spektrum opatření v materiální, duchovní, zdravotní, sociální a právní oblasti, která jsou poskytována jednotlivci, skupinami, spolky, státními i nestátními organizacemi ve prospěch obyvatelstva postiženého následky mimořádných událostí nebo krizových stavů. Cílem těchto opatření je zlepšení životních podmínek postiženého obyvatelstva. Humanitární pomoc může nabývat různých forem, včetně materiální, finanční, poradenské, psychosociální a duchovní pomoci. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Řízení a koordinace činností při nouzovém přežití

Zajištění nouzového přežití obyvatelstva obvykle začne 1 až 2 dny po evakuaci. Během prvních asi 2 dnů jsou občané povětšinou živeni ze svých vlastních zdrojů, které jsou zajišťovány obcemi. Po zahájení zabezpečení nouzového přežití bude systém zajištění nepřetržitý po celou dobu trvání mimořádných opatření, která mají za cíl zachování zdraví, života a základních potřeb postiženého obyvatelstva. Za zajištění a provádění opatření nouzového přežití jsou zodpovědné orgány veřejné správy, přičemž obecní úřady se podílejí na přípravě těchto opatření. V případě vzniku takové situace má starosta obce za úkol organizovat činnost obce za podmínek nouzového přežití ve prospěch obyvatel. (Horák et al., 2015)

4 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ

Krizové řízení v obci s rozšířenou působností Kroměříž zahrnuje opatření v legislativní, personální, organizační, finanční, technické a materiální oblasti. Jeho cílem je připravit celé území obce s rozšířenou působností Kroměříž na mimořádné události a krizové situace, které by mohly nastat v rámci oblasti obce s rozšířenou působností (dále v textu jen „*ORP*“).

Klíčovým prvkem krizového řízení v *ORP* je právní pravomoc udělená hejtmanku kraje, starostu obce s rozšířenou působností a starostům obcí. Veřejní činitelé mají zodpovědnost za klíčová rozhodnutí týkající se připravenosti území a reakce na mimořádné události a krizové situace. (Plačková, 2024)

Hejtman a starostové obcí jsou povinni přijímat opatření k řešení krizových situací a jsou vybaveni pravomocemi podle platných zákonů. Právnícké osoby, podnikající jednotlivci a občané mají povinnost plnit konkrétní úkoly při přípravě a řešení mimořádných událostí a krizových stavů podle pokynů hejtmanky nebo starosty obce. (Plačková, 2024)

Pro přípravu na krizové situace si hejtman a starosta *ORP* zakládají bezpečnostní radu jako koordinační orgán a krizový štáb jako pracovní orgán pro řešení krizových situací. (Plačková, 2024)

4.1 Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností plní roli poradního orgánu starosty při přípravě na krizové situace. Předseda bezpečnostní rady, kterým je starosta města, jmenuje členy tohoto orgánu. Bezpečnostní rada má za úkol projednávat a posuzovat následující záležitosti:

- Přehled možných zdrojů rizik a analýza ohrožení.
- Krizový plán obce s rozšířenou působností.
- Finanční zabezpečení připravenosti obce s rozšířenou působností na mimořádné události nebo krizové situace v rámci správního obvodu.
- Závěrečná zpráva o hodnocení krizové situace v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností.
- Stav připravenosti složek integrovaného záchranného systému dislokovaných ve správním obvodu obce s rozšířenou působností.

- Způsob informování obcí, právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, o připravených krizových opatřeních a způsobu jejich provedení.
- Další dokumenty a záležitosti týkající se připravenosti správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a jejich řešení.
- Pravidelná pracovní jednání bezpečnostní rady jsou plánována minimálně dvakrát ročně. (Plačková, 2024)

4.2 Krizový štáb obce s rozšířenou působností

Krizový štáb obce s rozšířenou působností Kroměříž, označovaný jako „KŠ ORP Kroměříž“, představuje pracovní orgán starosty určený k řešení krizových situací (mimořádných událostí) nebo ke koordinaci záchranných a likvidačních prací v rámci správního obvodu ORP Kroměříž. (Plačková, 2024)

KŠ ORP Kroměříž, včetně případné stálé pracovní skupiny KŠ ORP Kroměříž, vykonává svou činnost v předem stanovených prostorech, které slouží jako krizová místnost. Předsedou krizového štábu ORP je, v souladu se zákony a na základě své funkce, starosta obce s rozšířenou působností. (Plačková, 2024)

4.3 Role starosty obce s rozšířenou působností

Starosta obce s rozšířenou působností má za úkol zajistit, že správní obvod obce bude připraven na řešení krizových situací, přičemž ostatní orgány obce s rozšířenou působností se na tomto úsilí podílejí. (ČESKO, 2000b)

Jejich úkolem je řídit a dohlížet na přípravná opatření, aktivity zaměřené na řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění následků těchto situací, které provádějí úřady, orgány obcí, právnické a fyzické osoby ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. (ČESKO, 2000b)

Pro dosažení tohoto cíle starosta zřizuje a řídí bezpečnostní radu, organizuje přípravu správního obvodu obce na krizové situace a schvaluje krizový plán obce po konzultaci s bezpečnostní radou. Dále vyžaduje potřebné údaje od hasičského záchranného sboru kraje podle příslušných ustanovení krizového zákona. (ČESKO, 2000b)

Starosta také zřizuje a řídí krizový štáb obce pro správní obvod, který je současně krizovým štábem pro celý obvod obce. Zajišťuje provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce, na něž jsou povinny reagovat všechny dotčené správní úřady, právnické a podnikající fyzické osoby. (ČESKO, 2000b)

Kromě toho plní starosta úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení při přípravě a řešení krizových situací a odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení, které jsou určeny Ministerstvem vnitra. (Sdružení místních samospráv, 2024)

4.4 Krizová připravenost občanů města Kroměříže

Kroměříž se aktivně připravuje na řešení různorodých mimořádných událostí, což zahrnuje i městské a obecní úřady. Útvar krizového řízení městského úřadu Kroměříž je odpovědný za tuto problematiku a plánuje a provádí veškerá nezbytná opatření pro případ mimořádných událostí či krizových situací. Ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Zlínského kraje a Krajským úřadem Zlín byl vypracován havarijní a krizový plán, který slouží jako základní rámec pro řízení a koordinaci akcí v případě potřeby. Systematická příprava a spolupráce jsou klíčové pro efektivní a koordinovanou reakci v případě krizových situací a ochranu obyvatelstva. (Zrna, 2005)

Zrna (2005) sice tvrdí, že jsou občané informováni, ale v současnosti není pravda, že obecní úřad a zaměstnavatel zajišťují informování právnických a fyzických osob o možném ohrožení, připravovaných opatřeních a jejich provedení prostřednictvím hromadných informačních prostředků, letáků a brožur, ukázek činnosti IZS či besed s obyvateli.

Takové informace jsou často nedostatečné nebo neexistují vůbec. Není poskytováno dostatečné povědomí o zdrojích rizik, činnostech a přípravách IZS, opatřeních ochrany obyvatelstva, varování, evakuaci, ukrytí, individuální ochraně a nouzovém přežití, sebeochraně a poskytování vzájemné pomoci, ani o organizaci humanitární pomoci.

5 PŘÍPRAVA OBYVATELSTVA

Přípravu obyvatelstva na prevenci a zvládání mimořádných událostí lze definovat jako soubor opatření zaměřených na seznámení obyvatelstva se zásadami sebeobrany a vzájemné pomoci. Cílem je vytvořit a udržet znalosti a dovednosti nezbytné pro minimalizaci negativních důsledků různých každodenních rizik, mimořádných událostí, ale i krizových situací. Žádaným efektem je rozvoj kompetencí požadovaných pro možnou pomoc jak sobě, tak ostatním lidem v rizikových situacích alespoň na nezbytně nutnou dobu, dokud nepřijde odborná pomoc. (Ministerstvo vnitra, 2021)

5.1 Ministerstvo vnitra

Podle ustanovení § 12 zákona č. 2/1969 Sb., který upravuje zřízení ministerstev a dalších centrálních orgánů státní správy České republiky v platném znění, je určen určitý orgán státní správy pro vnitřní záležitosti, a to zejména pro oblasti jako je požární ochrana, krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochrana obyvatelstva a integrovaný záchranný systém. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále v textu jen „MV-GŘ HZS ČR“) je podle § 24 zákona o požární ochraně povinno stanovit zaměření preventivně výchovné, propagační a ediční činnosti na úseku požární ochrany a podílet se na jejím zabezpečování. (ČESKO, 1985)

Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR dále organizuje dle § 7 zákona o IZS:

- instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva,
- určuje způsob, jakým jsou právnické a fyzické osoby informovány o charakteru možného ohrožení, dále o připravovaných opatřeních, době a způsobu jejich provedení. (ČESKO, 2000a)

Podle § 10 krizového zákona MV-GŘ HZS ČR dále:

- informuje a školí a podílí se na přípravě k získání zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců institucí krizového řízení. (ČESKO, 2000b)

5.2 Orgány kraje

Dle § 10 zákona o integrovaném záchranném systému zajišťují orgány kraje přípravu na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva.

Krajský úřad při výkonu státní správy za tímto účelem:

- organizuje součinnost mezi obcemi v kraji a obecními úřady obcí s rozšířenou působností a dalšími správními úřady, zejména při zpracování poplachového plánu integrovaného záchranného systému a zároveň zajišťuje havarijní připravenost a ověřuje ji různými cvičeními,
- dále pak sjednocuje postupy obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a územních správních úřadů s krajskou působností v oblasti ochrany obyvatelstva. (ČESKO, 2000a)

Podle § 25 zákona o prevenci závažných havárií je krajský úřad zodpovědný za zpracování a poskytování informací veřejnosti v oblasti havarijního plánování. Informace se týkají především nebezpečí závažných havárií, včetně možného domino efektu, a také opatření na prevenci, snižování dopadů a správného chování obyvatel v případě, že by došlo k vzniku závažné havárie. (ČESKO, 2015b)

5.3 Hasičský záchranný sbor kraje

Dle ustanovení § 26 zákona o požární ochraně má Hasičský záchranný sbor (HZS) kraje několik zabezpečovacích úkolů v oblasti požární ochrany:

- Preventivně výchovné činnosti (dále v textu jen „PVČ“): HZS kraje provádí aktivity, které mají za cíl preventivně osvětovat veřejnost a vzdělávat ji o správných postupech a opatřeních v prevenci požárů a dalších havárií.
- Propagační činnost: HZS kraje se podílí na šíření informací o požární ochraně, bezpečnostních opatřeních a osvědčených postupech prostřednictvím různých komunikačních prostředků a akcí.
- Ediční činnost: HZS kraje může vydávat publikace, brožury, letáky a další informační materiály související s požární ochranou. (ČESKO, 1985)

Dle § 10 zákona o integrovaném záchranném systému (dále v textu jen „IZS“) má HZS kraje několik úkolů týkajících se ochrany obyvatelstva:

- Organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a pro tuto účel zřizuje vzdělávací zařízení, která slouží k vzdělávání a školení osob v oblasti prevence a řešení havarijních situací.

- Sjednocuje postupy obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a územních správních úřadů s krajskou působností v oblasti ochrany obyvatelstva. To znamená, že HZS kraje zajišťuje koordinaci a sjednocení postupů různých orgánů v oblasti prevence a reakce na havarijní situace. (ČESKO, 2000a)

5.4 Orgány obce

Orgány obce podle zákona o IZS zajišťují, že obec je připravena na mimořádné události a aktivně se účastní záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva. Obecní úřad, při výkonu státní správy, plní následující úkoly:

- Připravuje obec na mimořádné události, organizuje nezbytné opatření a plány pro řešení takových situací. (ČESKO, 2000a)
- Informuje právnické i fyzické osoby v obci o možných hrozbách, a to jak z hlediska charakteru ohrožení, tak i ohledně záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva. K tomu účelu pořádá školení, aby byly osoby lépe připraveny na případné krizové situace. (ČESKO, 2000a)
- Společně s obcí organizuje preventivně výchovnou činnost v souladu se zákonem o požární ochraně, aby se zvýšila bezpečnost a prevence při mimořádných událostech. (ČESKO, 1985)
- Podle krizového zákona (§ 10 odst. 2) seznamuje právnické a fyzické osoby v dané oblasti s charakterem možného ohrožení a s krizovými opatřeními a způsoby, jak je provést. (ČESKO, 2000b)

Těmito opatřeními se snaží obec a obecní úřad minimalizovat rizika a zajistit, že její obyvatelé budou připraveni a chráněni při případných mimořádných událostech.

5.5 Právnické a podnikající fyzické osoby

Pokud právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby získají zařazení do havarijního plánu kraje či vnějšího havarijního plánu, vzniká jim zodpovědnost podílet se na řešení a prevenci potenciálních havárií. Tato spolupráce s krajským úřadem není pouze formálním krokem, ale představuje aktivní angažovanost subjektů v ochraně veřejného zájmu a životního prostředí. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Právnícké a podnikající fyzické osoby mají následující povinnosti:

- Zajištění informování zaměstnanců, kteří jsou postiženi předpokládanou mimořádnou událostí, o hrozících nebezpečích a plánovaných opatřeních, jako jsou varování, evakuace nebo ukrytí. Dále mají organizovat záchranné práce a zajistit přípravu zaměstnanců k sebeochraně a vzájemné pomoci. Povinnost vyplývá z § 23 odst. 1 písm. b) zákona o IZS s odkazem na § 24 odst. 1 písm. b). (ČESKO, 2000a)
- Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým nebo zvýšeným požárním nebezpečím dle § 4 odst. 2 a 3 zákona o požární ochraně, jsou povinny pravidelně školit své zaměstnance o požární ochraně a poskytnout odbornou přípravu zaměstnancům zařazeným do preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany. Školení musí být prováděno zvlášť pro vedoucí zaměstnance a zvlášť pro ostatní zaměstnance. (ČESKO, 1985)
- Pokud na pracovištích právníckých osob nebo podnikajících fyzických osobách dochází k příležitostnému pobytu fyzických osob, musí být tyto jedinci, kteří vykonávají činnosti uvedené v § 4 odst. 2 a 3 zákona o požární ochraně nebo přicházejí do styku s těmito činnostmi, školeni o požární ochraně. (ČESKO, 1985)
- Držitelé povolení k vykonávání činností souvisejících s využíváním jaderné energie a expozičních situací v zóně havarijního plánování mají povinnost poskytovat obyvatelstvu v této zóně základní informace pro případ radiační havárie. Informace musí být pravidelně aktualizovány a poskytnutí nebo aktualizace základních informací je možné pouze po souhlasu Úřadu, Hasičského záchranného sboru České republiky a hejtmána kraje. Povinnost vyplývá z § 156 zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon. (ČESKO, 2016)
- Provozovatelé objektů zařazených do skupiny B dle zákona o prevenci závažných havárií spolupracují s krajským úřadem, hasičským záchranným sborem kraje a dalšími pověřenými organizacemi a institucemi na zajištění havarijní připravenosti, informování veřejnosti a preventivně výchovné činnosti vymezené vnějším havarijním plánem, jak uvádí § 26 odst. 2 zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií. (ČESKO, 2015b)

5.6 Nestátní neziskové organizace

Občanská sdružení (v současnosti spolky a podobné organizace), veřejně prospěšné organizace a další subjekty působící v oblasti požární ochrany, podle ustanovení § 75 zákona o požární ochraně, aktivně přispívají k plnění úkolů v této oblasti. (ČESKO, 1985)

Konkrétně se zaměřují na činnosti, které směřují k prevenci nebo minimalizaci ztrát způsobených požáry, a to zejména prostřednictvím zapojení občanů a mládeže. (ČESKO, 1985)

Jedním z hlavních způsobů, jak pomáhají, je podílení se na aktivitách a iniciativách, které mají za cíl předcházet vzniku požárů nebo snižovat jejich dopady. To zahrnuje široké spektrum opatření, jako je požární výchova, výcvik občanů v základních požárních dovednostech, organizace preventivních akcí a osvětových kampaní o správném zacházení s ohněm a požární bezpečnosti. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Dále se podílejí na přípravě občanů, včetně mládeže, na to, jak se vypořádat s požáry a jak jednat v případě požárních situací. Poskytují informace a znalosti, které pomáhají lidem reagovat rychle a efektivně v případě vzniku požáru, a tak minimalizovat škody na majetku a zachránit lidské životy. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Tímto způsobem spolupracují s profesionálními požárními složkami a přispívají k celkovému zvýšení požární bezpečnosti v obci nebo regionu, kde působí. Jejich angažovanost a aktivity přispívají k ochraně životů a majetku a podporují bezpečné a odpovědné chování v souvislosti s požární prevencí. (Ministerstvo vnitra, 2021)

5.7 Fyzické osoby

Každá fyzická osoba, která pobývá na území České republiky, má právo na informace týkající se opatření pro zabezpečení ochrany obyvatelstva v případě mimořádných událostí. To zahrnuje poskytnutí nezbytných instrukcí a školení, které jsou určeny k tomu, aby osoba byla informovaná a připravená na svou činnost v situacích mimořádných událostí. Právo je garantováno § 25 zákona o IZS. (ČESKO, 2000a)

Dále má každá fyzická osoba, která pobývá na území České republiky, právo na nezbytné informace o plánovaných krizových opatřeních, která mají sloužit k ochraně jejího života, zdraví a majetku. Zákonem stanovený požadavek je upraven v § 31 krizového zákona. (ČESKO, 2000b)

Obyvatelé mají právo na informace a vzdělávání, které jim umožní lépe porozumět a reagovat na mimořádné situace a krizové situace, aby se minimalizovaly rizika a chránily jejich životy, zdraví a majetek. Tyto ustanovení zákona mají za cíl zajistit bezpečnost a ochranu obyvatelstva v různých mimořádných situacích, které by mohly nastat. (Ministerstvo vnitra, 2021)

Dílčí závěr teoretické části

Teoretická část práce byla zpracována pomocí širokého spektra dostupných zdrojů, včetně knižních publikací, právních předpisů, bezpečnostních dokumentů a informací dostupných na internetu. Zdroje použité při tvorbě teoretické části byly převážně českého původu, nicméně byly také využity relevantní zahraniční zdroje, včetně anglicky psaných materiálů.

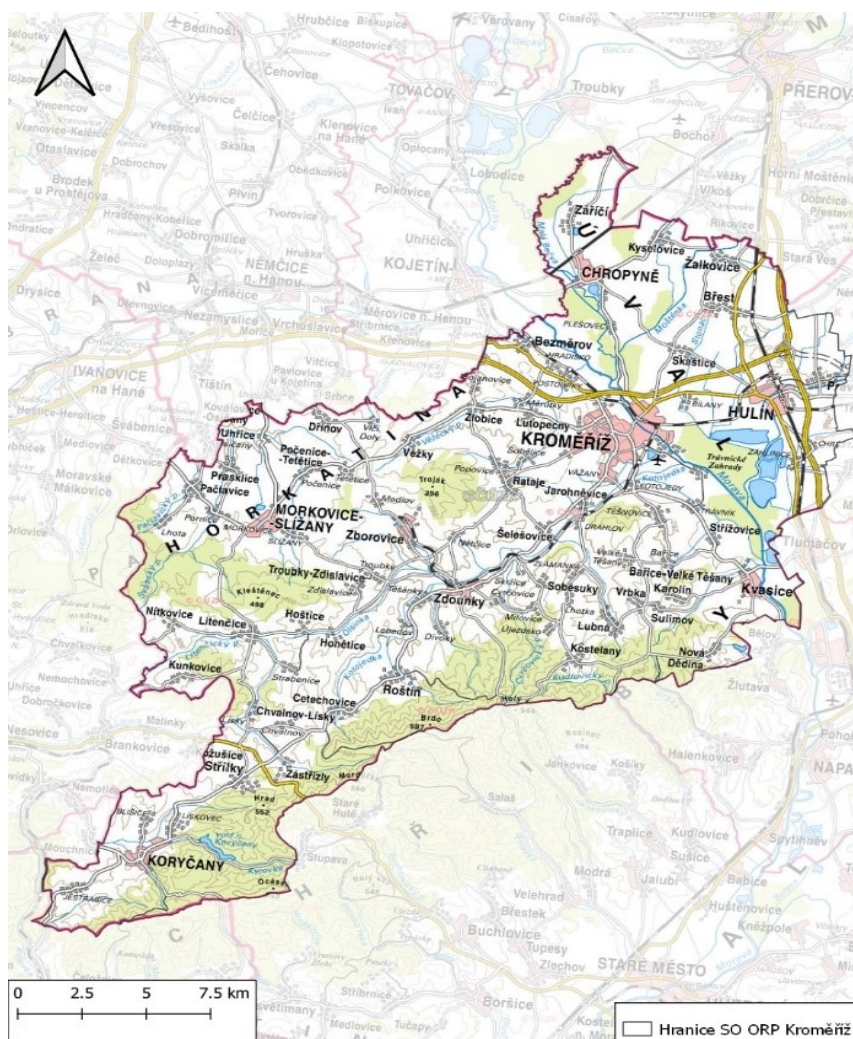
Teoretická část se v první řadě zaměřuje na právní ukotvení problematiky. Následují definice mimořádné události, hrozby a rizika. Třetí kapitola je věnována ochraně obyvatelstva. Další část, se věnuje krizovému řízení a plánování. Poslední kapitola teoretické části je věnovaná samostatné přípravě obyvatelstva na mimořádnou událost.

Diskutované teoretické poznatky jsou v praktické části aplikovány na zkoumanou oblast konkrétního ORP Kroměříž.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ KROMĚŘÍŽ

Správní obvod ORP Kroměříž leží na západním okraji Zlínského kraje a sousedí s Jihomoravským a Olomouckým krajem. Je obklopen osmi dalšími správními obvody ORP. Ve Zlínském kraji to jsou Holešov, Otrokovice a Uherské Hradiště, dále Kyjov, Bučovice a Vyškov, které spadají do Jihomoravského kraje. Na severu sousedí ORP Kroměříž s obvody Prostějov a Přerov v Olomouckém kraji. Rozloha území správního obvodu ORP Kroměříž činí 498,99 km² a zahrnuje celkem 46 obcí, které se skládají z různých dílčích katastrálních území. Celkem zde nalezneme 122 základních sídelních jednotek, z nichž pět má status města (Hulín, Chropyně, Koryčany, Kroměříž a Morkovice-Slížany) a jedna má status městyse (Litenčice). Podle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) z 1. 1. 2022 zde žilo 66 914 obyvatel, což představuje hustotu zalidnění 137 obyvatel na kilometr čtvereční. (Město Kroměříž, 2024)

Obrázek 3 – Správní obvod obce s rozšířenou působností Kroměříž.

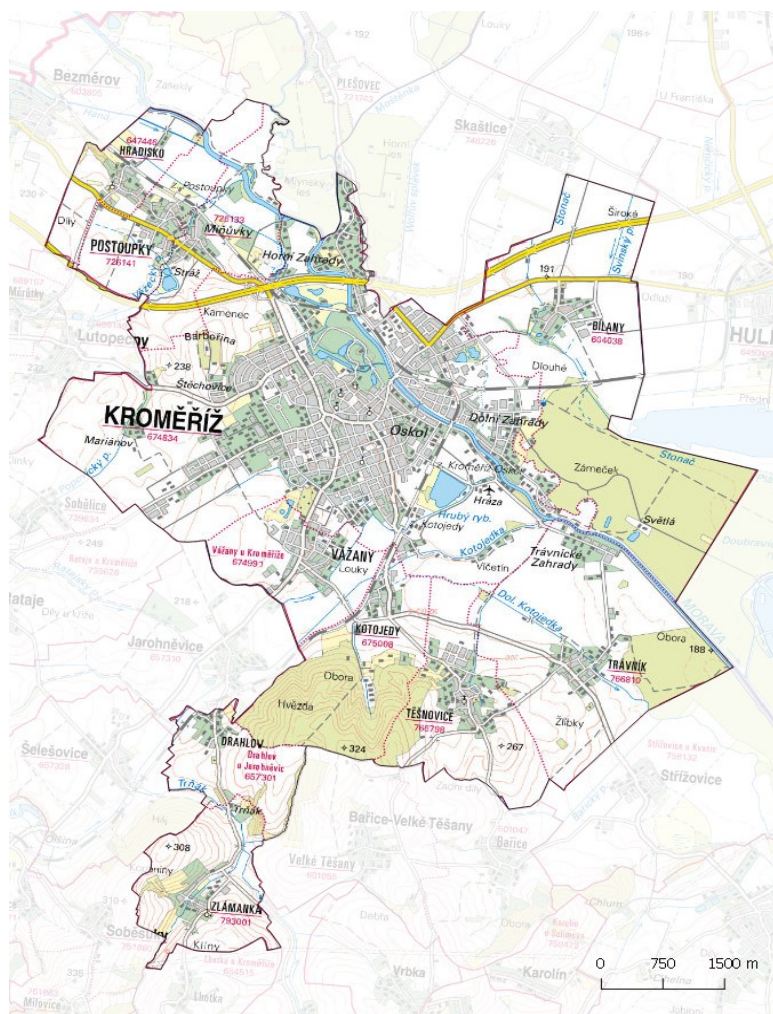
(Město Kroměříž, 2024)

Na obrázku číslo 3 je detailně zobrazen celý správní obvod ORP Kroměříž včetně jeho rozložení, hranic s okolními oblastmi a umístění jednotlivých obcí a sídelních jednotek. Zobrazené území, obce a sídelní jednotky, spadají pod jeho správu.

6.1 Město Kroměříž

Město Kroměříž leží v jižní části Hornomoravského úvalu, který spadá do Provincie Západní Karpaty. Lokalita je charakteristická přechodem krajiny z rovinné oblasti Hané do mírně zvlněného terénu, který zahrnuje pahorkatiny Chřiby a Hostýnské vrchy.

Nachází se v nadmořské výšce 201 metrů nad mořem, umístěné v široké údolní nivě řeky Moravy. Poloha je zvláště významná, protože v západní části města Morava vytvořila nánosy říčních a nivních sedimentů, což formuje specifický charakter terénu. Většina zastavěné oblasti města je složena z jílovců a pískovců, což ovlivňuje i geologické podmínky a povrchové útvary v této lokalitě. (Město Kroměříž, 2024)

Obrázek 4 – Katastr města Kroměříž. (Město Kroměříž, 2024)

Poloha města Kroměříž na řece Moravě s sebou nese zvýšené riziko povodní. Vzhledem k tomu byla provedena široká řada protipovodňových opatření, jako je napřímení toku řeky a vybudování systému ochranných hrází. Opatření byla implementována s cílem minimalizovat dopady případných povodní. (Město Kroměříž, 2024)

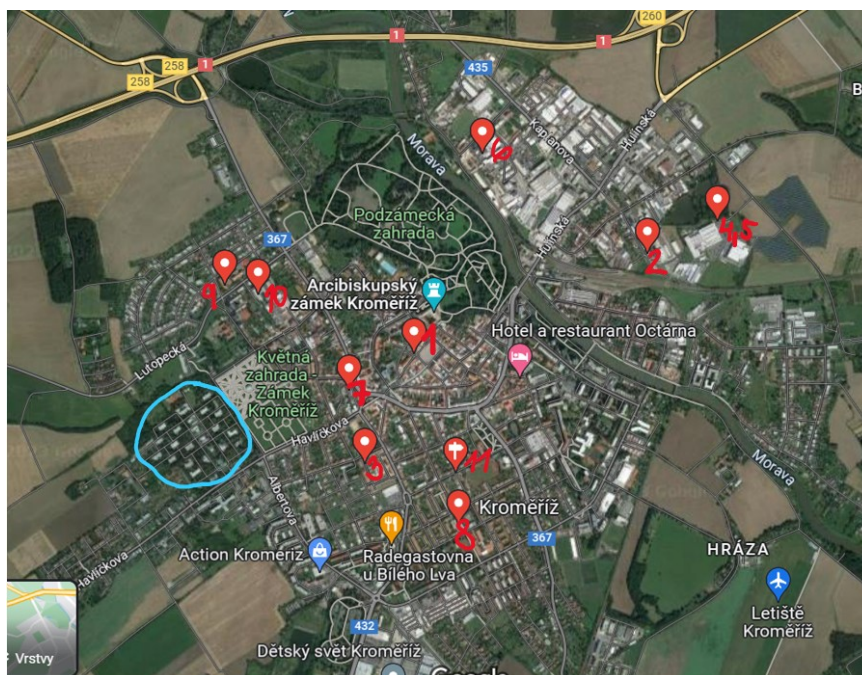
Nicméně, i přes preventivní kroky, nedošlo k úplné eliminaci povodňového rizika. Při extrémní povodni v roce 1997 byla část města Kroměříž zaplavena. Podle zpráv Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) šlo o třisetletou vodu, což znamená, že šlo o jednu z nejsilnějších povodní za posledních několik staletí. (Město Kroměříž, 2024)

Průměrný roční průtok řeky Moravy v Kroměříži činí $51,3 \text{ m}^3/\text{s}$, což je důležitý údaj pro hodnocení povodňového rizika a pro plánování protipovodňových opatření. (Město Kroměříž, 2024)

6.2 Systém varování a vyrozumění ve městě Kroměříž

V ORP Kroměříž se nachází 121 koncových prvků varování. V Kroměříži je pak 11 koncových prvků varování. Kroměříž má 6 elektronických, 4 rotační sirény a 1 rozhlas.

Rozhlas patří obci, rotační sirénu na ulici J. Silného 2997, sladovny vlastní podnik a zbytek koncových prvků varování vlastní HZS.

Obrázek 5 – Koncové prvky varování. (Googlemaps, 2024)

Koncové prvky varování se nacházejí na následujících adresách: Velké náměstí 33/11 (roz-
hlas), Čelakovského 1858, silo NAVOS (elektronická siréna), Hanácké náměstí 650 (elek-
tronická siréna), Jožky Silného 2997, sladovny (rotační siréna), Jožky Silného 2997, silo
Souflet (elektronická siréna), Na Sádkách 3572, teplárna (elektronická siréna), náměstí Míru
3287, poliklinika (rotační siréna), Slovanské náměstí 2790, PRIOR (rotační siréna), Na Lin-
dovce 1463, SOU zemědělské (rotační siréna), Pavlákova 3942, SOŠ (elektronická siréna),
Vrchlického 3882, Telecom (elektronická siréna).

Pokrytí města koncovými prvky varování je nedostačující, ale slyšitelnost je hodnocena jako
dobrá. Zdá se, že na některých místech jsou umístěny dva koncové prvky varování, což může
být zbytečné. Například koncové prvky varování na místech označených jako 4 a 5 se na-
cházejí na identickém místě. Stejně tak koncové prvky 9 a 10 jsou umístěny příliš blízko,
a jeden z nich by mohl být přesunut například k psychiatrické nemocnici na Havlíčkově ulici.
Tímto opatřením by se vytvořilo lepší pokrytí městských částí Plačkov a Zachar, což by
přispělo ke zlepšení efektivity systému varování a vyrozumění obyvatel.

V Kroměříži se, připravuje modernizace a rozšíření informačního, vyrozumívacího a varo-
vacího systému města. Radnice odhaduje náklady na tuto modernizaci a rozšíření na částku
mezi 16 a 21 miliony korun, a očekává, že část těchto nákladů bude pokryta dotacemi
z evropských fondů. Předběžně se plánuje, že s realizací tohoto projektu by mělo město začít
v roce 2025. Současný Informační, vyrozumívací a varovací systém v Kroměříži je založen
na zastaralé analogové technologii, která již nedostačuje současným požadavkům na kvalitu
a efektivitu. (Pohludka, 2023)

Aktuální systém varování a vyrozumění nedokáže pokrýt celé území města Kroměříž. Byl
navržen primárně s ohledem na povodňová rizika, což znamená, že většina území města není
pokryta varovnými a informačními zařízeními. Tento nedostatek má za následek, že město
není schopno efektivně varovat ani informovat občany o jiných neočekávaných událostech,
jako jsou požáry, úniky nebezpečných látek, znečištění ovzduší, přerušení dodávek pitné
vody a elektrické energie a podobně. Záměrem je tedy stav změnit, aby město mohlo účinněji
varovat a informovat občany i v případě jiných mimořádných událostí. (Pohludka, 2023)

7 RIZIKA PRO OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ KROMĚŘÍŽ

V obvodu s rozšířenou působností (ORP) je vysoká koncentrace rizik způsobená několika faktory. Patří sem podniky, které skladují nebezpečné látky (například čpavek, chlór, pesticidy, peroxid vodíku a výbušniny), dvě železniční nádraží, množství čerpacích stanic provozujících pohonné hmoty a také průtoky řeky Moravy, Malé Bečvy, Rusavy a Moštěnky. Kromě toho je část správního obvodu ohrožena i specifickým rizikem z povodní způsobených vyprazdňováním vodní nádrže Koryčany. (Plačková, 2024)

Únik nebezpečných chemických látek ze stacionárních zdrojů představuje jedno z hlavních rizik ve správním obvodu ORP Kroměříž. Mezi tyto zdroje patří podniky jako STV GROUP a.s. a OMEGA SERVIS HOLDING a.s., které jsou zařazeny do skupin podle zákona o prevenci závažných havárií. Kromě toho zde existují podniky zabývající se čpavkovým hospodářstvím, jako jsou Kmotr – Masna a.s., HK Kroměříž o.s., Sladovny Souflet ČR a.s., Kromilk s.r.o., a také společnost VaK a.s. Kroměříž, která skladuje chlór. Dále je v oblasti celá řada čerpacích stanic PHM. Nejhorší scénář odhaduje ohrožení až 15 000 lidí. (Plačková, 2024)

Je nutné také zdůraznit rizika spojená s přirozenými povodněmi, které mohou vzniknout v jakoukoli roční dobu. Zimní a jarní měsíce mohou přinést povodně způsobené táním sněhové pokrývky, zejména v kombinaci s intenzivními dešťovými srážkami. V letním období mohou bouřkové srážky vést k povodním, zejména v malých vodních tocích, což může mít katastrofální důsledky, zejména na sklonitých vějířovitých povodích. (Plačková, 2024)

Dalším významným faktorem je nebezpečí spojené s tokem řeky Moravy, Malé Bečvy, Moštěnky a Rusavy, které ohrožují několik obcí, včetně Chropyně, Plešovce, Kroměříže, Hulína, Střížovic a Kvasic. V extrémním případě rozlivu může být ohroženo asi 3 300 osob. (Plačková, 2024)

Analýza rizik nepřírodních katastrof se neomezuje pouze na přirozené hrozby, ale pečlivě zkoumá i další faktory, které mohou ohrozit danou oblast. Mezi tyto faktory patří například krupobití, námrazy, náledí a sněhové kalamity, které mohou výrazně ovlivnit životy a majetek obyvatelstva. Dále se zabývá i epidemiemi a pandemiemi, které mohou vzniknout ze zdrojů potravin, pitné vody, nebo prostřednictvím šíření kontaktu mezi jednotlivými lidmi. Kromě toho se analýza zaměřuje i na rizika spojená s dlouhodobými klimatickými extrémy, jako jsou dlouhodobé horko a sucho, které mohou vést k nedostatku vody a potravin, a tím způsobit další komplikace v regionu. (Plačková, 2024)

Také zahrnuje možnosti sesuvů půdy, které mohou ohrozit stabilitu terénu a způsobit materiální škody i lidské ztráty, a přírodní požáry, které jsou často vyvolány extrémními klimatickými podmínkami. V neposlední řadě se zabývá i požáry způsobenými lidskou činností, jako je nedbalé zacházení s ohněm nebo nehody v průmyslových závodech či skladech. (Plačková, 2024)

Havárie v letecké dopravě je jedním z rizik v oblasti ORP. Nad tímto územím prochází letecký koridor a v Kroměříži se nachází sportovní letiště. (Plačková, 2024)

V silniční dopravě jsou mobilní zdroje rizik. Zvláště problematickým úsekem je tzv. Bezměrovská křižovatka, která se stala místem častých nehod po dokončení výstavby dálnice D1 v regionu. Tato křižovatka spojuje silnice č. I/47, II/367 a III/36724. S výstavbou dálnice bylo změněno pravidlo přednosti v jízdě, kdy sjezd z dálnice nyní má vyšší přednost, i když jde o silnici nižší třídy než hlavní silnice první třídy. Tato situace vyžadovala opatření, jako je instalace značky „*stůj, dej přednost v jízdě*“ a snížení rychlosti. (Plačková, 2024)

Havárie v železniční dopravě hrozí především díky dopravnímu uzlu v Kroměříži a Hulíně. Tyto lokality jsou důležitými uzly pro železniční dopravu, což zvyšuje riziko havárie cisterny. (Plačková, 2024)

Jako nejzranitelnější území jsou vyhodnoceny:

- Kroměříž, Chropyně, Plešovec, Strážovice, Kvasice – Jedná se o zátopová území s vysokou koncentrací obyvatelstva, což zvyšuje riziko škod při povodních a jiných vodních katastrofách.
- Kroměříž, Obvodová ulice – Toto území zahrnuje sídliště, Obchodní akademii, krytý bazén a obchodní centrum Kaufland. Je zde vysoké riziko úniku čpavku ze zimního stadionu, což může ohrozit životy a zdraví obyvatelstva.
- Bezměrovská křižovatka – Tento dopravní uzel je identifikován jako problematický úsek s častými dopravními nehodami, zejména po výstavbě dálnice D1. Změna přednosti v jízdě a zvýšený provoz zvyšují riziko vážných dopravních havárií a zranění. (Plačková, 2024)

8 VYBRANÉ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

„Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (ČESKO, 2000a).“

8.1 Požár

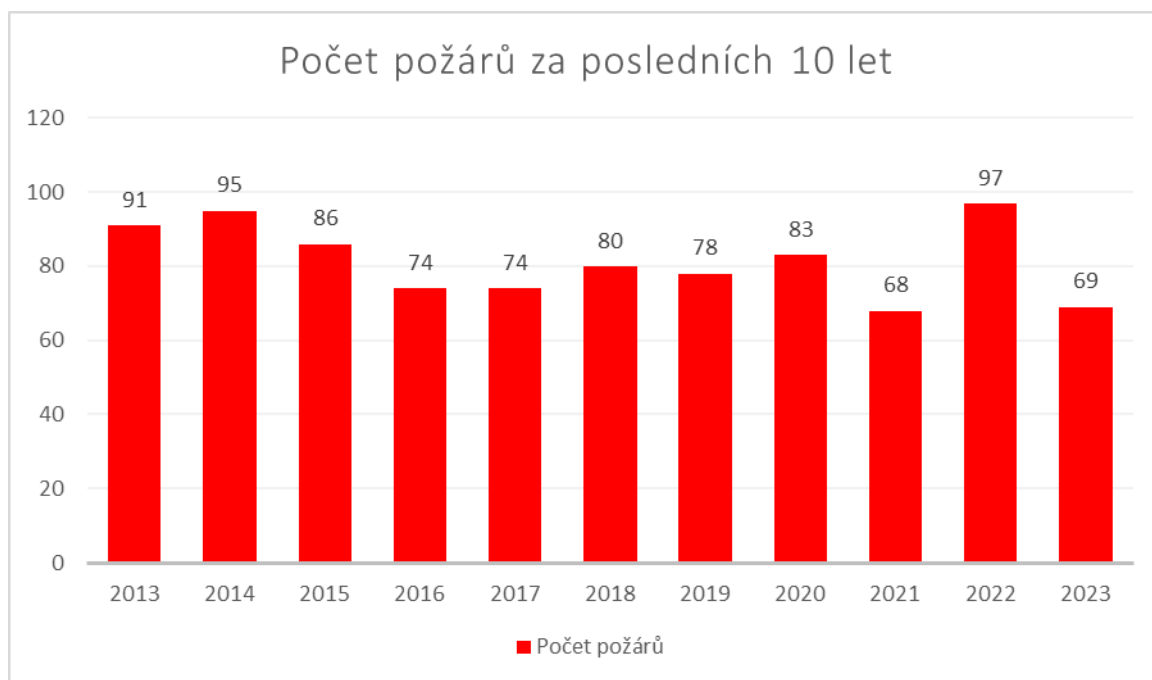
„Požárem se rozumí každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení nebo zranění osob nebo zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí a nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata, materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy (ČESKO, 2001b).“

Podle statistické ročenky Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR) bylo v obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Kroměříž v roce 2023 evidováno celkem 69 požárů. Nejčastěji se jednalo o požáry s menší škodou, tedy 41 případů, kde škoda nepřesáhla 10 000 Kč. Dalších 20 požárů způsobilo škodu v rozmezí od 10 000 do 250 000 Kč. Závažnější škodu, konkrétně od 250 100 do 1 000 000 Kč, způsobilo 5 požárů. Pouze 3 požáry měly ještě vyšší škodu, a to od 1 000 100 do 10 000 000 Kč. Významně je však pozoruhodné, že nebyl zaznamenán žádný požár s škodou nad 10 000 000 Kč. (Hasičský záchranný sbor ČR, 2023)

V průběhu minulého roku došlo při požárech k zranění celkového počtu patnácti lidí. Z tohoto celkového počtu byla jedna osoba ve věkové kategorii do 15 let a čtrnáct osob ve věku mezi 15 a 60 lety. Nebyly zaznamenány žádné případy zranění osob starších 60 let ani osob, u nichž nebylo možné stanovit věkovou kategorii. Je také důležité zdůraznit, že během těchto požárů nedošlo k žádným zraněním mezi hasiči, ať už profesionálními, pracovníky podniku nebo dobrovolnými hasiči. Od roku 2014 je sledován přesný počet zraněných a usmrcených civilních osob v přímé souvislosti s požáry. Tato specifická data poskytují důležitý pohled na dopady požárů na lidské životy a zdraví. Tímto přístupem se získávají konkrétní informace, které mohou být využity pro analýzu rizikových faktorů, zhodnocení účinnosti požární ochrany a vypracování strategií pro prevenci zranění a úmrtí v důsledku požárů. (Hasičský záchranný sbor ČR, 2023)

Analýza dat byla provedena na základě statistických ročenek Hasičského záchranného sboru České republiky za období posledních deseti let, to znamená od roku 2013 do roku 2023.

Tyto ročenky jsou zdrojem důvěryhodných informací o počtu požárů a dalších souvisejících událostech, poskytovaných hasičskými sbory po celé České republice.

Obrázek 6 – Graf počtu požárů za posledních 10 let. (Graf z dat Hasičského záchranného sboru České republiky sestavila autorka, 2024)

Z analýzy dat o počtu požárů za posledních 10 let vyplývá, že vývoj počtu požárů kolísá. Začíná rokem 2013, kdy bylo zaznamenáno 91 požárů, až po rok 2023 s 69 požáry, došlo k proměnlivosti trendu. V průběhu tohoto období se však výkyvy pohybovaly v relativně úzkém rozmezí, s nejvyšším počtem požárů v roce 2022 (97) a nejnižším v roce 2021 (68). I když se počet požárů v roce 2022 opět zvýšil na 97, celkově lze pozorovat určitý pokles od počátečního období.

8.1.1 Požár dvou rodinných domů Troubky-Zdislavice

Dne 30. 6. 2023 došlo k požáru ve vesnici Troubky-Zdislavice v okrese Kroměříž, který postihl dva rodinné domy. Hasiči obdrželi informace o požáru před půl čtvrtou odpoledne. Původně šlo o hořící motorku v garáži, kterou se pokusil majitel sám uhasit. Jeho pokus však nebyl úspěšný, navíc při vzniku požáru utrpěl popáleniny. (Karbon, 2023)

Příčinou požáru byla nedbalost a nesprávné používání hořlavých kapalin a plynů. Škoda způsobená požárem byla odhadnuta na 5 000 000 Kč. V důsledku požáru byla jedna osoba zraněna. (Hánová, 2023)

K likvidaci požáru bylo nasazeno deset jednotek požární ochrany. Tato událost představuje vážný incident, který vyžadoval rychlou a efektivní reakci záchranných složek a zdůrazňuje důležitost prevence a správného zacházení s hořlavými látkami a plyny. (Hánová, 2023)

8.1.2 Požár ve firmě SAKER

Dne 20. července 2023 došlo k požáru odsávacího systému v pecích haly na zpracování hliníku ve městě Kroměříž. Požár postihl odštěpný závod ALUSAK společnosti SAKER s.r.o. Škoda způsobená požárem byla odhadnuta na částku 10 000 000 Kč. (Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje, 2024)

Podle vyšetřovatele požárů z územního odboru Kroměříž Ing. Jakuba Němce (2024), šlo konkrétně o požár filtrační jednotky v pecích haly na zpracování hliníku ve společnosti SAKER s.r.o., odštěpném závodě ALUSAK. Tato filtrační jednotka je klíčovou součástí procesu zpracování hliníku, zajišťující odstranění škodlivých částic a zachycení nečistot.

Náročný zásah začal kolem čtvrté hodiny ráno, kdy byl hlášen požár v technologii filtrace v tavárně hliníku. Pro zdolání požáru byly nasazeny dva vodní proudy. Vzhledem k nebezpečnosti situace a přítomnosti toxických látek ve vzduchu museli hasiči pracovat v dýchacích přístrojích, aby minimalizovali riziko ohrožení svého zdraví. Navíc, kvůli obtížným klimatickým podmínkám, které mohly negativně ovlivnit průběh zásahu, se hasiči pravidelně střídali, aby udrželi svou fyzickou kondici a efektivitu práce na co nejvyšší úrovni. (Burda, 2023)

8.2 Povodeň

„Povodeň je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Přechodné výrazné stoupnutí vodní hladiny konkrétního vodního toku, při kterém se voda z koryta vylévá, způsobuje následné zaplavení bezprostředního i blízkého okolí vodního toku, ohrožuje životy a majetek, devastuje životní prostředí a působí značné materiální škody (ČESKO, 2001c).“

„Povodeň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů (přírozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň) (ČESKO, 2001c).“

„Povodňové stupně aktivity: I. stupeň – stav bdělosti, II. stupeň – stav pohotovosti, III. stupeň – stav ohrožení (ČESKO, 2001c).“

Povodeň nastává, když se množství vody v řece nebo potoku zvýší natolik, že překročí kapacitu koryta a začne se vylévat z břehů, zaplavujíc okolní území. Většina povodní je přirozeným jevem a často nepředstavuje nebezpečí nebo škodlivý vliv. Když se voda rozlije do lužního lesa nebo do přírodní říční nivy, obvykle to přináší životodárnou závlahu a obohacuje půdu živinami, což je pro ekosystém příznivé. Nebezpečnou se povodeň stává až v situaci, kdy zasáhne kulturní krajinu nebo město a způsobí škody na majetku, buď soukromém nebo veřejném, a může ohrozit životy a zdraví lidí. Existuje mnoho různých druhů povodní s různými příčinami, průběhem a důsledky, a proto je důležité zvážit různé faktory při plánování ochranných opatření a reakcí na takové události. (Člověk v tísni, 2015)

8.2.1 Povodně 1997

V červenci 1997 se Kroměříž potýkala s katastrofálními povodněmi, způsobenými intenzivními a dlouhodobými dešti, které zvedly hladiny toků. Voda se rozlila především na levo-břežní straně města, zasáhla části Dolní a Horní Zahrady, rozsáhlé zahrádkářské kolonie a průmyslovou zónu. Nefunkční zpětné klapky v kanalizaci, zanesená a zarostlá koryta řek a potoků byly dalšími faktory, které přispěly ke katastrofálním následkům. Hladina řeky Moravy v Kroměříži dosáhla historických hodnot, přičemž průtok dosáhl 10. července 1997 až 1 034 m³/s a hladina řeky překročila úroveň 720 cm. (Zrna, 2012)

Povodeň zasáhla širokou oblast, pouze v kroměřížském okrese byla zaplavena plocha o rozloze 9 140 hektarů. Poškozeno bylo 115 bytových a 1 613 rodinných domů, z nichž 56 bylo zcela zničeno. Dalšími zasaženými objekty byly rekreační a podnikatelské budovy i infrastruktura jako prameniště pitné vody a elektrické rozvodné soustavy. Kvůli povodni muselo být evakuováno 2 216 osob a celkové škody se odhadují nejméně na 886 milionů korun. Tato katastrofa představuje jeden z nejhorších případů povodní, které postihly Kroměříž a její okolí, a zdůrazňuje nutnost efektivní přípravy a prevence proti budoucím povodním. (Zrna, 2012)

Události roku 1997 jasně ukázaly nezbytnou potřebu budování protipovodňových opatření, která by zabránila opakování podobné katastrofy. Od té doby se v Kroměříži a jejím okolí odehrál rozsáhlý proces, při kterém se spojily síly různých institucí, včetně města Kroměříž, Povodí Moravy, Vodovodů a kanalizace Kroměříž, Zlínského kraje, okolních obcí a dalších. (Zrna, 2012)

V první fázi po povodních došlo k opravám kanalizace, instalaci zpětných klapek a šnekových čerpadel a k čištění břehů od náletových dřevin, stejně jako k celkové úpravě břehů s cílem zvýšit jejich kapacitu. (Zrna, 2015)

V samotné Kroměříži a v jejím blízkém okolí probíhalo zpevňování a navyšování hrází a břehů nejen na řece Moravě, ale i na přítocích, jako jsou říčky Moštěnka, Zacharka a Kotojedka. Tyto práce pokračovaly i v následujících letech, především ve chvílích, kdy znovu hrozily povodně a kdy voda odhalila nová místa zranitelnosti. Mezi tyto lokality patřily Dolní a Horní Zahrady, ulice Za Oskolí, břehy potoka Zacharka v oblastech Na Hrázi a Čápka, hráz u stavby dálničního mostu v Horních Zahradách, pravý břeh podél Podzámecké zahrady až po železniční most směrem na Kojetín, a Wolfův splávek. (Zrna, 2012)

8.2.2 Povodně 2010

V roce 2010 byla Povodňová komise v Kroměříži nucena upozornit občany na zvyšující se hladinu řeky Moravy, která se blížila ke III. stupni povodňové aktivity. V květnu, konkrétněji 17. května 2010 v 18:00 hodin ukazoval hlásný profil hladiny řeky Moravy stav 570 cm a hladina stále stoupala. Předpokládalo se, že v průběhu noci nebo v ranních hodinách by mohla dorazit vzedmutá hladina z Přerova, kde v té době platil III. stupeň povodňové aktivity, aniž by dosáhla kulminace. Podle odborných propočtů však ani po dosažení Přerova by hladina neměla dosáhnout úrovně z roku 2006, kdy překročila hranici 720 cm, a zůstala přitom uvnitř svého koryta. (Zrna, 2010)

Během této povodně, způsobené dlouhotrvajícími dešti, na území města Kroměříž nenastaly výrazné škody. Situace byla aktivně řešena pomocí preventivních opatření, jako bylo odstranění zábradlí z lávky a dalších opatření. Společně s tím byly přijaty opatření jako instalace ochranných pytlů a odčerpávání vody, aby se minimalizovala možnost škod. Obydlené oblasti města nebyly vážně postiženy, s výjimkou hájenky, odkud byli preventivně evakuováni čtyři obyvatelé. Tím bylo zajištěno, že povodňové riziko bylo efektivně řešeno a že se škody na majetku a životech minimalizovaly. (Město Kroměříž, 2024)

9 ANALÝZA RIZIK POMOCÍ CHECKLISTU

Checklist je seznam věcí, které můžete ověřit, inspirovat nebo zkoumat procesy a postupy. (EdrawMax, 2024)

Vytvoření takového seznamu vyžaduje definování požadavků stanovených předpisy a normami, na jejichž základě se formulují otázky. Checklisty bývají obvykle detailní a slouží k posouzení shody stavu systému s příslušnými předpisy a normami. Je klíčové, aby tyto seznamy byly pravidelně aktualizovány a kontrolovány. Každá otázka v kompletním seznamu má možnost odpovědi ano/ne. (Guard7, 2022)

*Tabulka 2 – Checklist připravenosti obyvatelstva na mimořádnou událost.
(Zdroj vlastní, 2024)*

Obyvatelstvo	15–17 let	18–25 let	26–35 let	36–50 let	51–65 let	66 let a více
Je samostatně mobilní?	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Dokáže samostatně rozhodnout o ohrožení svojí osoby?	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Ví, kde jsou kryty v Kroměříži?	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
Ví, co má obsahovat evakuační zavazadlo?	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
Ví, co má udělat, když zazní všeobecná výstraha?	NE	NE	NE	NE	NE	NE

Obyvatelstvo od 36 let sice podle informací má ponětí, kde se kryty nacházejí, každopádně často neví o tom, že kryty nejsou zahrnuty do plánů pro současnou civilní obranu, a tudíž jsou pro veřejnost, mimo kryt pod knihovnou, který si lze po dohodě prohlédnout, nepřístupné.

Z tabulky číslo 2 lze vyčíst, že všechny věkové kategorie ví, jak se zachovat, když zazní všeobecná výstraha. Tato informace vyplývá z průběžných výsledků dotazníku, kdy správnou odpověď vědělo 63,4 % obyvatelů města Kroměříže, tedy z celkového počtu 216 dotázaných odpovědělo správně 137 osob.

Tabulka 3 – Správné odpovědi na znalost všeobecné výstrahy. (Zdroj vlastní, 2024)

Obyvatelstvo	15–17 let	18–25 let	26–35 let	36–50 let	51–65 let	66 let a více
Ví, co má udělat, když zazní všeobecná výstraha?	12	43	23	36	18	5
Procentuální zastoupení podle kategorií	55 %	58 %	64 %	77 %	64 %	56 %
Procentuální zastoupení celkově	6 %	20 %	11 %	17 %	8 %	2 %

Tabulka číslo 3 poskytuje podrobnější pohled na to, jak si obyvatelstvo v různých věkových kategoriích poradilo s otázkou ohledně znalosti všeobecné výstrahy. Ve věkové kategorii 18–25 let vybralo správnou odpověď na otázku týkající se všeobecné výstrahy nejvíce lidí, tuto skupinu tvoří 43 ze 74 osob, což odpovídá 58 % obyvatel v této věkové skupině a 20 % z celkového počtu průběžně dotázaných osob. Ve věkové kategorii 66 let a více se vyskytlo nejméně správných odpovědí. Pouze 5 z 9 osob v této kategorii odpověděly správně, což představuje 56 % v této věkové skupině. Avšak při pohledu na celkový počet obyvatel, tato kategorie tvoří pouze 2 % z celkového počtu. Ve věkové kategorii 15–17 let je 12 osob, které jsou informovány o tom, jak postupovat v případě, že zazní všeobecná výstraha, vzhledem k celkovému počtu osob v této věkové kategorii je to 55 % a celkově tvoří 6 %. Věková kategorie 26–35 let má 23 osob, které vědí, co mají dělat v případě všeobecné výstrahy, to představuje 64 % obyvatel této věkové skupiny, celkově tato skupina tvoří 11 % z celkové populace. Ve věkové kategorii 36–50 let je 36 osob, které jsou obeznámeny s postupem při všeobecné výstraze, to odpovídá 77 % obyvatel této věkové skupiny, celkově tato skupina také tvoří 17 % z celkové populace. V kategorii 51–65 let je 18 osob, které vědí, co dělat v případě všeobecné výstrahy, toto zastoupení představuje 64 % obyvatel této věkové skupiny, celkově tato skupina představuje 8 % z celkové populace.

10 ANALÝZA RIZIK V SOFTWARE RISKAN

Softwarový nástroj Riskan byl zvolen pro analýzu rizik v dané obci pomocí aktiv a hrozeb, ze kterých lze vyčíslit hodnotu zranitelnosti jednotlivých aktiv proti jednotlivým hrozbám.

Tyto aktiva a hrozby se zapisují přímo v programu do textového editoru. Poté se ukážou v Microsoft Excel, kde se objeví jednotlivé listy, které obsahují Nápopěda, Data, Zranitelnost, Hrozby, Aktiva, Číselníky.

*Tabulka 4 – Stupnice hodnocení pro matici rizik.
(T-Soft, 2024)*

Hodnota aktiva		Pravděpodobnost hrozby		Zranitelnost aktiva	
0	Zanedbatelná	0	Zanedbatelná	0	Zanedbatelná
1	Velmi nízká	1	Velmi nízká	1	Velmi nízká
2	Nízká	2	Nízká	2	Nízká
3	Střední	3	Střední	3	Střední
4	Vysoká	4	Vysoká	4	Vysoká
5	Velmi vysoká	5	Velmi vysoká	5	Velmi vysoká

Do jednotlivých listů se vkládají hodnoty, které vyjadřují stupnici zranitelnosti, stupnici aktiv a stupnici hrozeb, číselné hodnoty nalezneme v listu s názvem Číselník.

10.1 Aktiva

Aktiva byla pečlivě vybrána s ohledem na zaměření bakalářské práce, která se zabývá zkoumáním připravenosti obyvatelstva na mimořádnou událost. Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu a hodnocení připravenosti obyvatelstva, a proto byly aktiva navržena tak, aby refletovala širokou škálu věkových kategorií obyvatelstva. Konkrétně aktiva obsahují rozdělení obyvatelstva do následujících věkových kategorií: 15–17 let, 18–25 let, 26–35 let, 36–50 let, 51–65 let a 66 let a více. Tato diferenciací věkových skupin umožní důkladnou analýzu a porovnání připravenosti různých segmentů obyvatelstva v různých věkových kategoriích.

Zkratka	Ukotvit popisky	Název	Hodnota	Poznámka
AKTIVA - CELKEM			5	
1		Obyvatelstvo	5	
1.1		Obyvatelstvo 15-17 let	5	
1.2		Obyvatelstvo 18-25 let	5	
1.3		Obyvatelstvo 26-35 let	5	
1.4		Obyvatelstvo 36-50 let	5	
1.5		Obyvatelstvo 51-65 let	5	
1.6		Obyvatelstvo 66 let a více	5	

Obrázek 7 – Hodnota aktiv. (Zdroj vlastní, 2024)

Hodnota aktiv pro všechny zkoumané věkové kategorie obyvatelstva byla zvolena jako velmi vysoká a je tedy označena číslem 5. Je důležité zdůraznit, že všechny věkové kategorie jsou považovány za stejně důležité.

10.2 Hrozby

Pro analýzu rizik byly vybrány následující hrozby. Mezi přírodní hrozby patří tornádo, zemětřesení, požár, povodeň, vichřice, přívalové deště, sesuv půdy, epidemie, epizootie a dlouhodobé sucho. Havárie představuje únik nebezpečných látek. Dalšími riziky jsou narušení dodávek potravin, pitné vody, plynu, elektřiny, pohonných hmot a léčiv, narušení funkčnosti dopravních systémů, exploze čerpacích stanic, výpadek elektrického vedení, porušení potrubí, dopravní nehody a migrační vlny. Kriminalitu zastupují majetková a násilná drogová kriminalita. Dále je zohledněný potenciál teroristických útoků a vojenských konfliktů, ať už ozbrojených či neozbrojených. Součástí analýzy je také problém dezinformací.

V rámci analýzy a hodnocení rizikových faktorů byly hrozby, stejně jako aktiva, ohodnoceny na stupnici od 0 do 5, kde každé číslo odpovídalo určité úrovni pravděpodobnosti nebo intenzity hrozby. Tato stupnice pravděpodobnosti hrozby byla definována následovně: 0 znamenalo zanedbatelnou hrozbu, 1 vyjádřilo velmi nízkou pravděpodobnost, 2 označovalo hrozbu jako nízkou, 3 jako střední, 4 jako vysokou a 5 jako velmi vysokou. Tímto způsobem bylo možné kvantifikovat a porovnávat různé hrozby a aktiva v kontextu daného zkoumaného prostředí nebo situace. Takový přístup umožnil systematické vyhodnocení a identifikaci klíčových rizikových faktorů, což má zásadní význam pro plánování bezpečnostních opatření a strategií pro jejich minimalizaci nebo eliminaci.

Zkratka	Uvodní popisky	Název	Hodnota	
			2.4	Čerpač stanice
			2.4.1	Exploze čerpač stanice
			2.5	Elektrické vedení
			2.5.1	Výpadek elektrického vedení
			2.6	Potrubi
			2.6.1	Porušení potrubí
			3	Antropogenní
			3.1	Dopravní nehoda
			3.2	Migrační vlny
			3.3	Kriminalita
			3.3.1	Kriminalita majetková
			3.3.2	Násilná kriminalita
			3.3.3	Drogová kriminalita
			3.4	Teroristický útok
			3.5	Vojenský konflikt
			3.5.1	Ozbrojený vojenský konflikt
			3.5.2	Neozbrojený vojenský konflikt
			3.6	Dezinformace
1	Přírodní hrozby		5	
1.1	Tornádo		2	
1.2	Zemětřesení		1	
1.3	Požár		5	
1.4	Povodeň		3	
1.5	Vichřice		3	
1.6	Přívalové deště		3	
1.7	Sesuv půdy		3	
1.9	Epidemie		4	
1.10	Epidemie		4	
1.14	Dlouhodobé sucho		2	
2	Havárie		4	
2.1	Únik nebezpečné látky		4	
2.2	Narušení dodávek		4	
2.2.1	Potravin		4	
2.2.2	Voda		4	
2.2.3	Plyn		2	
2.2.4	Elektrika		4	
2.2.5	Pohonné hmoty		3	
2.2.6	Léčiva		3	
2.3	Infrastruktura		3	
2.3.1	Narušení funkčnosti dopravních systémů		3	

Obrázek 8 – Hrozby. (Zdroj vlastní, 2024)

V oblasti Kroměříže se dosud nikdy nevyskytlo tornádo. Nicméně, i když se toto extrémní meteorologické jevy v minulosti nevyskytly, je důležité zvážit možné následky, které by nastaly v případě, že by se tornádo skutečně objevilo. I když pravděpodobnost vzniku tornáda není vysoká, jeho dopady by mohly být značné a měly by být brány v úvahu v rámci plánování místního rizikového managementu. Z tohoto důvodu byla pravděpodobnosti hrozby, spojená s případným výskytem tornáda v Kroměříži, přiřazena hodnota 2.

Kroměříž dosud nezaznamenala ani žádné zmínky o zemětřesení. I když se tato přírodní událost v minulosti nevyskytla, je důležité zvážit potenciální dopady, které by zemětřesení mohlo mít, kdyby se objevilo v budoucnosti. Pravděpodobnost výskytu zemětřesení byla proto ohodnocena hodnotou 1.

V Kroměříži jsou požáry podle statistických ročenek Hasičského záchranného sboru poměrně častým jevem. Na základě této skutečnosti byla pravděpodobnost vzniku požáru ohodnocena nejvyšší možnou hodnotou 5.

V období od roku 1916 do roku 2010 se v Kroměříži vyskytlo celkem 39 povodňových situací, při kterých byl překročen dvouletý kulminační průtok. Z tohoto počtu bylo ve 22 případech pouze dvouleté povodně, v 5 případech byl překročen pětiletý a desetiletý kulminační průtok, ve 3 případech se jednalo o dvacetiletou povodeň a dvakrát o padesátiletou a stoletou povodňovou situaci. Letní typ povodně převažuje s 23 případy oproti zimnímu typu s 16 případy. Od poslední povodně bylo provedeno mnoho úprav, včetně zvyšování břehů koryta. Z tohoto důvodu byla hodnota pravděpodobnosti ohodnocena číslem 3. (Město Kroměříž, 2024)

Vichřice nejsou v našem regionu tak častým jevem jako například požáry, a proto byla přiřazena hodnota pravděpodobnosti 3.

Přivalové deště mohou vést k vylití menších potoků z jejich koryt a k přehlcování kanálů, zejména v případě potoku Zacharka. Tento jev není příliš častý, ale je zde možnost, že se voda z Hanáckého pole stahuje přímo do potoka Zacharka, což vede k následnému vylití. Takové situace mohou ohrozit obyvatelstvo v bezprostřední blízkosti tím, že zaplaví sklepy, garáže a výtahové šachty. Z tohoto důvodu byla přiřazena hodnota pravděpodobnosti 3.

Obrázek 9 – Vylití Zacharky z důvodu přivalových dešťů. (Zdroj vlastní, 2023)

Sesuv půdy, který může hrozit při vyšších průtocích, zejména v korytech drobných toků, může způsobit rychlé zanesení koryta, buď v místě samotného sesuvu nebo níže po toku, a následné vyběhnutí vody na okolní pozemky. Sesuv půdy byl, proto ohodnocen hodnotou pravděpodobnosti 3.

Epidemie představuje riziko, se kterým se musí počítat v každé obydlené oblasti. Obyvatelé obce Kroměříž se zpravidla vyrovnávají s běžnými epidemiemi chřipky, které probíhají na podzim, bez větších problémů. Nicméně, vážnost epidemie si obyvatelstvo začalo uvědomovat až s příchodem onemocnění COVID-19. Tato situace ukázala, že nikdo nikdy neví, kdy může nastat něco podobného. Proto byla zvolena hodnota pravděpodobnosti 4.

Epizootie zatím ve správním obvodu nebyla řešena, kromě několika případů úhynu ptáků během období nazývaného ptačí chřipka. Potenciální zdroje nebezpečí jsou přítomny zejména ve velkochovech hospodářských zvířat, jako je Zemědělské podnikání Kvasicko, Agrodružstvo Postoupky, Agroječmínek Chropyně, Agrodružstvo Morkovice, AGS Zdounky, Rovina Hulín a Rybářství Hulín-Záhlinice. I přesto, že se jedná pouze o omezený počet případů úhynu ptáků, v okolí je dostatek velkochovů. Z tohoto důvodu byla hodnota pravděpodobnosti nastavena na 4. (Plačková, 2024)

Extrémní sucho postihlo území obce v letech 1994, 2003, 2015, 2017 a 2019. Tento stav představuje hlavní hrozbu zejména pro zemědělsky obdělávanou půdu v okrajových částech obce. Sucho může mít za následek poškození úrody a snížení dostupnosti zdrojů pitné vody ze studní pro občany, zejména v těch částech obce, kde není k dispozici vodovodní systém a někteří občané nejsou připojeni k vodovodu. Dnešní infrastruktura v Kroměříži je navržena tak, aby zvládla minimálně dvojnásobnou spotřebu vody ve srovnání s aktuálními potřebami. To znamená, že i v případě mimořádně dlouhého období sucha je město schopno zajistit dostatečné zásoby vody a udržet stabilitu infrastruktury. Hodnota pravděpodobnosti byla tedy nastavena na 2. (Veselý, 2021)

Podle statistik Hasičského záchranného sboru za posledních deset let došlo v oblasti obce s rozšířenou působností Kroměříž k celkem 306 incidentům, kdy docházelo k úniku nebezpečných látek. Tato data poskytují důležitý pohled na četnost a rozsah nebezpečných situací v regionu, které vyžadují okamžitou a profesionální reakci ze strany hasičských a záchranných týmů. V roce 2023 uniklo celkem deset stlačených zkapalněných nebo pod tlakem rozpuštěných plynů z toho byly čtyři úniky z bytových fondů domovních, čtyři z objektů mimo budov, jeden z budovy pro sociální zabezpečení a jeden nebyl zatříděn. Dále pak jednou unikly výbušné látky, které taky nebyly zatříděny do objektů. Hořlavé kapaliny unikly celkem třikrát, z toho dvakrát na komunikaci a jednou do odpadů. Jedovaté látky unikly v obci s rozšířenou působností Kroměříž čtyřikrát z toho dvakrát z bytových fondů domovních, jednou z rodinného domu a jednou na volné skládce. Jednou unikly žíravé látky, které nebyly zatříděny do objektů. Jiné nebezpečné látky unikly celkem dvakrát jednou v lese a jednou v budově pro výchovu, vědu a výzkum. Z důvodu četnosti byla hodnota pravděpodobnosti nastavena na 4.

Narušení dodávek potravin, pitné vody a elektřiny by mělo fatální následky, a z výsledků dotazníků vyplývá, že obyvatelstvo není stoprocentně připraveno na tuto situaci a nemá dostatečné zásoby pitné vody, konzerv a dalších potřebných věcí doma. V dnešní době, kdy mnoho zařízení a služeb funguje pouze díky elektřině, by narušení dodávky elektřiny bylo pro mnoho obyvatel nemožné zvládnout. Z tohoto důvodu byla zvolena hodnota 4, aby zdůraznila vážnost této situace a nutnost lepší přípravy obyvatelstva na případné krizové situace. Narušení dodávek pohonných hmot a léčiv je také velice závažné, avšak bez pohonných hmot člověk dokáže přežít déle než bez potravin a pitné vody. Z tohoto důvodu byla hodnota nastavena na 3, aby reflektovala vyšší prioritní úroveň, kterou mají potraviny a pitná voda pro lidské přežití v porovnání s pohonnými hmotami a léky.

Narušení dodávky plynu je z této kategorie nejméně závažné, proto byla hodnota pravděpodobnosti nastavena na 2.

Narušení funkčnosti dopravních systémů může ovlivnit plynulost pohybu a dostupnost dopravy, což může způsobit snížení mobility obyvatelstva, omezení přístupu k nezbytným službám a potíže při přepravě zboží a zásobování. Z tohoto důvodu byla nastavena hodnota rizika na 3.

Přímo v Kroměříži se nachází 5 čerpacích stanic, které nabízejí širokou škálu paliv, včetně nafty, zemního plynu a benzínu. Nicméně dosud zde nebyl zaznamenán žádný výbuch a pravděpodobnost jeho výskytu je poměrně nízká. Z tohoto důvodu byla hodnota nastavena na 2.

Výpadek elektrického vedení není tak závažný jako úplné narušení dodávky elektřiny, avšak je důležité zohlednit, jak dlouho by tento výpadek trval. Z tohoto důvodu byla hodnota rizika nastavena na 3, kdy v úvahu přicházejí potenciální dopady dlouhodobého výpadku elektřiny na obyvatele a infrastrukturu.

Porušení potrubí obvykle patří mezi méně závažné hrozby v porovnání s jinými krizovými situacemi, jako je například úplné narušení dodávky elektřiny nebo pitné vody. Z tohoto důvodu byla nastavena hodnota pravděpodobnosti na 2.

Tabulka 5 – Dopravní nehody ve Zlínském kraji. (Zpracování vlastní z dat Hasičského záchranného sboru, 2024)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem v ORP
Bystřice pod Hostýnem	26	26	17	25	31	23	13	28	23	23	28	263
Holešov	43	28	30	36	22	31	29	32	30	47	47	375
Kroměříž	102	89	114	97	137	102	118	97	96	131	143	1226
Luhačovice	36	40	37	36	50	39	40	25	24	31	36	394
Otrokovice	51	62	53	49	61	55	62	40	53	63	59	608
Rožnov pod Radhoštěm	64	45	53	57	56	65	52	47	59	53	50	601
Uherské Hradiště	131	130	125	169	128	151	149	130	131	173	175	1592
Uherský Brod	71	49	82	67	84	82	81	80	77	78	94	845
Valašské Klobouky	27	37	32	29	33	25	29	29	27	29	29	326
Valašské Meziříčí	84	55	70	65	83	57	68	85	71	79	107	824
Vizovice	24	30	17	37	33	39	43	32	25	29	35	344
Vsetín	106	96	108	105	122	119	95	91	110	114	134	1200
Zlín	128	140	130	157	173	148	149	150	131	152	212	1670
Celkem za rok	893	827	868	929	1013	936	928	866	857	1002	1149	

Ze statistik Českého statistického úřadu a statistických ročenek Hasičského záchranného sboru vyplývá, že dopravní nehody jsou v ORP Kroměříž největší hrozbou. Za posledních deset let se na území ORP Kroměříž stalo 1 226 dopravních nehod. Při porovnání s hodnotami ostatních ORP kraje, se ORP Kroměříž umístila na třetím místě v počtu nehod, a proto byla určena hodnota pravděpodobnosti rizika na 5.

Bilance migrace pro období 2021–2025 ve střední variantě ukazuje na úbytek 234 obyvatel. I přesto, že Kroměříž čelila vlně migrantů ze Sýrie a Ukrajiny, bilance zůstává negativní. Z tohoto důvodu byla zvolena hodnota rizika 3.

Tabulka 6 – Bilance migrace 2021–2030. (Město Kroměříž, 2021)

Bilance migrace 2021–2025 – nízká varianta	–444 obyvatel
Bilance migrace 2021–2025 – střední varianta	–234 obyvatel
Bilance migrace 2021–2025 – vysoká varianta	–39 obyvatel
Bilance migrace 2026–2030 – nízká varianta	–195 obyvatel
Bilance migrace 2026–2030 – střední varianta	+156 obyvatel
Bilance migrace 2026–2030 – vysoká varianta	+319 obyvatel

Na Kroměřížsku se pachatelé dopustili 1 165 trestných činů v roce 2021. V této statistice jsou zahrnuty i dvě vraždy a celkem 193 případů násilných trestných činů, spolu s 329 majetkových trestných činů. Z tohoto důvodu byla přiřazena hodnota rizika 4, což reflektuje značnou závažnost trestné činnosti v regionu. V roce 2021 odhalili kriminalisté téměř tři desítky případů, které souvisely s drogovou trestnou činností. Z tohoto počtu byla ve třidvaceti případech prokázána nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek jedů. Mezi nejčastěji vyráběné, přechovované a prodávané drogy patřil pervitin a marihuana. V porovnání s násilnými a majetkovými trestnými činy, je tato hodnota nízká, a proto byla přiřazena hodnota rizika 3. (Balášová, 2022)

I přesto, že v Kroměříži najdeme významné pamětihodnosti, jako je například zámek se zahradami, koncentrace osob na těchto místech není nezvykle vysoká. I když nelze úplně ignorovat možnost teroristického útoku, pravděpodobnost takové události je nízká. Z tohoto důvodu byla zvolena hodnota rizika 2.

Možné hrozby, včetně napětí s Ruskem, neznamenaají momentálně vysokou pravděpodobnost ozbrojeného ani neozbrojeného konfliktu. Situace je stabilní a není zde okamžitá hrozba konfliktu. Z tohoto důvodu byla zvolena hodnota rizika 2, což naznačuje nízkou pravděpodobnost vzniku konfliktu.

V poslední době jsou dezinformace aktuálním tématem. I když dezinformace nejsou nebezpečnější než ozbrojený konflikt, je pravděpodobnější, že se objeví, a obyvatelstvo je na ně náchylnější. Z tohoto důvodu byla zvolena hodnota rizika 3.

10.3 Vyhodnocení analýzy rizik

Po zadání všech požadavků do softwarové aplikace Riskan, program provedl analýzu a vygeneroval tabulku obsahující největší rizika pro ORP Kroměříž.

Hrozby		Pravděpodobnost	Aktiva - CELKEM					
HROZBY - CELKEM		5	5	5	5	5	5	5
1	Přírodní hrozby	5	5	5	5	5	5	5
1.1	Tornádo	2	29	29	22	22	22	29
1.2	Zemětřesení	1	11	11	7	7	7	11
1.3	Požár	5	90	90	72	72	72	90
1.4	Povodeň	3	54	54	43	43	43	54
1.5	Vichřice	3	22	22	22	22	22	22
1.6	Přítalové deště	3	11	11	11	11	11	11
1.7	Sesuv půdy	3	11	11	11	11	11	11
1.9	Epidemie	4	72	72	58	58	58	72
1.10	Epizootie	4	43	43	43	43	43	43
1.14	Dlouhodobé sucho	2	7	7	7	7	7	7
2	Havárie	4	58	58	58	58	58	58
2.1	Únik nebezpečné látky	4	58	58	58	58	58	58
2.2	Narušení dodávek	4	58	58	58	58	58	58
2.2.1	Potravin	4	58	58	58	58	43	43
2.2.2	Voda	4	58	58	58	58	43	43
2.2.3	Plyn	2	22	22	14	14	22	22
2.2.4	Elektrika	4	58	58	58	58	58	58
2.2.5	Pohonné hmoty	3	32	32	11	32	32	11
2.2.6	Léčiva	3	43	43	32	32	43	43

Hrozby		Pravděpodobnost	Aktiva - CELKEM					
HROZBY - CELKEM		5	5	5	5	5	5	5
2.3	Infrastruktura	3	43	43	43	43	43	43
2.3.1	Narušení funkčnosti dopravních s	3	43	43	43	43	43	43
2.4	Čerpací stanice	2	29	29	29	29	29	29
2.4.1	Exploze čerpací stanice	2	29	29	29	29	29	29
2.5	Elektrické vedení	3	43	43	32	32	32	43
2.5.1	Výpadek elektrického vedení	3	43	43	32	32	32	43
2.6	Potrubi	2	14	14	14	14	14	14
2.6.1	Porušení potrubí	2	14	14	14	14	14	14
3	Antropogenní	5	90	90	90	90	90	90
3.1	Dopravní nehoda	5	90	90	90	90	90	90
3.2	Migrační vlny	3	32	32	32	32	32	32
3.3	Kriminalita	4	72	72	58	43	58	72
3.3.1	Kriminalita majetková	4	72	72	29	43	58	72
3.3.2	Násilná kriminalita	4	58	58	58	43	43	58
3.3.3	Drogová kriminalita	3	32	32	32	22	22	22
3.4	Teroristický útok	2	36	36	36	36	29	36
3.5	Vojenský konflikt	2	29	29	22	22	29	29
3.5.1	Ozbrojený vojenský konflikt	2	29	29	22	22	29	29
3.5.2	Neozbrojený vojenský konflikt	2	22	22	14	14	22	22
3.6	Dezinformace	3	54	54	54	32	32	54

Obrázek 10 – Největší hrozby pro ORP Kroměříž. (Zpracování vlastní v programu RISKAN, 2024)

Z analýzy rizik (viz Příloha P VI: Analýza rizik v softwaru RISKAN) vyplývá, že pro Kroměříž jsou největšími hrozbami požáry, které se vyskytují převážně u obyvatel ve věku 51 let a starších, dosahují nejvyšší hodnoty 90. Pravděpodobnost vzniku požárů je velmi vysoká. Riziko povodní se naopak snížilo v důsledku opatření, která byla provedena, a proto je momentálně povodeň méně pravděpodobná. Dalším značným rizikem může být epidemie, zejména pro starší obyvatelstvo, které je zranitelnější. Únik nebezpečných látek není v Kroměříži tak častý, ale v případě výskytu by měl značný dopad kvůli velkému množství skladovaných látek. Dopravní nehody jsou ve správním obvodu Kroměříž velmi časté a podle statistik se Kroměříž umístila na třetím místě ve Zlínském kraji v počtu nehod. Kriminalita spojená s majetkem je častější než násilná kriminalita, proto je třeba brát toto riziko v úvahu. Dezinformace nemají takový dopad jako ozbrojené konflikty, ale jsou pravděpodobnější a obyvatelé jsou jim náchylnější.

11 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazník je výzkumná metoda, která slouží k získání informací od respondentů. Má řadu výhod, mezi které patří možnost získat informace od velkého počtu lidí a snadné a levné zpracování dat. Mezi nevýhody patří obtížné sestavení a vyhodnocení dotazníku, problém s návratností dotazníků a riziko nepravdivých informací a povrchnosti výpovědí. (HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024)

Při sestavování dotazníku je důležité upoutat pozornost respondenta na začátku, zvolit srozumitelný a přehledný jazyk, zajistit jednoduchost vyplňování a vyhnout se sugestivním otázkám a haló-efektu. Délka dotazníku by měla být přiměřená, aby respondenta neodradila od jeho vyplňování. (HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024)

Úvod dotazníku by měl být stručný a srozumitelný. Měl by oslovit respondenta, představit téma dotazníku, vysvětlit jeho účel, poskytnout pokyny k vyplňování a přibližný čas, který bude respondent potřebovat k jeho vyplnění. Respondent by měl být také ujistěn o důležitosti jeho účasti na výzkumu. (HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024)

Závěr dotazníku by měl být také stručný a srozumitelný. Měl by poděkovat respondentovi za jeho čas a spolupráci.

Úvod a závěr dotazníku jsou důležité části, které mohou ovlivnit to, zda respondent dotazník vyplní. Otestování dotazníku je nezbytné pro zajištění jeho kvality a relevantnosti. Typy otázek v dotazníku je třeba zvolit tak, aby odpovídaly účelu výzkumu. (HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024)

Před tím, než bude dotazník poslán do oběhu, je důležité jej otestovat. Otestování dotazníku se může provést ve dvou fázích:

- Auto testování – tvůrce dotazníku si jej vyplní sám, aby si ověřil, zda je srozumitelný a zda funguje podle představ.
- Pilotní výzkum – dotazník vyplní malá skupina testovacích respondentů, kteří poskytnou zpětnou vazbu na jeho srozumitelnost, použitelnost a relevanci. (HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024)

Otázky v dotazníku můžeme rozdělit na tři základní typy:

- Otevřené otázky – respondent má možnost odpovědět libovolně. Tento typ otázek je vhodný pro zjištění hlubších názorů, postojů nebo zkušeností respondentů.

- Uzavřené otázky – respondent má možnost zvolit si jednu z předem připravených odpovědí. Tento typ otázek je vhodný pro zjištění základních informací nebo pro zjištění názorů respondentů na konkrétní otázky.
- Polouzavřené otázky – kombinují prvky otevřených a uzavřených otázek. Respondent má možnost zvolit si jednu z předem připravených odpovědí, ale má také možnost uvést vlastní odpověď. (HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024)

11.1 Přípravenost obyvatelstva na mimořádnou událost v Kroměříži

Dotazník byl vypracován pouze v elektronické podobě a byl určený pro obyvatele města Kroměříž. Dotazník byl zasílán online podobou, přes internetový odkaz, pomocí emailových adres a také pomocí sociálních sítí, které jsou v dnešní době velice rozsáhlé, převážně pomocí Instagramu, Messengeru, Facebooku a Tiktok. Jednalo se převážně o dotazníkové skupiny, střední školy, diskusní skupiny, založené facebookové městské skupiny obyvatel, přátelé a jejich přátelé.

Jak už bylo zmíněno, žádala jsem o pomoc střední i vyšší odborné školy ve městě, ale i město samotné. Školy byly osloveny pomocí následujícího emailu:

Dobrý den,

dovolte mi, abych se Vám představila. Jmenuji se Adéla Malantíková a studuji UTB fakultu logistiky a krizového řízení v Uherském Hradišti.

Ráda bych Vás oslovila, zdali byste mi napomohli ke zpracování mé bakalářské práce na téma: „Přípravenost obyvatelstva na mimořádnou událost ve městě Kroměříž“. Vše jednoduše prostřednictvím krátkého dotazníku, který jsem vytvořila na této adrese: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfOqYD-HfHTK50iP1lgfa0UXP3SgRwDk58ucHh3RHAOG9KzXAg/viewform?usp=sf_link.

Ujišťuji Vás, že samotné vyplnění Vám zabere pouze pár minut a veškeré odpovědi jsou zcela anonymní. Vaše stanoviska jsou pro mě velice důležitá a značně napomohou ke zpracování mé práce. Pokud by to bylo možné, poprosila bych Vás abyste tento dotazník rozeslali i mezi studenty.

Nesmírně si vážím Vaší spolupráce a předem děkuji za vyplnění.

S úctou

Adéla Malantíková

11.2 Rozbor otázek v dotazníkovém šetření

Při sestavování dotazníku je důležité zvážit poměr jednotlivých typů otázek. Poměr otázek ovlivňuje srozumitelnost, použitelnost a relevanci dotazníku.

Otázky typu výběr z možností jsou snadno vyplnitelné a poskytují rychle a snadno srozumitelné výsledky. Proto jsou vhodné pro získání základních informací o respondentech, například o jejich věku, pohlaví, vzdělání nebo zaměstnání.

Otázky typu ano / ne jsou také snadno vyplnitelné a poskytují jasné a jednoznačné výsledky. Proto jsou vhodné pro zjištění názorů nebo postojů respondentů, například o tom, zda souhlasí nebo nesouhlasí s určitým tvrzením.

Otevřené otázky poskytují respondentům větší volnost při odpovědi a mohou poskytnout hlubší vhled do jejich myšlenek a zkušeností. Proto jsou vhodné pro otázky, na které není možné odpovědět pomocí uzavřených otázek, například pro otázky o tom, jak respondenti hodnotí určitou situaci nebo produkt.

Dotazník se skládá z 19 otázek a obsahuje 11 otázek typu výběr z možností, 4 otázky typu ano / ne a 4 otevřených otázky. Tento poměr je vhodný pro výzkum, který má za cíl získat jak základní informace o respondentech, tak hlubší vhled do jejich myšlenek a zkušeností.

Všechny otázky dotazníku byly pečlivě vyhodnoceny. Otevřené otázky byly stručně sumarizovány a jejich shrnutí obsahuje nejčastěji uváděné odpovědi. Uzavřené otázky byly systematicky zpracovány a výsledky byly přehledně zaznamenány v tabulkách, usnadňujících analýzu a interpretaci dat.

Tabulka 7 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Věk					
	15 - 17 let	18-25 let	26-35 let	36-50 let	51- 65 let	66 let a více
Ženy základní vzdělání	9	3	1	1	1	1
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	0	3	1	2	2	0
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	0	23	9	17	8	4
Ženy s vyšším odborným vzděláním	0	3	1	2	1	0
Ženy vysokoškolské vzdělání	0	6	8	10	7	1
MUŽI	Věk					
	15 - 17 let	18-25 let	26-35 let	36-50 let	51- 65 let	66 let a více
Muži základní vzdělání	12	2	0	0	0	0
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	0	11	5	3	1	1
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	0	16	3	6	2	2
Muži s vyšším odborným vzděláním	0	3	3	2	0	0
Muži vysokoškolské vzdělání	0	4	5	3	5	0
JINÉ	Věk					
	15 - 17 let	18-25 let	26-35 let	36-50 let	51- 65 let	66 let a více
Jiné základní vzdělání	1	0	0	0	0	0
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	0	0	0	0	1	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	0	0	0	1	0	0

Z tabulky číslo 7 lze vyčíst, že dotazník vyplnilo celkem 216 respondentů, z toho 124 žen, 89 mužů a 3 jiného pohlaví. Díky očekávané vyšší návratnosti odpovědí od osob ve věku 18–25 let, z důvodu sdílení dotazníku na sociálních sítích, se snažila autorka dotazníku cílit také na jiné věkové kategorie, avšak skutečná návratnost odpovědí nebyla tak velká jako předpokládána. Celkem tedy odpovědělo 22 osob ve věku 15–17 let, 74 osob ve věkové kategorii 18–25 let, 36 dotazovaných z kategorie 26–35 let, 47 respondentů, kterým je mezi 36 a 50 lety, 28 osob ve věku 51 až 65 let a 9 respondentů, kteří mají 66 let a více.

Tabulka 8 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Místo bydliště			Žije v záplavové oblasti	
	Z Kroměříže	Z blízkého okolí Kroměříže	Z ORP Kroměříž	Ano	Ne
Ženy základní vzdělání	12	3	1	5	11
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	5	3	0	3	5
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	34	25	2	13	48
Ženy s vyšším odborným vzděláním	1	6	0	1	6
Ženy vysokoškolské vzdělání	21	9	2	3	29

Z celkového počtu 216 odpovědí je 121 respondentů ze samotné Kroměříže, 83 respondentů pochází z blízkého okolí Kroměříže a 12 respondentů z ORP Kroměříž. V záplavové oblasti pak žije 46 dotazovaných, což tvoří 21,3 %.

Tabulka číslo 9 se zabývá znalostí pojmu mimořádná událost, dále pak spolehlivostí místních médií a v neposlední řadě zobrazuje, které prostředky sloužící k předávání informací v případě mimořádné události vyhovují respondentům nejvíce.

Tabulka 9 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí.

(Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Ví, co znamená pojem mimořádná událost		Jsou místní média spolehlivý zdroj?	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Ženy základní vzdělání	9	7	7	9
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	5	3	3	5
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	44	17	34	27
Ženy s vyšším odborným vzděláním	6	1	4	3
Ženy vysokoškolské vzdělání	24	8	19	13
MUŽI	Ví, co znamená pojem mimořádná událost		Jsou místní média spolehlivý zdroj?	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Muži základní vzdělání	6	8	5	9
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	14	7	11	10
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	19	10	20	9
Muži s vyšším odborným vzděláním	3	5	3	5
Muži vysokoškolské vzdělání	11	6	10	7
JINÉ	Ví, co znamená pojem mimořádná událost		Jsou místní média spolehlivý zdroj?	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Jiné základní vzdělání	0	1	0	1
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	0	1	1	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	1	0	1	0

V dotazníku se celkem 142 osob vyjádřilo správně v otázce týkající se mimořádné události. Tato otázka se týkala definice zmíněné mimořádné události, přičemž správná odpověď zněla: „Škodlivé působení sil a jevů, které jsou vyvolány činností člověka nebo přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je potřeba provést záchranné a likvidační práce.“ Celkem 118 respondentů považuje místní média za spolehlivý zdroj informací, avšak to je pouze o 20 respondentů více než respondentů, kteří místním médiím nevěří a nepovažují je za spolehlivé. Město Kroměříž by mělo s touto informací pracovat a bylo by vhodné poskytnout kroky k nápravě této skutečnosti.

Z celkového počtu 216 dotázaných si 13 osob zvolilo webové stránky města za nejvíce vyhovující prostředek k předávání informací. I když tyto osoby tvoří 6 % z dotazovaných, bylo by vhodné na webové stránky doplnit důležité informace, když si občan otevře například krizové řízení, chybí zde naprosto podstatné informace, na které je v textu sice odkazováno, ale na stránce už nejsou dohledatelné. Předávání informací pomocí rádia si zvolilo 10 osob, k tomuto by mohlo být využíváno místní Rádio Kroměříž. Rozhlas vyhovuje 31 respondentům. Mobilní aplikace, kde by byly všechny potřebné informace (např. důležitá telefonní čísla, popis mimořádné události, video a jiné návody, jak se zachovat), by vyhovovala nejvíce respondentům, konkrétněji 86. Tato aplikace by byla asi na provoz náročnější, ale pro většinu je nejvíce dostupná. Občané by měli vše na jednom místě a v případě jakékoliv mimořádné události by byli ihned upozorněni. Bylo by vhodné, aby aplikace fungovala i offline, kdyby nastal případně blackout. (Cambridge, 2024) Televizi si zvolilo 10 osob. Předávání informací přes sociální sítě by ocenilo 25 osob, hodně obyvatel města Kroměříž, že aktivní hlavně na Facebooku ve skupinách vytvořených přímo pro obyvatele. Jednoduché informování pomocí SMS zpráv by uvítalo 41 osob (viz Příloha P VII: Tabulka s prostředky sloužící k předávání informací v případě mimořádné události).

Stačilo by obyvatelům postiženého území zaslat jednu zprávu, která by obsahovala všechny důležité informace jako je například druh a rozsah mimořádné události, nutnost evakuace a jiné.

V Tabulce číslo 11 je zaznamenáno, zda dotazované obyvatelstvo má z minulosti zkušenost s evakuací v souvislosti s mimořádnou událostí. Dále se tabulka zaměřuje na zásoby na přežití, zahrnující například pitnou vodu, konzervy a svíčky, které by mohly být klíčové v případě krizové situace. Tabulka číslo 10 pak sumarizuje, jak často obyvatelé sledují informace o dění ve městě, což může být důležité pro přípravu a reakci v případě nečekaných událostí.

Tabulka 10 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Informace o dění ve městě sleduje		
	Denně	Občas	Nesleduje
Ženy základní vzdělání	6	7	3
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	1	4	3
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	12	41	8
Ženy s vyšším odborným vzděláním	2	4	1
Ženy vysokoškolské vzdělání	7	20	5
MUŽI	Informace o dění ve městě sleduje		
	Denně	Občas	Nesleduje
Muži základní vzdělání	2	8	4
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	7	8	6
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	3	18	8
Muži s vyšším odborným vzděláním	3	2	3
Muži vysokoškolské vzdělání	7	9	1
JINÉ	Informace o dění ve městě sleduje		
	Denně	Občas	Nesleduje
Jiné základní vzdělání	0	1	0
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	1	0	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	0	0	1

Podle informací získaných pomocí dotazníkového šetření sleduje informace o dění ve městě denně 51 osob, občas 122 osob a 43 respondentů vůbec nesleduje. Celkem bylo dotazováno 216 osob.

Tabulka 11 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Má zásoby na přežití		Zkušenost s evakuací	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Ženy základní vzdělání	8	8	5	11
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	5	3	4	4
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	32	29	8	53
Ženy s vyšším odborným vzděláním	4	3	3	4
Ženy vysokoškolské vzdělání	13	19	5	27
MUŽI	Má zásoby na přežití		Zkušenost s evakuací	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Muži základní vzdělání	7	7	3	11
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	11	10	8	13
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	18	11	8	21
Muži s vyšším odborným vzděláním	5	3	1	7
Muži vysokoškolské vzdělání	11	6	5	12
JINÉ	Má zásoby na přežití		Zkušenost s evakuací	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Jiné základní vzdělání	0	1	0	1
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	1	0	1	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	0	1	1	0

Z výsledků šetření vyplývá, že 101 dotazovaných osob, což představuje 46,8 %, nemá doma zásoby na nouzové přežití. Zároveň 52 osob má zkušenost s minulou evakuací, což je menšina ve srovnání s 164 osobami, které neměly žádnou minulou zkušenost s evakuací, tvořící 75,9 % respondentů.

Tabulka 12 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Ví, kolik máme varovných signálů		Ví, jak se zachovat pokud uslyší varovný signál	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Ženy základní vzdělání	5	11	10	6
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	0	8	5	3
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	12	49	49	12
Ženy s vyšším odborným vzděláním	3	4	7	0
Ženy vysokoškolské vzdělání	17	15	23	9
MUŽI	Ví, kolik máme varovných signálů		Ví, jak se zachovat pokud uslyší varovný signál	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Muži základní vzdělání	5	9	6	15
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	13	8	6	15
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	7	22	15	14
Muži s vyšším odborným vzděláním	1	7	5	3
Muži vysokoškolské vzdělání	9	8	11	6
JINÉ	Ví, kolik máme varovných signálů		Ví, jak se zachovat pokud uslyší varovný signál	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Jiné základní vzdělání	1	0	0	1
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	0	1	0	1
Jiné vysokoškolské vzdělání	1	0	0	1

Z 216 dotazovaných ví pouze 74 osob, že v České republice existuje jeden varovný signál nazvaný „Všeobecná výstraha“, který se projevuje kolísavým tónem sirény trvajícím 140 vteřin a může být opakován třikrát po sobě v intervalech přibližně tří minut. Nejvíce respondentů si myslelo, že v České republice existují celkem 3 varovné signály a to „Všeobecná výstraha“, „Zkouška sirén“, „Požární poplach“, tuto odpověď zvolilo celkem 97 osob. Celkově 137 osob ví, že pokud zazní varovný signál tak má udělat následující: Vyhledat úkryt v nejbližším objektu a pokusit se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna pro případ zamoření při úniku nebezpečné látky, počkat na informace z hromadných informačních prostředků. Otázka na povědomí o chování při zaznění varovného signálu je více rozebrána v tabulce číslo 3.

Tabulka (viz Příloha P VIII: Pravděpodobnost mimořádných událostí ve městě Kroměříž) popisuje mimořádné události, které mají podle respondentů největší pravděpodobnost vzniku. Celkově 90 osob zvolilo povodeň za nejvíce pravděpodobnou, na druhém místě pak požár, který označilo 74 osob. Podle 11 osob je nejvíce pravděpodobná epidemie. Celkem 15 respondentů označilo za nejvíce pravděpodobný únik nebezpečné látky. Vichřici zvolili pouze 4 respondenti. Dva z dotazovaných si myslí, že v Kroměříži nejvíce hrozí sněhová kalamita. Epizootii zvolili 2 osoby. Migrační vlny si vybralo 10 osob. Ostatní zvolili jiné mimořádné události jako například výbuch sopky, bomba od Putina.

Tabulka 13 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)

ŽENY	Ví, jak se v případě mimořádné události zachovat		
	Ano	Ne	50/50
Ženy základní vzdělání	1	3	12
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	0	1	7
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	7	15	39
Ženy s vyšším odborným vzděláním	1	1	5
Ženy vysokoškolské vzdělání	6	10	16
MUŽI	Ví, jak se v případě mimořádné události zachovat		
	Ano	Ne	50/50
Muži základní vzdělání	2	1	11
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	7	1	13
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	13	4	12
Muži s vyšším odborným vzděláním	0	4	4
Muži vysokoškolské vzdělání	5	2	10
JINÉ	Ví, jak se v případě mimořádné události zachovat		
	Ano	Ne	50/50
Jiné základní vzdělání	0	0	1
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	1	0	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	1	0	0

Z celkového počtu 216 získaných odpovědí vyplývá, že pouze 20,4 % respondentů, konkrétně 44 osob, považuje své znalosti v oblastech týkajících se připravenosti na mimořádné události za dostatečné a cítí se schopni adekvátně reagovat v případě takové situace. Největší skupinu respondentů tvoří ti, kteří uvedli, že sice vědí, jak se mají většinou zachovat, avšak stresová situace by mohla negativně ovlivnit jejich schopnost reakce; do této kategorie spadá 130 respondentů. Je též pozoruhodné, že 42 respondentů se necítí jistě v tom, jak by měli v dané situaci postupovat.

Napište, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo?

Z celkového počtu 216 respondentů, 42 respondentů vůbec neví, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo. Zbytek respondentů napsal minimálně jednu věc, která by měla být v evakuačním zavazadle. Nejčastěji se vyskytovaly odpovědi jako základní trvanlivé potraviny, doklady, peníze, léky a hygienické potřeby, pitná voda na 3 dny, baterka, oblečení, cennosti a zápalky. Vyskytla se zde i jedna humorná odpověď: Šprcky, gel na prdel, náhradní spodní prádlo, velkého černého č*ráka, pouta, lepící pásku a lano.

Jak byste zabezpečil(a) svůj domov proti možným rizikům? (např. požár, povodeň)

Z celkové počtu 216 respondentů 27, 3 % vůbec neví, jak by zabezpečily svůj domov. Toto procentuální zastoupení odpovídá 59 respondentům. Mezi nejčastější odpovědi patřily hasící přístroje, pytle s pískem proti povodním, dobré pojištění domácnosti, elektrická požární signalizace, protipožární dveře, detektory kouře, revize spotřebičů s tím související vypínání spotřebičů z elektřiny, poslední často zmiňovanou věcí bylo nebydlet v záplavové oblasti.

Objevily se zde i odpovědi jako kořalkou, ostnatým drátem, používat ochranu, jeden respondent by dokonce raději podpálil svůj domov, než se něco stane, jiný by utekl, ať jeho domov třeba spadne, zmínil, že by byl jak Robinson ztroskotaný na ostrově.

Máte nějaké návrhy na zlepšení celkové připravenosti města na mimořádné události?

V rámci zkoumání připravenosti města Kroměříž na mimořádné události byly analyzovány odpovědi respondentek různých vzdělávacích úrovní. Z výsledků průzkumu vyplývá, že většina respondentek ze základních škol (9x „Nemá“) neuvádí žádné konkrétní návrhy na zlepšení. Pouze jedna respondentka navrhuje zavedení důvěryhodného zdroje informací. Dalších 5 respondentek zdůrazňuje potřebu většího zaměření na školení a informování občanů, a jedna navrhuje zřízení mobilní aplikace pro rychlé sdělování důležitých informací.

Respondentky bez maturity také často nepředkládají konkrétní návrhy na zlepšení (4x „Nemá“), avšak jedna respondentka navrhuje zavedení branné výchovy a další dvě upozorňují na potřebu více dnů se složkami integrovaného záchranného systému. Stejně jako u ZŠ, i zde je zdůrazněna potřeba intenzivnějšího školení a informování občanů (1x).

Respondentky s maturitou také nejčastěji nemají žádný návrh na zlepšení (36x „Nemá“), avšak jedna respondentka navrhuje konkrétní opatření – předejít takové události. Dalších 15 respondentek zdůrazňuje potřebu intenzivnějšího školení a informování občanů, 2 navrhuje vytvoření mobilních aplikací a 4 upřednostňuje šíření informačních materiálů, jako jsou letáky, videa nebo brožury.

Respondentky s vysokoškolským vzděláním ve většině případů nemají žádné návrhy (22x Nemá). Zároveň zdůrazňují potřebu vzdělávání a informování občanů (2x) a vytvoření specifických informačních materiálů (3x), včetně mobilní aplikace s pokyny (1x), která by mohla rychleji a efektivněji šířit relevantní informace veřejnosti.

Na základě poskytnutých dat lze shrnout, že většina respondentek (74x) neuvedla konkrétní návrhy na zlepšení připravenosti města Kroměříž na mimořádné události. Mezi navrženými opatřeními se však vyskytly následující: Zřízení důvěryhodného zdroje informací (1x), zvýšení školení a informovanosti občanů (26x), vytvoření mobilní aplikace (1x), zavedení branné výchovy (1x), více dnů se složkami integrovaného záchranného systému (1x), pořádání kurzů, workshopů a školení (1x).

Dále pak zvýšení povědomí o možnostech krytu (3x), vytvoření mobilní aplikace s pokyny (3x), předejití vzniku mimořádné události (1x), distribuce informačních letáků, videí a brožur (7x), začlenění výuky o mimořádných událostech do vzdělávacího systému (3x),

vzdělávání občanů prostřednictvím sociálních sítí (1x), označení případných krytů (1x). Tyto návrhy představují možné kroky ke zlepšení připravenosti města na mimořádné události a mohou posloužit jako základ pro další strategická opatření.

Muži se základním vzděláním (ZŠ) nejčastěji nepředkládají konkrétní návrhy (9x „Nemá“), avšak zdůrazňují potřebu intenzivnějšího školení a informování občanů (3x), a navrhuji opětovné začlenění výuky o mimořádných událostech do školního programu (1x). Někteří také požadují distribuci informačních materiálů jako jsou letáky, videa nebo brožury (1x).

Respondenti bez maturity se často také nezmiňují o konkrétních návrzích (9x Nemá), avšak někteří z nich navrhuji opětovné začlenění výuky o mimořádných událostech do školního programu (4x), zavedení evakuačních autobusů (2x), a mobilní aplikace (1x), distribuce informačních letáků, videí a brožur (2x). Další návrhy zahrnují akce od města (1x), a dokonce i povolení hulení jako opatření ke zlepšení připravenosti (1x).

Respondenti s maturitou nejčastěji též nemají konkrétní návrhy (18x Nemá), ale někteří z nich zdůrazňují potřebu zvýšení povědomí o možnostech krytu (3x), a navrhuji obnovu civilní ochrany (1x), distribuce informačních letáků, videí a brožur (3x). Další návrhy zahrnují mobilní aplikace (1x), pravidelné zkoušky koordinace jednotek záchranného systému (1x), a zapojení města do zkoušení obyvatel na krizové situace (1x).

Pokud se jedná o respondenty, kteří mají vystudovanou vyšší odbornou školu, z dat vyplývá, že 3 muži neuvádějí konkrétní návrhy na zlepšení připravenosti města na mimořádné události. Naopak 3 muži zdůrazňují potřebu intenzivnějšího školení a informovat občany, což naznačuje důležitost osvěty a vzdělávání veřejnosti, dva respondenti navrhuji distribuci informačních letáků, videí a brožur. Dále 2 respondenti navrhuji opětovné začlenění výuky o mimořádných událostech do školního programu, což svědčí o důležitosti edukace mladší generace o těchto záležitostech.

Vysokoškolsky vzdělaní respondenti přinesli různorodé návrhy na zlepšení připravenosti města na mimořádné události. Ze získaných dat vyplývá, že 6 mužů nevyjádřilo konkrétní návrhy. Dvě osoby zdůrazňují potřebu intenzivnějšího školení a informovat občany, což naznačuje důležitost edukace veřejnosti.

Další navrhuji implementaci funkčního rozhlasu, čištění koryta řeky a důslednost v pravidelných revizích, což může přispět k lepší připravenosti města na mimořádné události. Jedna osoba navrhuje zvýšení povědomí o možnostech krytu, zatímco dvě další osoby zdůrazňují důležitost cvičení městských jednotek.

Mezi dalšími návrhy se objevuje opětovné začlenění výuky o mimořádných událostech do školního programu, výměna vedení města za kvalifikované odborníky, distribuce informačních letáků, videí a brožur (2x), a dokonce i nabídka piva zdarma.

Celkem tedy v průzkumu 45x respondentů neuvádí konkrétní návrhy na zlepšení připravenosti města na mimořádné události. Podle poskytnutých dat lze shrnout, že muži s různými úrovněmi vzdělání přinášejí rozmanité návrhy na zlepšení připravenosti města na mimořádné události. Nejčastěji se opakuje potřeba intenzivnějšího školení a informování občanů (9x), dále se objevuje opakované navrhování opětovného začlenění výuky o mimořádných událostech do školního programu (7x) a distribuce informačních materiálů (9x).

Jiné návrhy se objevují méně často, například opětovné zařazení výuky o mimořádných událostech do školního programu, zavedení evakuačních autobusů, povolení hulení, obnova civilní ochrany, mobilní aplikace, pravidelné zkoušky koordinace jednotek, zapojení města do zkoušení obyvatel na krizové situace, vytvoření funkčního rozhlasu, čištění koryta řeky, důslednější revize, vyměnění vedení města za kvalifikované odborníky, a nabídka piva zdarma. Osoby jiného pohlaví odpovídali následovně: 1x Atomové buňky, milice, ponorky v bagraku, 2x školení.

Co by Vám pomohlo se lépe připravit na mimořádnou událost?

Ženy, které dosáhly pouze základního vzdělání, vyjadřují potřebu většího informování o mimořádných událostech v 2 případech. Avšak 6 z nich neví, co by jim pomohlo se na takové situace připravit. 5 žen preferuje získávat informace prostřednictvím informačních letáků, videí nebo brožur. Některé z nich uvažují o účasti na přednáškách (1x) nebo čtení článků v novinách (1x), zatímco jedna navrhuje, aby samotné město poskytovalo potřebné informace.

U žen bez maturity celkem 4 zvolily, že neví, co by jim mohlo pomoci. Jeden návrh zahrnuje lekce poskytované městem, zatímco další ženy by preferovaly účast na kurzech, workshopch, školeních nebo besedách (1x).

Některé z nich upřednostňují získávání informací pomocí informačních letáků, videí nebo brožur (1x). Jedna si myslí, že pomůže učit děti již v mateřských školách, jak se mají evakuovat.

Pro ženy s maturitou je často obtížné si představit, jak se připravit na mimořádné situace a co by jim v tomto případě pomohlo, což potvrzuje 13 odpovědí. Celkem 18 respondentek preferuje intenzivnější školení a informování občanů.

Dále 13 z nich vyjádřilo zájem o získávání informací prostřednictvím letáků, videí nebo brožur. Další návrhy zahrnují účast na kurzech, workshopech, školeních a besedách (5x), mobilní aplikace (1x), alkohol na příděl (1x), osvětu (4x), častější a větší informování o problematice (2x), kontrolní seznam (1x), zkoušky (1x) a informace na webových stránkách města (2x).

U žen, které dosáhly vyšší odborné vzdělání, 2 z nich uvažují o účasti na kurzech, workshopech, školeních nebo besedách. Jedna žena neví, co by jí pomohlo se připravit na mimořádné situace. Další návrhy zahrnují účast na přednáškách (1x), získávání informací pomocí informačních letáků, videí nebo brožur (1x), využívání mobilní aplikace (1x) a získávání informací prostřednictvím více informačních dotazníků (1x).

Mezi ženami s vysokoškolským vzděláním je 9 takových, které nevědí, co by jim pomohlo se lépe připravit na mimořádné události. 11 respondentek preferuje častější a rozsáhlejší informování o této problematice. 6 žen se vyjádřilo pro získávání informací pomocí informačních letáků, videí nebo brožur. Další navrhuje vyzkoušet si situaci (1x), proškolení starších občanů (1x), aby lidé nezačali zmatkovat (1x), celorepublikovou osvětu (1x), více slyšet o této problematice z médií (1x) a upřednostňují inteligentní přístup k situaci (1x).

Respondentky vyjádřily celkem 124 návrhů, které by jim mohly pomoci se lépe připravit na mimořádné události. Nejčastěji se opakovalo vyjádření „Neví/nic“ které bylo uvedeno 33krát. Dále se respondentkám zdálo důležité více školit a informovat občany, což bylo zmíněno 29krát. Distribuce informačních letáků, videí a brožur byla další častou odpovědí, která se vyskytla 28krát. Mezi dalšími často navrhovanými opatřeními byly účast na kurzech, workshopech, školeních a besedách (19x), využívání mobilních aplikací (6x) a zvýšené informování o problematice (11x).

Muži se základním vzděláním navrhuje nejčastěji distribuci informačních letáků, videí nebo brožur (5x), následovanou nevědomostí respondentů (4x).

Dále se objevují návrhy na častější a důkladnější informování o tématu mimořádných událostí (2x) a začlenění výuky o této problematice do školního programu (2x). Jedna odpověď zmiňuje učebnici jako možný prostředek ke zlepšení připravenosti.

Mezi respondenty bez maturity převládá nevědomost o tom, co by jim mohlo pomoci se lépe připravit na mimořádnou událost (5x). Dále se uvádí distribuce informačních letáků, videí nebo brožur (6x).

Další odpovědi zahrnují návrhy jako nepanikařit (1x), účast na kurzech (1x), nebo simulátory mimořádných událostí (1x). Také je zmiňován rozhlas (1x) a vlastní úkryt s potravinami, vodou a léky (1x).

Respondenti se středním vzděláním a maturitou často uváděli, že nevědí, co by jim mohlo pomoci (7x). Mezi časté návrhy patřilo zvýšení informovanosti a školení občanů o tématu mimořádných událostí (6x). Dále bylo navrženo zlepšení informovanosti o této problematice (6x), získání více financí (3x), účast na tréninku (2x), a další konkrétní návrhy jako život na Maledivách, vlastnictví protichemického obleku a masky, nebo mít u sebe kvalitní alkohol (celkem 9 různých odpovědí).

Respondenti se vzděláním na vysokých odborných školách často uváděli, že nevědí, co by jim mohlo pomoci (1x). Mezi dalšími návrhy bylo distribuovat informační letáky, videa nebo brožury o zachování se v mimořádných situacích (3x), začlenění výuky o mimořádných událostech přímo do školního programu (1x), získání zkušeností (1x), názorné praktické ukázky ze strany IZS (1x), a účast na akcích zaměřených na téma mimořádných událostí (1x).

Na vysokých školách nejčastějším návrhem byla distribuce informačních letáků, videí nebo brožur o zachování se v mimořádných situacích (6x). Respondenti též často uváděli, že nevědí, co by jim mohlo pomoci (3x). Mezi dalšími návrhy bylo zvýšení informovanosti a školení občanů o tématu mimořádných událostí (3x), účast na školení (1x), zažít mimořádnou událost, abychom se z ní poučili (1x), a vyplnění podobného dotazníku, který by člověka motivoval k zamyšlení nad tím, jak by reagoval v případě mimořádné situace (1x).

Vyhodnocení návrhů na zlepšení připravenosti na mimořádné události podle reálných odpovědí z dotazníku ukazuje, že nejčastěji respondenti neví, co by jim mohlo pomoci se lépe připravit na mimořádnou událost (26x).

Dále bylo často navrhováno zvýšení informovanosti prostřednictvím informačních letáků, videí nebo brožur (22x) a pravidelné informování o této problematice (17x).

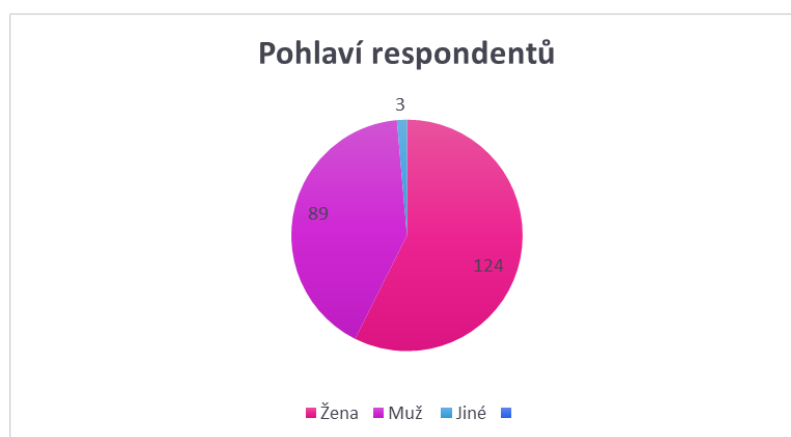
Respondenti také zmiňovali potřebu zařazení tématu mimořádných událostí do výuky ve školách (7x) a účast na kurzech, workshopech, školeních nebo besedách (6x). Dalšími návrhy bylo mít vlastní úkryt vybavený potřebnými zásobami (2x), získání praktických zkušeností od záchranných složek (2x) a využití simulátorů na mimořádné události (1x). Mezi zajímavé návrhy patřily i humoristické poznámky jako "Vránovi pádlo a rum pro korkorána, v Třebíči na recepci překvapení z rána" nebo "Žít někde na Maledivách", které se vyskytly jednou.

Osoby jiného pohlaví odpovídali následovně: 1x meditace, 1x workshop a 1x informační letáky.

11.3 Shrnutí výsledků z dotazníkového šetření

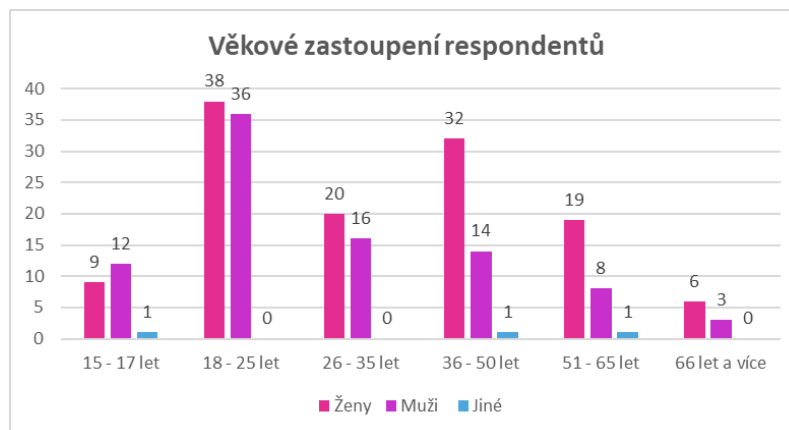
V rámci bakalářské práce bylo provedeno dotazníkové šetření s cílem získat informace o vnímaných rizicích a prioritách v případě nouzových situací nebo evakuace obyvatelstva v Kroměříži. Data získaná z dotazníků byla následně zpracována do grafické podoby, což umožnilo přehlednou vizualizaci. Respondenti se zaměřovali na identifikaci klíčových oblastí ohrožení a možných nedostatků v existujících plánech evakuace. Analytický přístup k výsledkům dotazníku podpořil pochopení hlavních obav a potřeb obyvatelstva v případě krizových situací. Tato systematická analýza přispěla k lepšímu porozumění problematice a může sloužit jako základ pro budoucí zlepšení připravenosti na mimořádné události v dané oblasti.

Analýza získaných dat odhalila klíčové oblasti rizik a zároveň identifikovala priority pro zajištění bezpečnosti obyvatelstva v Kroměříži. Na základě těchto poznatků byli navrženy konkrétní opatření a strategie, které by mohly minimalizovat rizika a zlepšit schopnost obce reagovat na potenciální krizové situace. Tato doporučení byla vypracována s ohledem na specifické potřeby a prostředí obce, s cílem maximalizovat efektivitu a účinnost preventivních opatření.

Obrázek 11 – Graf pohlaví respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)

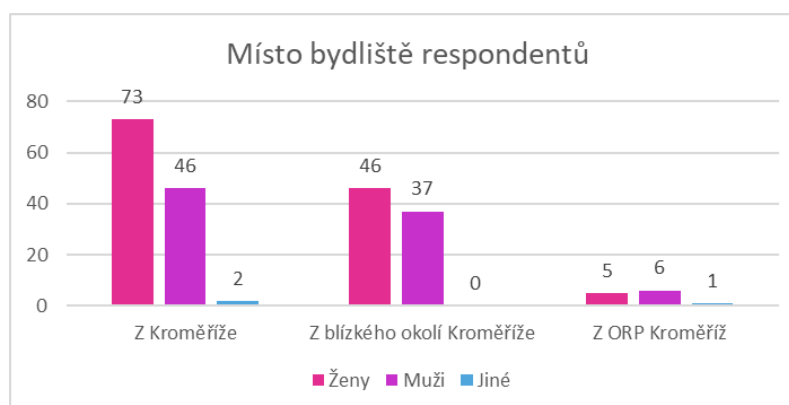
Obrázek číslo 11 vizuálně zobrazuje rozdělení respondentů podle pohlaví v oblasti ORP Kroměříž. Z respondentů, kteří se zúčastnili průzkumu, se 124 identifikovalo jako ženy, 89 jako muži a 3 jako jiné.

Obrázek 12 – Graf věkového zastoupení respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)

Obrázek číslo 12 ilustruje věkové zastoupení respondentů. Ve věkové kategorii 15–17 let je 9 žen, 12 mužů a 1 respondent, který se identifikuje jako jiné pohlaví. Věková kategorie 18–25 let zahrnuje 38 žen a 36 mužů. Další věková kategorie, 26–35 let, se skládá z 20 žen a 16 mužů. Ve věkové kategorii 36–50 let odpovědělo 32 žen, 14 mužů a 1 respondent, který se identifikuje jako jiné pohlaví. Předposlední kategorie, 51–65 let, zahrnuje 19 žen, 8 mužů a jednoho respondenta, který uvedl jiné pohlaví. Poslední kategorie zahrnuje osoby ve věku 66 let a více, a v této skupině je 6 žen a 3 muži.

V průběhu dotazníkového šetření bylo získáno celkem 216 odpovědí od respondentů v různém věkovém rozmezí. Konkrétně se zde nachází 22 osob ve věku 15–17 let, 74 osob ve věku 18–25 let, 36 osob ve věku 26–35 let, 47 osob ve věku 36–50 let, 28 osob ve věku 51–65 let a 9 respondentů ve věku 66 let a více.

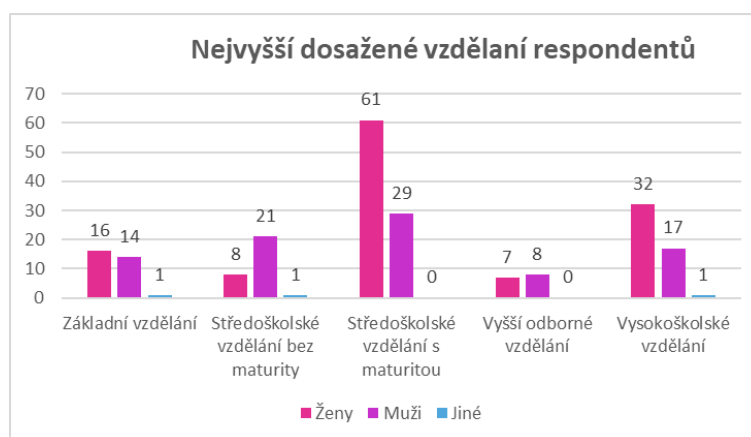
Obrázek 13 – Graf místa bydliště respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)

Graf číslo 4 zobrazuje místo bydliště respondentů. Z grafu lze vyčíst že v Kroměříži bydlí 73 žen, 46 mužů a 2 osoby jiného pohlaví. Celkem tedy přímo v Kroměříži žije 121 osob, které odpověděly na dotazník.

Z blízkého okolí Kroměříže je pak 46 žen a 37 mužů, což dohromady dává 83 respondentů. Z ORP Kroměříž je nejméně respondentů, konkrétně 12 a ti se skládají z 5 žen, 6 mužů a 1 osoby jiného pohlaví.

Analýza dat zahrnuje rozložení respondentů podle pohlaví a úrovně dosaženého vzdělání.

V kategorii základního vzdělání je 16 žen, 14 mužů a 1 osoba s jiným pohlavím. Středoškolské vzdělání bez maturity je zastoupeno 8 ženami, 21 muži a 1 osobou s jiným pohlavím. Středoškolské vzdělání s maturitou vykazuje nejvyšší počet respondentů, přičemž 61 žen a 29 mužů odpovídalo v této kategorii.

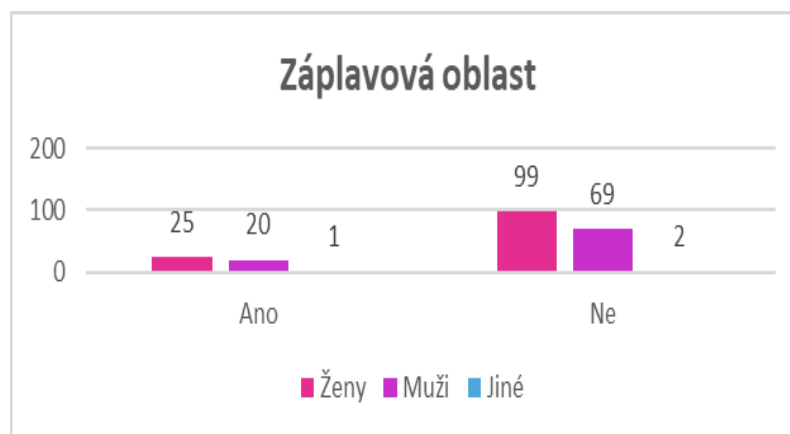

Obrázek 14 – Graf nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů.

(Zpracování vlastní, 2024)

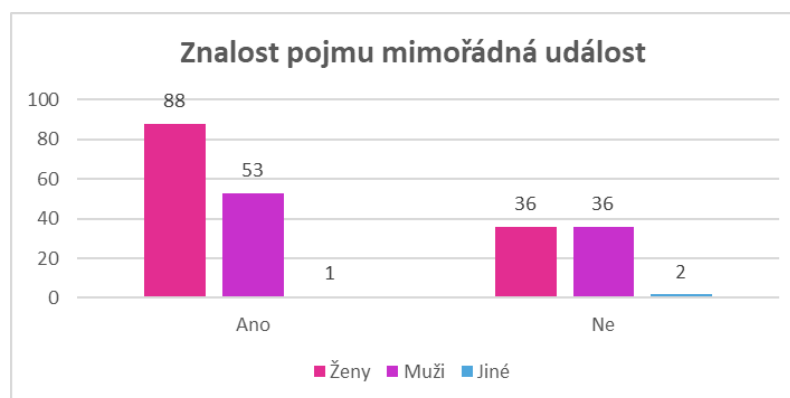
Vyšší odborné vzdělání má 7 žen a 8 mužů. Vysokoškolské vzdělání je zastoupeno 32 ženami, 17 muži a 1 osobou s jiným pohlavím. Tyto informace poskytují důležitý pohled na rozložení vzdělanostního profilu respondentů a umožňují nám lépe porozumět dynamice vzdělávacích trendů v dané populaci. Zároveň je tento rozdíl ve zastoupení vzdělanosti podle pohlaví zajímavým bodem pro další analýzu, která může odhalit sociokulturní faktory ovlivňující dosaženou úroveň vzdělání mezi ženami a muži v daném regionu.

Tyto informace jsou detailně zobrazeny v příloženém obrázku číslo 14, který podrobně prezentuje zastoupení respondentů podle pohlaví a úrovně dosaženého vzdělání. Nejvíce podle tohoto obrázku odpovídaly ženy se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou, dále pak ženy s vysokoškolským titulem.

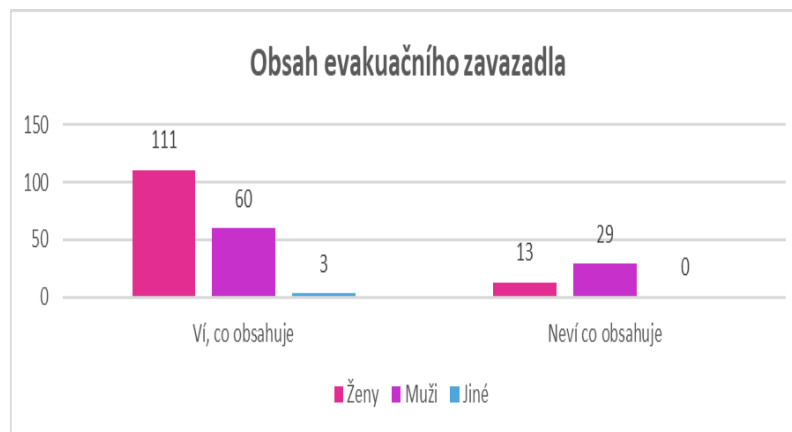
Obrázek 15 – Graf záplavové oblasti. (Zpracování vlastní, 2024)

Obrázek číslo 15, který ilustruje záplavové oblasti, poskytuje zajímavé poznatky o vnímaném riziku záplav v populaci. Z analýzy odpovědí respondentů vyplývá, že z celkového počtu účastníků dotazníku, 25 žen, 20 mužů a 1 osoba s jiným pohlavím vyjádřily obavy o bezpečnost svých domovů či oblastí v důsledku záplav. Naopak, většina respondentů, konkrétně 99 žen, 69 mužů a 2 osoby s jiným pohlavím, uváděly, že se nacházejí v oblastech, které nejsou vystaveny takovému riziku. Tato analýza podtrhuje potřebu komplexního přístupu k problematice záplavových oblastí a zdůrazňuje rozdílné vnímání rizika mezi jednotlivými členy populace.

Obrázek 16 – Graf zobrazující znalost pojmu mimořádná událost.
(Zpracování vlastní, 2024)

V analýze odpovědí na otázku týkající se znalosti pojmu mimořádná událost bylo zjištěno, že ze tří možných odpovědí zvolilo správnou odpověď 88 žen, 53 mužů a 1 respondent s jiným pohlavím. Naopak, 36 žen, 36 mužů a 2 respondenti s jiným pohlavím vybrali nesprávnou odpověď. Celkem správně odpovědělo 142 respondentů.

Obrázek 17 – Graf na znalost obsahu evakuačního zavazadla.

(Zpracování vlastní, 2024)

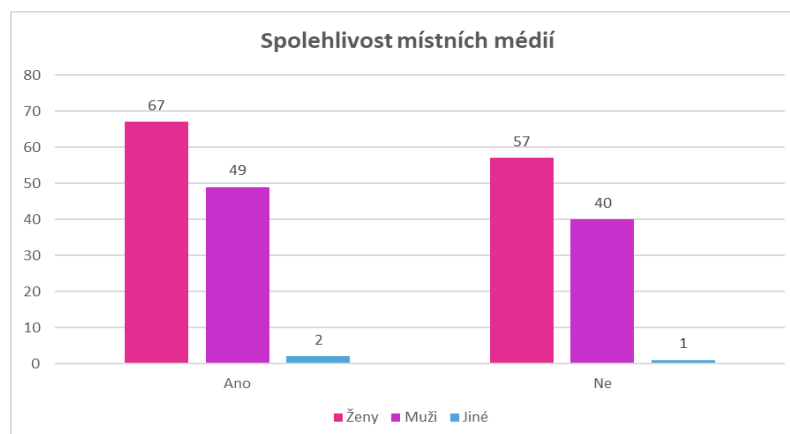
Obrázek číslo 17 poskytuje důležité informace o povědomí respondentů ohledně obsahu evakuačního zavazadla, a to podle jejich pohlaví. Z výsledků grafu vyplývá, že většina žen (celkem 111) má jasno v tom, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo, zatímco pouze 13 žen nemá tuto znalost. Mezi muži bylo zjištěno, že 60 respondentů ví, co by mělo být v evakuačním zavazadle, zatímco 29 mužů o této problematice nemá přesné povědomí. V kategorii jiné bylo 3 respondentů, kteří věděli, co by mělo být obsaženo v evakuačním zavazadle, přičemž žádný z nich nevyjádřil neznalost ohledně této otázky.

Obrázek 18 – Graf zabezpečení domovu proti možným rizikům.

(Zpracování vlastní, 2024)

Z výsledků týkajících se zabezpečení domova proti možným rizikům, které zobrazuje graf číslo 9, vyplývá, že 157 respondentů ví, jak zabezpečit svůj domov, zatímco 59 respondentů neví, jak svůj domov zabezpečit. Tato data naznačují potřebu posílení informovanosti a edukace veřejnosti ohledně bezpečnostních opatření a preventivních kroků v případě krizových situací. Jsou zde zjevné příležitosti k posílení povědomí a šíření osvěty.

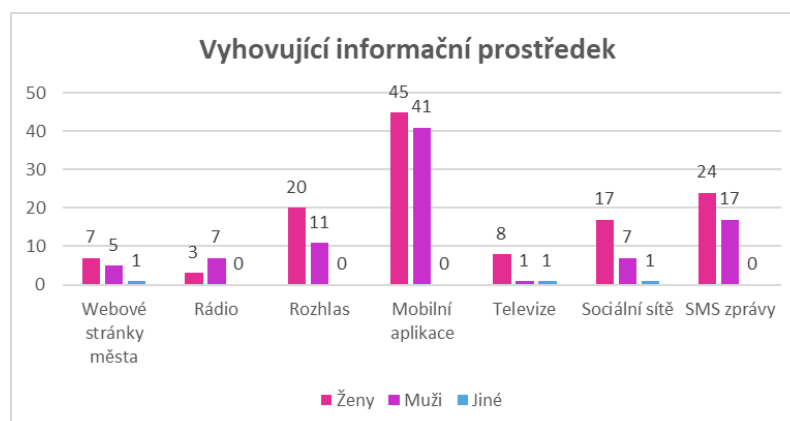

Obrázek 19 – Graf ohledně spolehlivosti místních médií.

(Zpracování vlastní, 2024)

Na základě detailního dotazníkového šetření, které se zaměřilo na vnímání spolehlivosti místních médií, se ukázalo, že místní média jsou považována za spolehlivý zdroj informací pro celkem 67 žen, 49 mužů a 2 osoby jiného pohlaví. Na druhé straně, 57 žen, 40 mužů a 1 osoba jiného pohlaví uváděly, že jim místní média nepřipadají jako spolehlivý zdroj informací. Tato rozmanitost odpovědí poskytuje důležité poznatky o důvěryhodnosti médií v očích populace, což může mít vliv na způsob, jakým jsou vnímány a využívány ve chvílích krizových situací.

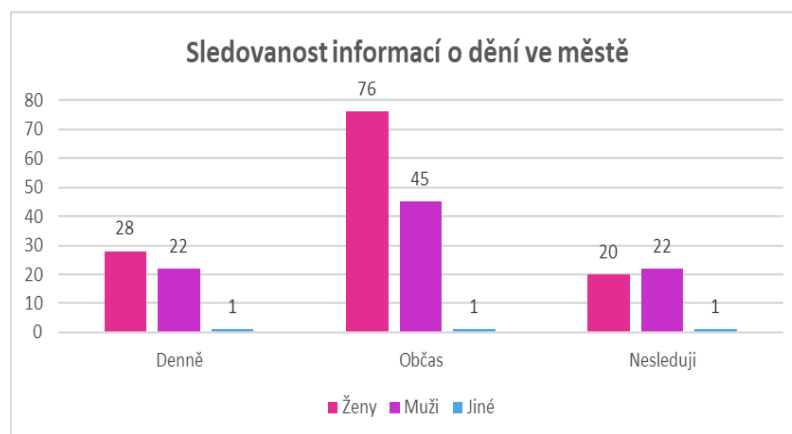
Různorodost odpovědí naznačuje, že vnímání spolehlivosti médií není jednotné a může být ovlivněno různými faktory, jako jsou zkušenosti s konkrétními zpravodajskými kanály, politická orientace či obecná důvěra veřejnosti v média jako instituci. Výsledky tohoto šetření jsou vizualizovány v obrázku číslo 19, který nabízí přehledný obraz tohoto rozložení názorů a umožňuje hlubší analýzu vnímané spolehlivosti médií v kontextu dané populace.

Obrázek 20 – Graf vyhovujícího informačního prostředku.

(Zpracování vlastní, 2024)

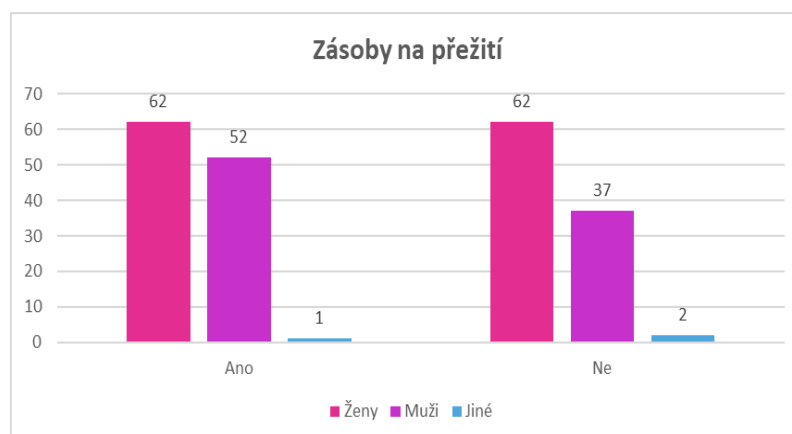
Z obrázku číslo 20 lze vyčíst, že webové stránky města získaly podporu 7 žen, 5 mužů a 1 osoby jiného pohlaví. Rádio preferovalo 3 ženy, 7 mužů. Rozhlas upřednostnilo 20 žen, 11 mužů a žádná osoba jiného pohlaví. Mobilní aplikace mělo nejvíce příznivců s 45 ženami a 41 muži. Televize byla volbou 8 žen, 1 muže a 1 osoby jiného pohlaví. Sociální sítě byly preferovaným zdrojem pro 17 žen, 7 mužů a 1 osobu jiného pohlaví. SMS zprávy upřednostnilo 24 žen a 17 mužů.

Obrázek 21 – Graf sledovanosti informací o dění ve městě Kroměříž.

(Zpracování vlastní, 2024)

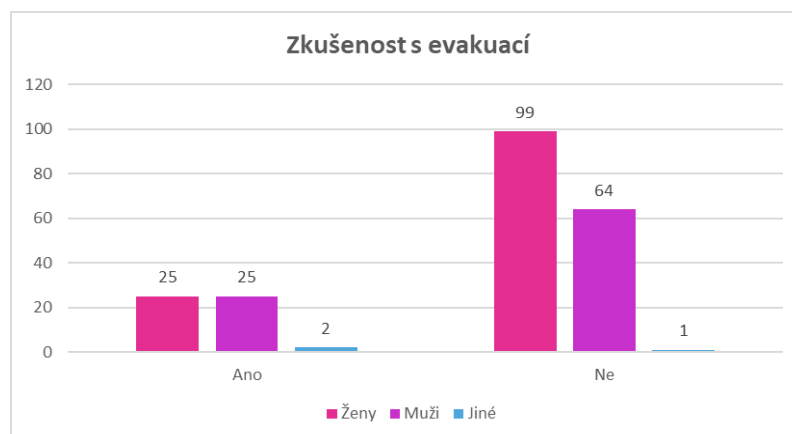
Sledovanost informací o dění ve městě ukazuje pestrost návyků populace. Denně informace sleduje 28 žen, 22 mužů a 1 osoba jiného pohlaví. Naopak, občasní pozorovatelé dění ve městě tvoří 76 žen, 45 mužů a 1 osoba jiného pohlaví. Zajímavým aspektem je, že informace o dění ve městě vůbec nesleduje 20 žen, 22 mužů a 1 osoba jiného pohlaví. Tato diverzita názorů a návyků reflektuje různorodost zájmů a preferencí v rámci populace, což má vliv na vnímání důležitosti a aktuálnosti informací v kontextu městského života.

Obrázek 22 – Graf zahrnující zásoby na přežití.

(Zpracování vlastní, 2024)

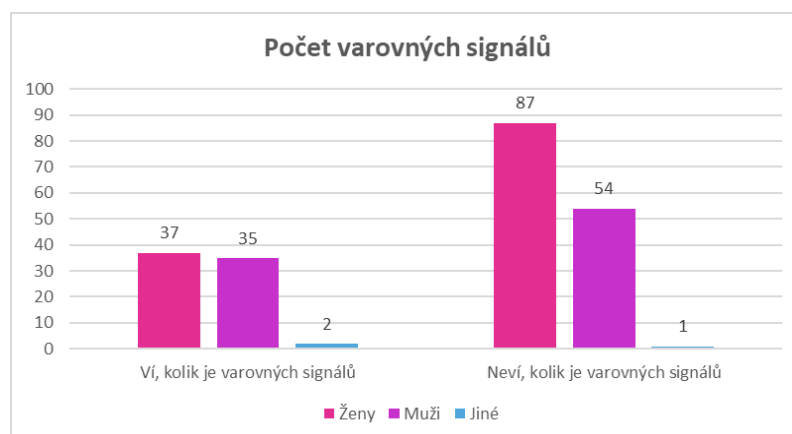
Obrázek číslo 22 zobrazuje, zda respondenti mají doma zásoby na přežití v případě mimořádné události. Z výsledků vyplývá, že 62 žen, 52 mužů a 1 osoba jiného pohlaví odpověděla, že ano, mají doma zásoby na přežití. Naopak, 62 žen, 37 mužů a 2 osoby jiného pohlaví uvedly, že doma takové zásoby nemají. Tento přehled poskytuje ucelený obraz o připravenosti populace na mimořádné situace a může sloužit jako podklad pro zlepšení osvěty a podpory občanů v této oblasti.

Obrázek 23 – Graf minulé zkušenosti s evakuací.

(Zpracování vlastní, 2024)

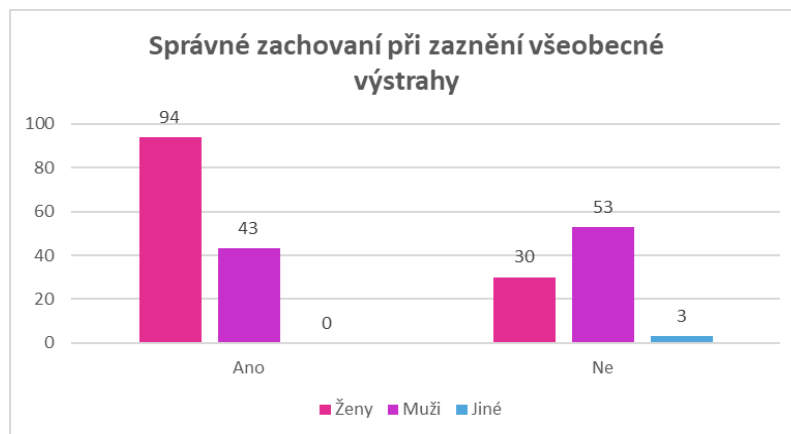
Obrázek číslo 23 zobrazuje minulou zkušenost s evakuací. Z výsledků vyplývá, že 25 žen, 25 mužů a 2 osoby jiného pohlaví odpověděly, že měly minulou zkušenost s evakuací. Naopak, 99 žen, 64 mužů a 1 osoba jiného pohlaví uvedly, že nemají žádnou zkušenost s evakuací. Tento graf nabízí cenné informace o předchozích zkušenostech s evakuací v rámci populace a může sloužit jako základ pro zlepšení a připravenost před budoucími mimořádnými událostmi.

Obrázek 24 – Graf počtu varovných signálů.

(Zpracování vlastní, 2024)

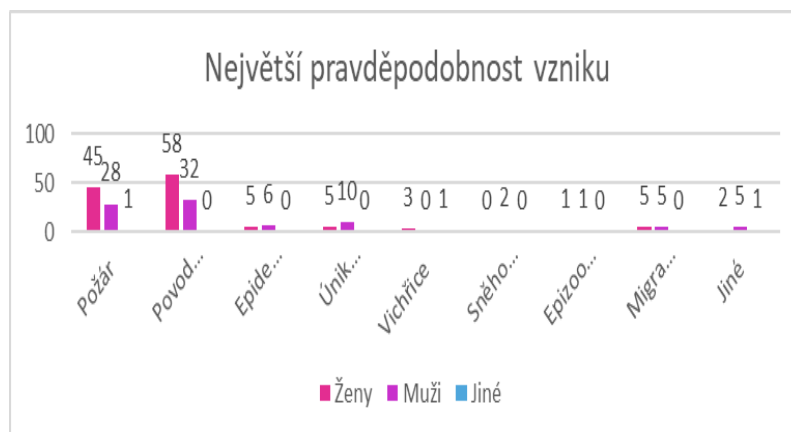
Obrázek číslo 24 zobrazuje znalost varovných signálů, které byly respondentům prezentovány ve formě tří možností. V kategorii „Ví, kolik je varovných signálů“ odpovědělo 37 žen, 35 mužů a 2 osoby jiného pohlaví, což představuje ty, kteří vybrali správnou odpověď. Naopak, v kategorii „Neví, kolik je varovných signálů“ odpovědělo 87 žen, 54 mužů a 1 osoba jiného pohlaví, což znamená, že vybrali špatnou odpověď.

Obrázek 25 – Graf správného chování při zaznění všeobecné výstrahy.

(Zpracování vlastní, 2024)

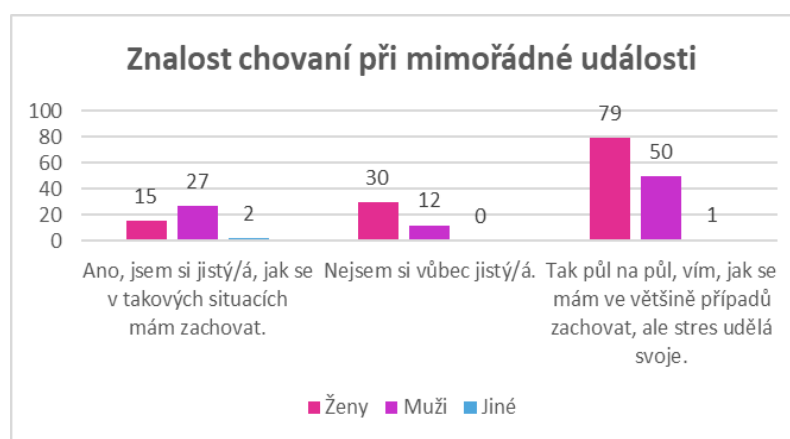
Obrázek číslo 25 prezentuje data o povědomí obyvatel o postupu po všeobecné výstraze. Respondenti měli na výběr ze tří možností, přičemž byli označeni jako „Ano“, pokud vybrali správnou odpověď. Získané údaje naznačují, že 94 žen a 43 mužů odpovědělo správně, zatímco v kategorii „Ne“ odpovědělo 30 žen, 53 mužů a 3 osoby jiného pohlaví nesprávně. Tato analýza odhaluje rozdíly v povědomí mezi pohlavími a ukazuje na potřebu zlepšení informovanosti veřejnosti o postupu po výstraze, což může vést k efektivnější reakci v případě mimořádných událostí.

Obrázek 26 – Graf největší pravděpodobnosti vzniku.

(Zpracování vlastní, 2024)

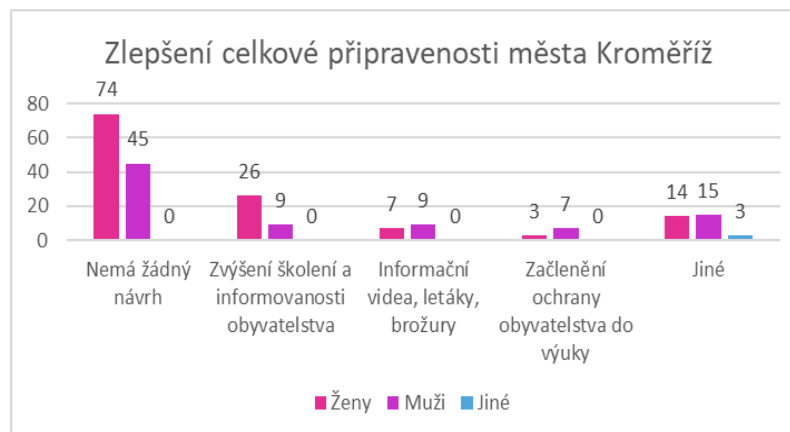
Obrázek číslo 26 popisuje, jaká mimořádná událost má podle respondentů největší pravděpodobnost vzniku. Nejčastěji zmiňovanou událostí je povodeň, kterou označilo 58 žen, 32 mužů a 0 osob jiného pohlaví. Následuje požár, který uvedlo 45 žen, 28 mužů a 1 osoba jiného pohlaví. Dalšími událostmi jsou epidemie, kterou označilo 5 žen, 6 mužů a 0 osob jiného pohlaví, a únik nebezpečných látek, na který upozornilo 5 žen, 10 mužů a 0 osob jiného pohlaví. Vichřice byla zmíněna 3 ženami, 0 muži a 1 osobou jiného pohlaví. Sněhová kalamita byla označena pouze 2 muži. Epizootie byla zmíněna 1 ženou a 1 mužem. Migrační vlny byly uvedeny 5 ženami a 5 muži. Jiné události byly označeny 2 ženami, 5 muži a 1 osobou jiného pohlaví. Tyto výsledky naznačují, že povědomí o rizicích mimořádných událostí může být mezi respondenty různorodé, což má důležité implikace pro plánování mimořádných situací a prevenci rizik. Důkladnější porozumění vnímaných rizik může vést k efektivnějším opatřením a lepší připravenosti na případné krizové situace.

Obrázek 27 – Graf znalosti chování při mimořádné události.

(Zpracování vlastní, 2024)

Obrázek číslo 27 zobrazuje odpovědi respondentů na otázku, zda jsou dostatečně znalí v oblastech týkajících se připravenosti na mimořádné události a jestli by věděli, jak se v takových situacích mají zachovat. V kategorii „Ano, jsem si jistý/á, jak se v takových situacích mám zachovat“ odpovědělo 15 žen, 27 mužů a 2 osoby jiného pohlaví. V kategorii „Nejsem si vůbec jistý/á“ odpovědělo 30 žen, 12 mužů a 0 osob jiného pohlaví. V kategorii „Tak půl na půl, vím, jak se mám ve většině případů zachovat, ale stres udělá svoje“ odpovědělo 79 žen, 50 mužů a 1 osoba jiného pohlaví. Tato analýza přináší důležité poznatky o úrovni připravenosti obyvatelstva na mimořádné situace a ukazuje, že značná část respondentů se necítí dostatečně sebezjistě v takových situacích. Zároveň naznačuje, že stres může hrát významnou roli při schopnosti lidí adekvátně reagovat v krizových situacích.

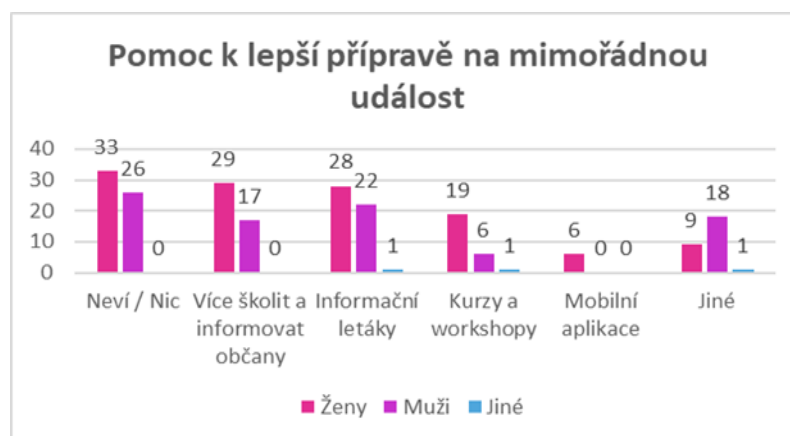

Obrázek 28 – Graf zlepšení celkové připravenosti města Kroměříž.

(Zpracování vlastní, 2024)

Obrázek číslo 28 přináší návrhy respondentů na zlepšení celkové připravenosti města na mimořádné události. Nejčastější odpovědí bylo „Nemá žádný návrh“, kterou uvedlo 74 žen, 45 mužů a 0 osob jiného pohlaví. Další navrhovanou možností bylo „Zvýšení školení a informovanosti obyvatelstva“, na kterou odpovědělo 26 žen, 9 mužů a 0 osob jiného pohlaví. Následují odpovědi jako „Informační videa, letáky, brožury“, které uvádělo 7 žen, 9 mužů a 0 osob jiného pohlaví, a „Začlenění ochrany obyvatelstva do výuky“, na kterou odpovědělo 3 ženy, 7 mužů a 0 osob jiného pohlaví. Kategorie „Jiné“ zahrnovala 14 žen, 15 mužů a 3 osoby jiného pohlaví.

Tyto odpovědi reflektují rozmanité přístupy a priority respondentů v otázce zlepšení městské připravenosti na mimořádné situace. Ukazují na potřebu komplexního přístupu k tématu a zdůrazňují důležitost zapojení veřejnosti do procesu tvorby opatření.

Obrázek 29 – Graf, co by pomohlo obyvatelstvu se lépe připravit.

(Zpracování vlastní, 2024)

Na obrázku číslo 29 jsou zobrazeny odpovědi respondentů na otázku, co by jim konkrétně pomohlo lépe se připravit na mimořádné události. Nejvíce z nich uvádělo potřebu více školení a informování občanů (29 žen, 17 mužů, 0 osob jiného pohlaví). Dále by si přáli více informačních letáků (28 žen, 22 mužů, 1 osoba jiného pohlaví) a pořádání kurzů a workshopů (19 žen, 6 mužů, 1 osoba jiného pohlaví). Někteří respondenti také navrhovali vytvoření mobilních aplikací (6 žen, 0 mužů, 0 osob jiného pohlaví) nebo uváděli jiné možnosti (9 žen, 18 mužů, 1 osoba jiného pohlaví).

V dnešní době je důležité, aby občané byli připraveni na mimořádné události, které by mohly ohrozit jejich bezpečí a pohodu. Město Kroměříž, jakožto centrum regionu, není výjimkou, a proto je nezbytné zajistit, aby jeho obyvatelé měli přístup k relevantním informacím a znalostem, které by jim v případě potřeby umožnily adekvátně reagovat a chránit sebe i své blízké.

S ohledem na tyto požadavky a s ohledem na nedostatek dostupných informací na internetových stránkách města Kroměříž, se autorka bakalářské práce rozhodla vytvořit informační letáky, které by mohly být cenným zdrojem vědomostí pro místní obyvatele (viz Příloha P I, P II, P III, P VII). Tyto letáky mají za cíl poskytnout konkrétní a užitečné informace o tom, jak se připravit na různé mimořádné události, jaké kroky podniknout v případě nouzové situace a jak zachovat klid a chladnou hlavu v stresujících situacích.

Tímto způsobem se snaží přispět k zvýšení povědomí a připravenosti občanů v Kroměříži, aby byli lépe vybaveni k řešení potenciálních krizových situací a ochraně vlastního zdraví a bezpečí.

Vzhledem k tomu, že na oficiálních webových stránkách města Kroměříž nejsou k dispozici žádné podobné materiály, má vytvoření těchto letáků zvláštní význam. Informace v nich obsažené mohou být pro místní obyvatele velmi užitečné, zejména pokud jde o konkrétní postupy, které mají následovat v případě požáru, povodně, úniku nebezpečných látek nebo jiné mimořádné události.

Autorka této bakalářské práce je přesvědčena, že tyto informační letáky mohou přispět ke zvýšení povědomí a připravenosti obyvatel města Kroměříž na mimořádné události. Jejich distribuce by měla být prováděna systematicky a efektivně, aby co nejvíce lidí mohlo získat přístup k těmto užitečným informacím. Autorka doufá, že tato iniciativa přispěje k vytvoření bezpečnějšího a odolnějšího prostředí pro všechny obyvatele města.

12 NÁVRHY A DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ PŘIPRAVENOSTI OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNOU UDÁLOST

Jedním z klíčových pilířů fungování obce jsou její obyvatelé, a proto by neměli být opomíjeni ani při přípravě obce na mimořádné události. Připravenost obce by neměla zahrnovat pouze celkovou připravenost jako celek, ale měla by se také zaměřovat na informování a připravování jednotlivých jedinců. Jako preventivní opatření by bylo vhodné zavést pravidelné dobrovolné semináře a přednášky o připravenosti, kde by obyvatelé mohli získat informace nejen o fungování a připravenosti své obce, ale také o způsobech, jak se sami připravit na možné krizové situace.

Pro snížení počtu dopravních nehod by mohly být účinným řešením radary, které monitorují rychlost a v případě jejího překročení pořídí fotografii vozidla. Jedna z těchto zařízení se nachází při výjezdu z Přerova směrem na Horní Moštěnice; nicméně, město Kroměříž zatím takovou technologii nepoužívá. Dalším krokem k redukci dopravních nehod by mohlo být omezení rychlosti nebo dokonce úplný zákaz vjezdu na Velké náměstí v Kroměříži, kde se často pohybuje mnoho chodců. Řidiči se často neadekvátně přizpůsobují této situaci a v minulosti již došlo ke kolizím způsobeným nedbalostí. Snížení rychlosti a přísnější pravidla pro vjezd na toto náměstí by mohly významně snížit riziko dopravních nehod a chránit chodce před nebezpečím na silnici.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že mnoho respondentů by uvítalo začlenění problematiky připravenosti a ochrany obyvatelstva do výuky na školách. I když koncepce ochrany obyvatelstva tuto problematiku zahrnuje, její realizace je závislá na jednotlivých školách. Z tohoto důvodu navrhuji, aby byla tato problematika více začleněna do hodin občanské výchovy, vlastivědy či tělesné výchovy, kde by mohlo docházet i k praktickému nácviku zásad prevence a reakce v krizových situacích. Dále by bylo vhodné uspořádat více dnů otevřených dveří ve spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému, jak pro školy, tak i pro veřejnost, což by přispělo k širší osvětě a informovanosti o této důležité problematice.

I když jsou cvičení primárně určena pro složky Integrovaného záchranného systému, je důležité zvážit možnost zapojení občanů, aby měli příležitost si vyzkoušet správné postupy v případě mimořádné události. Jednou z možností je simulace, ve které by měli účastníci stanovený časový limit pro evakuaci. Pod tímto časovým tlakem by pak museli sbalit evakuační zavazadla a zabezpečit své obydlí.

Po skončení cvičení by následovalo vyhodnocení chování účastníků, což by přispělo k lepší přípravě občanů na mimořádné události a zvýšení jejich schopnosti reagovat v krizových situacích. Taková cvičení by mohla vést k většímu povědomí a zodpovědnosti občanů vůči vlastní bezpečnosti a bezpečnosti jejich okolí.

Pro zajištění minimálních základů připravenosti by mohly být občanům distribuovány prospekty a brožury obsahující klíčové informace. Tyto materiály by měly být dostupné pro občany nejen online, ale také tištěné formou, aby byly k dispozici i v případech výpadku internetu. Brožura by měla být navržena tak, aby byla snadno pochopitelná a obsahovala všechny nejdůležitější informace o zásadních postupech a opatřeních v krizových situacích. Taková přístupná a přehledná informační příručka by mohla výrazně přispět k lepší připravenosti občanů na různé mimořádné události a krizové situace. Z tohoto důvodu byly takové brožury pro město Kroměříž navrženy (viz Příloha P I, Příloha P II a Příloha P III).

ZÁVĚR

Povinnosti obcí v oblasti připravenosti na mimořádné události jsou stanoveny zákonem. Obec s rozšířenou působností Kroměříž vychází z aktuální legislativy a má zpracovanou rizikovou analýzu a krizový plán obce s rozšířenou působností. Tento dokument je základním pilířem pro připravenost obce s rozšířenou působností a má zásadní význam pro stanovení postupů orgánů krizového řízení. Je klíčovým nástrojem pro koordinaci a efektivní reakci v případě krizových situací, a to jak na úrovni samotné obce, tak ve spolupráci s dalšími orgány a institucemi odpovědnými za místní bezpečnost a ochranu obyvatelstva. Tímto způsobem je zajištěna systematická a plánovaná reakce na nečekané události s cílem minimalizovat škody a zajistit bezpečnost a ochranu občanů.

V závěru bakalářské práce, zabývající se připraveností obyvatelstva v ORP Kroměříž, je patrné, že cíle stanovené v jejím průběhu byly úspěšně naplněny. Po důkladném zpracování teoretické části, která zahrnovala právní ukotvení problematiky, analýzu mimořádných událostí, hrozeb a rizik, ochranu obyvatelstva, krizové řízení a plánování, a také přípravu obyvatelstva, se práce věnovala konkrétní multikriteriální analýze rizik a hrozeb ve vybrané obci. Následně bylo provedeno dotazníkové šetření, které mělo za cíl zhodnotit připravenost obyvatelstva na mimořádné události.

Na základě získaných dat a jejich analýzy byly navrženy opatření, která by mohla přispět k dalšímu zlepšení připravenosti obyvatelstva na mimořádné události. Navrhovaná opatření se zaměřují na různé oblasti, včetně zvýšení informovanosti obyvatelstva, zlepšení školení a přípravy, posílení spolupráce mezi institucemi a úřady odpovědnými za místní bezpečnost a ochranu občanů, a také na propagaci preventivních opatření.

Štěstí přeje připraveným, a proto je nezbytné vždy počítat s tou horší variantou a obyvatelstvo na ni připravit. Představa, že může dojít k mimořádné události, ať už přírodního původu, technologické nehody či jiné krizové situace, může působit nepříjemně, avšak je nezbytné s tímto faktorem počítat. Předvídání a plánování pro možné krizové scénáře umožňuje obcím a obyvatelům adekvátně reagovat, minimalizovat škody a zachovat bezpečnost. Příprava obyvatelstva zahrnuje nejenom získání potřebných dovedností a vědomostí, ale také psychickou připravenost a schopnost spolupráce v rámci komunity. Tím, že jsou obyvatelé informováni, školeni a motivováni k připravenosti, mohou lépe reagovat na nepředvídané události a aktivně přispět k ochraně sebe samých a svých blízkých.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BALÁŠOVÁ, Barbora, 2022. *Statistické údaje kriminality na Kroměřížsku za rok 2021*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-udaje-kriminality-na-krome-rizsku-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-03-30].

BURDA, Michal. *Požár v průmyslovém areálu SAKER*. Online. KROMĚŘÍŽSKÝ DENÍK. Dostupné z: <https://kromerizsky.denik.cz/pozary/kromeriz-pozar-prumyslovy-areal-ta-virna-hliniku-hasici-zasah.html>. [cit. 2024-03-23].

CAMBRIDGE. *Blackout*. Online. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/blackout>. [cit. 2024-04-08].

CAMBRIDGE, 2011. *Cambridge Business English Dictionary*. Velká Británie: Cambridge University Press. ISBN 9780521122504.

ČESKO, 1969. *Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-08-01], dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>.

ČESKO, 1985. *Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-08-01], dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.

ČESKO, 1998. *Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.

ČESKO, 2000a. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-08-01], dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

ČESKO, 2000b. *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-08-01], dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

ČESKO, 2000c. *Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>.

ČESKO, 2001a. Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>.

ČESKO, 2001b. Vyhláška č. 246/2001 Sb., Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 19. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>.

ČESKO, 2001c. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 23. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>.

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>.

ČESKO, 2008. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

ČESKO, 2011. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>.

ČESKO, 2015a. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 18. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>.

ČESKO, 2015b. Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-08-01], dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-224>.

ČESKO, 2016. Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-08-01], dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-263>.

ČLOVĚK V TÍSNI, 2015. *Žijeme v záplavovém území*. Praha: Člověk v tísni. ISBN 978-80-87456-76-7.

EDRAWMAX, © 2024 Edrawsoft. *What Is A Checklist?* Online. Dostupné z: <https://www.edrawmax.com/article/what-is-checklist.html>. [cit. 2024-03-27].

GUARD7, 2022. *Kontrolní seznam*. Online. Guard7. Dostupné z: <https://www.guard7.cz/kontrolni-seznam-checklist/>. [cit. 2024-03-27].

HÁNOVÁ, Ilona. *Požáry v České republice: týdenní přehledy s vybranými požáry za rok 2023 (od 2. 1. 2023)*. Online. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozary-v-ceske-republice-tydenni-prehledy-s-vybranymi-pozary-za-rok-2023-od-2-1-2023.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>. [cit. 2024-03-23].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2013*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2014*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2015*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2016*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2017*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2018*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2019*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2020*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2021*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2022*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka 2023*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>. [cit. 2024-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Úkryty v evidenci*. Online. Terinos. Dostupné z: https://terinos.izscr.cz/client/?conf=CfDJ8JUi5ReZCvNAmD2rtf-Ssb0MuC94mwtbVURh2ddd6s1DvuV0AJ4dzsWlkRVX-PYhjWV2dfFXgOfUsuOF09XHX_2B2tkVVmdUR4iZe6hOCtK0S15MkVm8dQut-GlGC1jDgXJ7isRDhb9QbXwkiGHaloOv5ZLY_3D&auth=False. [cit. 2024-03-18].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2024. *Statistika zásahové činnosti za rok 2023: Tísňová volání a SMS na TCTV*. Dostupné také z: https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=015489265366623571386:phfh0kj4opu&q=https://www.hzscr.cz/soubor/usek-izs-a-operacniho-rizeni-pdf-893627.aspx&sa=U&ved=2ahUKEwjExq6G2oyFAxU5_QIH-HZJOBkkQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw3Tn1215Y4SOwNrOAahzgz0.

HORÁK, Rudolf; DANIELOVÁ, Lenka; JUŘÍČEK, Ludvík a ŠIMÁK, Ladislav, 2015. *Zásady ochrany společnosti*. Monografie (Key Publishing). Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-807-4182-365.

HKS PEF ČZU, © HKS 2005–2024. *Dotazníkové šetření*. Online. Dostupné z: <https://www.hks.re/wiki/dotaznik>. [cit. 2024-02-22].

KARBAN, Pavel. *Od hořícího auta v garáži chytily na Kroměřížsku dva domy*. Online. Novinky.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-od-horiciho-auta-v-garazi-chytily-na-kromerizsku-dva-domy-40436581>. [cit. 2024-03-23].

Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I, 2021. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-807-6160-972.

MĚSTO KROMĚŘÍŽ. *Geografie města Kroměříž*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/o-meste/mesto-kromeriz/geografie>. [cit. 2024-03-18].

MĚSTO KROMĚŘÍŽ. *ORP Kroměříž*. Online. Dostupné z: https://www.edpp.cz/orpkrm_charakteristika-zajmoveho-uzemi/. [cit. 2024-03-18].

MĚSTO KROMĚŘÍŽ. *Povodně*. Online. Dostupné z: https://www.edpp.cz/krm_prirozena-povoden. [cit. 2024-03-23].

MĚSTO KROMĚŘÍŽ. *Protiatomový kryt*. Online. Dostupné z: <https://kromeriz.eu/prozkoumej/protiatomovy-kryt/>. [cit. 2024-03-18].

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2021. *Strategický plán města Kroměříže: Aktualizace na léta 2021–2030*. Dostupné také z: https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/Strategicky_plan_mesta_Kromerize_-_aktualizace_na_leta_2021-2030_21_10_2021_.pdf.

MĚSTO KROMĚŘÍŽ. *Varovná opatření*. Online. Povodňový plán města Kroměříž. Dostupné z: https://www.edpp.cz/krm_varovna-opatreni/. [cit. 2024-03-18].

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Ochrana obyvatelstva*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-uvodem.aspx>. [cit. 2024-03-18].

MINISTERSTVO VNITRA, 2016. *Terminologický slovník*. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>. [cit. 2024-03-18].

PLAČKOVÁ, Marcela. *Krizové řízení*. Online. Město Kroměříž. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/urad/krizove-rizeni/krizove-rizeni-a-ochrana-obyvatelstva>. [cit. 2024-02-22].

POHLUDKA, Dominik, 2023. *Modernizace koncových prvků varování*. Online. Kroměřížský deník. Dostupné z: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/kromeriz-chysta-modernizaci-varovneho-systemu-mesta-investuje-az-21-milionu-2023.html. [cit. 2024-03-19].

RICHTER, Rostislav, 2018. Slovník pojmů krizového řízení. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-87544-91-4.

ROUDNÝ, Radim a LINHART, Petr. Krizový management: kombinovaná forma studia. ISBN 80-719-4674-5.

ŘEHÁK, David; MARTÍNEK, Bohumír a LEGIERSKÁ, Petra, 2019. Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb. 2. rozšířené vydání. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-220-7.

SLEZÁKOVÁ, Michaela, 2017. *Připravenost obce na mimořádné události*. Vedoucí Princ, Ivan. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav ochrany obyvatelstva. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/41228>.

VESELÝ, Filip, 2021. *Posouzení bezpečnostních rizik obce*. Diplomová, vedoucí JUDr. Mgr. Petr Kroupa, Ph.D. Fakulta logistiky a krizového řízení, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Dostupné také z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/46308/vesel%C3%BD_2021_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

VORÁČOVÁ, Lucie, 2015. *Ochrana obyvatelstva před riziky úniku nebezpečných látek na Prostějovsku*. Vedoucí Šafařík, Zdeněk. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav ochrany obyvatelstva. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/34470>.

ZEDNÍČKOVÁ, Daniela, 2016. *Protiatomový kryt*. Online. Dostupné z: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/kryt-v-kromerizi-se-otevrel-lidem-nuklearni-alku-by-v-nem-prezilo-40-stastnych-20161110.html. [cit. 2024-03-18].

ZRNA, Pavel, 2012. *Povodně 1997*. Online. MĚSTO KROMĚŘÍŽ. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/detail/nicive-povodne-pred-15-lety-ochromily-zivot-mesta/>. [cit. 2024-03-23].

ZRNA, Pavel, 2010. *Povodně 2010*. Online. ČESKÉ NOVINY. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/478548>. [cit. 2024-03-23].

ZRNA, Pavel, 2005. *Připravenost občanů města Kroměříže*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/detail/krizova-pripravenost-obcanu-mesta-kromerize>. [cit. 2024-03-18].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OOb	Ochrana obyvatelstva
ČR	Česká republika
IZS	Integrovaný záchranný systém
MU	Mimořádná událost
ORP	Obec s rozšířenou působností
KŠ ORP	Krizový štáb obce s rozšířenou působností
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra-Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
PVČ	Preventivně výchovná činnost
ČSÚ	Český statistický úřad
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 – Protiatomový kryt v Kroměříži. (Město Kroměříž, 2024).....</i>	<i>20</i>
<i>Obrázek 2 – Úkryty v Kroměříži. (Hasičský záchranný sbor ČR, 2024)</i>	<i>21</i>
<i>Obrázek 3 – Správní obvod obce s rozšířenou působností Kroměříž. (Město Kroměříž, 2024)</i>	<i>36</i>
<i>Obrázek 4 – Katastr města Kroměříž. (Město Kroměříž, 2024)</i>	<i>37</i>
<i>Obrázek 5 – Koncové prvky varování. (Googlemaps, 2024)</i>	<i>38</i>
<i>Obrázek 6 – Graf počtu požárů za posledních 10 let. (Graf z dat Hasičského záchranného sboru České republiky sestavila autorka, 2024)</i>	<i>43</i>
<i>Obrázek 7 – Hodnota aktiv. (Zdroj vlastní, 2024)</i>	<i>50</i>
<i>Obrázek 8 – Hrozby. (Zdroj vlastní, 2024)</i>	<i>51</i>
<i>Obrázek 9 – Vylití Zacharky z důvodu přivalových dešťů. (Zdroj vlastní, 2023)</i>	<i>52</i>
<i>Obrázek 10 – Největší hrozby pro ORP Kroměříž. (Zpracování vlastní v programu RISKAN, 2024)</i>	<i>56</i>
<i>Obrázek 11 – Graf pohlaví respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>70</i>
<i>Obrázek 12 – Graf věkového zastoupení respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>71</i>
<i>Obrázek 13 – Graf místa bydliště respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>71</i>
<i>Obrázek 14 – Graf nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>72</i>
<i>Obrázek 15 – Graf záplavové oblasti. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>73</i>
<i>Obrázek 16 – Graf zobrazující znalost pojmu mimořádná událost. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>73</i>
<i>Obrázek 17 – Graf na znalost obsahu evakuačního zavazadla. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>74</i>
<i>Obrázek 18 – Graf zabezpečení domovu proti možným rizikům. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>74</i>
<i>Obrázek 19 – Graf ohledně spolehlivosti místních médií. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>75</i>
<i>Obrázek 20 – Graf vyhovujícího informačního prostředku. (Zpracování vlastní, 2024) ...</i>	<i>75</i>
<i>Obrázek 21 – Graf sledovanosti informací o dění ve městě Kroměříž. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>76</i>
<i>Obrázek 22 – Graf zahrnující zásoby na přežití. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>76</i>
<i>Obrázek 23 – Grag minulé zkušenosti s evakuací. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>77</i>
<i>Obrázek 24 – Graf počtu varovných signálů. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>77</i>
<i>Obrázek 25 – Graf správného chování při zaznění všeobecné výstrahy. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>78</i>
<i>Obrázek 26 – Graf největší pravděpodobnosti vzniku. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>78</i>
<i>Obrázek 27 – Graf znalosti chování při mimořádné události.</i>	<i>79</i>

<i>Obrázek 28 – Graf zlepšení celkové připravenosti města Kroměříž. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	80
<i>Obrázek 29 – Graf, co by pomohlo obyvatelstvu se lépe připravit. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	80

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Členění mimořádných událostí podle jejich závažnosti. (Roudný a Linhart, 2004)</i>	<i>16</i>
<i>Tabulka 2 – Checklist připravenosti obyvatelstva na mimořádnou událost. (Zdroj vlastní, 2024)</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 3 – Správné odpovědi na znalost všeobecné výstrahy. (Zdroj vlastní, 2024)</i>	<i>48</i>
<i>Tabulka 4 – Stupnice hodnocení pro matici rizik. (T-Soft, 2024)</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 5 – Dopravní nehody ve Zlínském kraji. (Zpracování vlastní z dat Hasičského záchranného sboru, 2024)</i>	<i>54</i>
<i>Tabulka 6 – Bilance migrace 2021–2030. (Město Kroměříž, 2021)</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 7 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>59</i>
<i>Tabulka 8 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>60</i>
<i>Tabulka 9 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>60</i>
<i>Tabulka 10 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>62</i>
<i>Tabulka 11 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>62</i>
<i>Tabulka 12 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>63</i>
<i>Tabulka 13 – Vyhodnocení uzavřených odpovědí. (Zpracování vlastní, 2024)</i>	<i>64</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Informační leták pro obyvatele města Kroměříž zaměřený na požáry

Příloha P II: Informační leták pro obyvatele města Kroměříž zaměřený na povodně

Příloha P III: Informační leták pro obyvatele města Kroměříž zaměřený na únik nebezpečných látek

Příloha P IV: Informační leták zaměřený na ochranu před ničivými účinky jaderných zbraní z roku 1983

Příloha P V: Modernizace Informačního letáku zaměřeného na ochranu před ničivými účinky jaderných zbraní z roku 1983

Příloha P VI: Analýza rizik v softwaru RISKAN

Příloha P VII: Tabulka s Prostředky sloužící k předávání informací v případě mimořádné události

Příloha P VIII: Pravděpodobnost mimořádných událostí ve městě Kroměříž

PŘÍLOHA P I: INFORMAČNÍ LETÁK PRO OBYVATELE MĚSTA KROMĚŘÍŽ ZAMĚŘENÝ NA POŽÁRY

Jak se zachovat při požáru?

Víte, že největší nebezpečí Vám nehrozí od plamenů ale od kouře? Proto když zpozorujete kouř, zamezte jeho šíření zavřením a utěsněním dveří, zejména u podlahy. Při opouštění prostoru kde hoří, než otevřete dveře, vyzkoušejte, nejsou-li horké (zkuste na dotek plochu dveří a kliku) a v případě, že ano tak je nikdy neotevírejte. Zůstaňte v místnosti nejlépe pod oknem.

- Požární poplach se vyhláší voláním „HOŘÍ!“.
- Proveďte nutná opatření pro záchranu ohrožených osob.
- Neodkladně ohlaste zjištěný požár na telefonní číslo 150 nebo 112.
- Zabezpečte uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie

Další pokyny

Co nejrychleji opusťte objekt, ve kterém hoří

- Vezměte s sebou jen nejn nutnější věci (doklady, léky, peníze).
- Vytvořte si rousku z navlhčené textilie a případně si vezměte namočený kabát či deku přes hlavu.
- Při odchodu z hořícího objektu se pohybujte co nejbližší u země.
- Nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory.
- Nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti bez větrání, utěsníte okna a dveře (nejlépe mokřím ručníkem, dekou) a upozorněte na sebe hasiče máváním za oknem či vyvěšením bílé látky či prostěradla.
- Prověřte, zda se v ohroženém prostoru nenacházejí osoby a zvířata; pokud ano, pokuste se zabezpečit jejich vyvedení nebo si zapamatujte, kde se nacházejí a řekněte to následně záchranářům.
- Shromážděte všechny osoby na bezpečném místě mimo ohrožený prostor.

Jak předejít požáru?

- Skladujte hořlavé, výbušné a toxické látky pouze v určených množstvích a prostorách, mimo společné prostory obytných domů.
- Buďte vybaveni funkčními jednoduchými hasebními prostředky.
- Mějte vždy volné, případně označené, únikové cesty.
- Vznikne-li požár, snažte se jej okamžitě uhasit nebo zamezit jeho rozšíření.
- Nekouřte a nemanipulujte s ohněm a se zdrojem otevřeného plamene (zejména zapálenou svíčkou, škrtnutým zapalovačem, samodužnou lampou) na požární nebezpečných místech.
- Udržovat v řádném stavu topeniště, kominky, kouřovody, elektrická a jiná zařízení.
- Pečovat o to, aby se v blízkosti topenišť a jiných tepelných a jiskrových zdrojů nenacházely snadno hořlavé látky.
- Neponechávat nikdy bez dozoru roztopená kamna, zapnuté elektrické a plynové vařiče a jiné podobné spotřebiče, tedy zejména toplovesty, elektrické radiátory nevybavené bezpečnostní pojistkou, různé ifrazářiče, počítače, televizory, rychlovarné konvice apod.

- Dbát o správné vysypání popela a jeho ukládání na bezpečných místech, do nádob k tomu určených.
- Pečovat o řádný dozor nad dětmi a o to, aby jim byl zamezen přístup k zápalkám a k jiným hořlavým předmětům a látkám.
- Dbát o zvýšenou opatrnost při uskládňování látek majících sklon k samovznícení, neuskládňovat je v nadměrném množství, občas se překládat a větrat.
- Uskládňovat nehasené vápno, vápen
- Udržovat pořádek na půdách, ve sklepích a dvorech.
- Dbát o zvýšenou opatrnost při zacházení s ohněm v topném období, v době žní a v době sucha.

HASÍCÍ PŘÍSTROJE

HASÍCÍ PŘÍSTROJE JSOU URČENÉ K HAŠENÍ ZAČÍNÁJÍCÍHO POŽÁRU A PODLE DRUHU HASIVA JE DĚLÍME NA:

- VODNÍ - POUŽIT NA PAPIR, DŘEVO A DALŠÍ PEVNÉ HOŘLAVÉ LÁTKY (NIKDY NA ELEKTRINU, OLEJE).
- PRÁŠKOVÝ - JE UNIVERSÁLNÍ (ELEKTRINA, DOMÁCÍ SPOTŘEBIČE, OLEJE, PLYNY, PEVNÉ LÁTKY).
- PĚNOVÝ - POUŽIT NA BENZÍN, NAFTU, OLEJ (NIKDY NA ELEKTRINU, DOMÁCÍ SPOTŘEBIČE).
- SNĚHOVÝ - POUŽIT NA ELEKTRINU, JEMNOU MECHANIKU.
- HALOTRONOVÝ - POUŽIT NA HAŠENÍ AUTA, ELEKTRINY, DOMÁCÍCH SPOTŘEBIČŮ, ARCHIVŮ.

JAK POUŽÍVAT HASÍCÍ PŘÍSTROJ

BOZP.cz
Bezpečnost práce

Zdroj: Vlastní vypracování, 2024.

PŘÍLOHA P II: INFORMAČNÍ LETÁK PRO OBYVATELE MĚSTA KROMĚŘÍŽ ZAMĚŘENÝ NA POVODNĚ

Co dělat při ohrožení povodní

- sledujte vývoj povodňové situace,
- k utěsnění nízko položených oken a dveří si připravte pytle s pískem,
- nakupte si potraviny a balenou vodu na 2-3 dny,
- přestěhujte cenné věci z přízemí do vyššího patra domu,
- jste-li majitelem auta, připravte jej k evakuaci nebo ho vás odveďte na bezpečné místo,
- odveďte do bezpečí domácí a hospodářská zvířata,
- upevněte věci, které by mohla voda odnést,
- připravte evakuační zavazadla pro všechny členy rodiny,
- informujte se o způsobu a místě, kam se v případě evakuace přemístíte.

MĚSTO
KROMĚŘÍŽ

Co dělat po povodni

- nechte si zkontrolovat stav obydlí (statiku a obyvatelnost), rozvody energií, kanalizace a rozvodů vody,
- zničený nábytek a věci ukládejte na určené místo k likvidaci,
- dokud nejsou prověřeny zdroje pitné vody, používejte pouze balenou vodu nebo vodu z cisterny,
- základní potraviny, pitnou vodu, ale i další pomoc při odstraňování následků povodní hledejte v místě humanitární pomoci, které zřizuje obecní úřad a humanitární organizace,
- informujte se o místech pomoci při obnově postiženého území z důvodu možné finanční pomoci,
- účastněte se pokud možno likvidace následků povodně,
- důkladně větrejte a vysušte všechny prostory, odstraňte bahno a naplaveniny ze zaplavených prostor a tyto vydezinfikujte,
- máte-li nemovitost pojištěnou, kontaktujte pojišťovnu k náhradě škody.

Bez důvodně neriskujte!

Chraňte život a zdraví, potom majetek!

POVODNĚ

JAK SE PŘIPRAVIT NA POVODNĚ A CO DĚLAT PO POVODNI

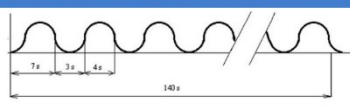
112 150 155 158 156

Varování před nebezpečím

V případě ohrožení nebo při vzniku povodní budete varování signálem

VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA

Vyhlašuje se kolísavým tónem sirény po dobu 140 s.

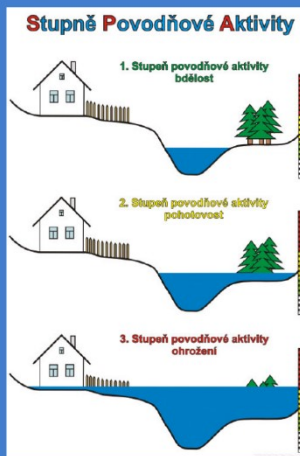

Další informace se dozvíte z hromadných nebo místních informačních prostředků.

U elektronických sirén následuje slovní informace „Nebezpečí zátopové vlny“.

Stupně povodňové aktivity

I. BDĚLOST	- nastává při nebezpečí povodní a zaniká, pomínou-li příčiny takového nebezpečí - při 1. SPA ještě nedochází k vyhlášení toku a jeho rozlivům, a tedy ani k hmotným škodám na majetku
II. POHOTOVOST	- vyhlásuje jej příslušný povodňový orgán, když nebezpečí povodně přetrvává v povodni a v době povodně, kdy však ještě nedochází k větším rozlivům - při 2. SPA již dochází k prvním rozlivům, které však nepáchají větší škody na majetku (většinou jen zaplavení přilehlých luk a porostů)
III. OHROŽENÍ	- vyhlásuje příslušný povodňový orgán v době povodně při bezprostředním nebezpečí nebo při vzniku větších škod, ohrožení majetku a životů v zaplaveném území - při 3. SPA dochází k zaplavení měst a obcí, a proto se provádějí zabezpečovací a záchranné práce

OBSAH EVAKUAČNÍHO ZAVAZADLA

EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO BY NEMĚLO BÝT PŘÍLIŠ TĚŽKÉ (DOPORUČENA VÁHA JE PRO DOSPĚLÉHO 25 KG A PRO DĚTI 10KG) A OZNAČENO VAŠIM JMÉNEM A ADRESOU. POSLOUŽÍ TAK NAPŘ. BATOH, CESTOVNÍ TAŠKA NEBO KUFR. MĚLO BY ZEJMENA OBSAHOVAT:

- ZÁKLADNÍ TRVANLIVÉ POTRAVINY NEJLÉPE V KONZERVÁCH, DOBRĚ ZABALENÝ CHLĚB, SUCHÝ SALÁM, TVRDÉ SÝRY, DALŠÍ TRVANLIVÉ POTRAVINY (NAPŘ. ČOKOLÁDA, SUŠENKY),
- PITNOU VODU NA 1 – 3 DNY (NE VE SKLE),
- PŘEDMĚTY DENNÍ POTŘEBY,
- JÍDELNÍ MISKU A PŘÍBOR, OTVÍRAČ KONZERV, KAPESNÍ NŮŽ,
- OSOBNÍ DOKLADY, PENÍZE, POJIŠTNÉ SMLOUVY A CENNOSTI,
- PŘENOSNÉ RÁDIO S REZERVNÍMI BATERIEMI,
- TOALETNÍ A HYGIENICKÉ POTŘEBY,
- PRAVIDELNĚ UŽÍVANÉ LÉKY A ZDRAVOTNICKÉ POMŮCKY,
- SVÍTLINU A NÁHRADNÍ BATERIE,
- MOBILNÍ TELEFON S NABÍJEČKOU A KONTAKTY,
- NÁHRADNÍ OBLEČENÍ, OBUV, PLÁŠTĚNKU,
- SPACÍ PYTEL NEBO PŘÍKRÝVKU,
- NĚCO PRO ZABAVU - KNIHA, HRAČKY PRO DĚTI, HRY, PSACÍ POTŘEBY, ZAPALKY, ŠITÍ A DALŠÍ DROBNOSTI.

Zdroj: Vlastní vypracování, 2024.

PŘÍLOHA P III: INFORMAČNÍ LETÁK PRO OBYVATELE MĚSTA KROMĚŘÍŽ ZAMĚŘENÝ NA ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

Jak se chovat při úniku nebezpečné látky

- nepřibližujte se k místu havárie
- pokud jste venku, vyhledejte úkryt v nejbližší budově
- pokud jste doma, nikam nevycházejte
- zdržujte se v co nejvyšším patře, v místnosti odvrácené od místa havárie
- nevyhledávejte úkryt ve sklepích a podzemních prostorech
- vypněte klimatizaci a ventilaci
- uzavřete okna a dveře a oblepte je lepicí páskou (snížení množství látky pronikající do místnosti až 10x)
- jste-li ve vozidle, nevětrejte, neotvírejte okna, vypněte větrání
- sledujte sdělovací prostředky (televize, místní rozhlas, rozhlasové vozy, internet)
- není-li poblíž žádný úkryt, co nejrychleji ohrožené místo opusťte kolmo na směr větru
- podle možnosti použijte prostředky improvizované ochrany

Prostředky improvizované ochrany

- k ochraně dýchacích cest použijte navlhčenou roušku (z kapesníku či jiné textilie) přiloženou na nos a ústa a upevněnou v zátylku převázaným šátkem či šálou
- hlavu chraňte čepicí, kuklou či šálou tak, aby zvolená pokrývka zcela zakryla též čelo, uši a krk
- oči chraňte uzavřenými brýlemi (např. lyžařskými, potápěčskými), u kterých je nutné překrýt dýchací průduchy lepicí páskou
- k ochraně trupu použijeme kombinézy, dlouhé kabáty, bundy, kalhoty, pláštěnky, deky, plachty
- ruce chráníme gumovými či koženými rukavicemi, nohy holinkami, kazačkami nebo jinými vysokými botami
- celý povrch těla musí být zakryt, žádné místo nesmí zůstat nepokryté
- všechny ochranné prostředky je nutné co nejlépe utěsnit (rukávy přesahující přes okraj rukavic či nohavice přesahující přes botu převážeme provázkem apod.)

Zásady opuštění bytu v případě evakuace

- uhasťte otevřený oheň
- vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazáků)
- uzavřete přívod vody a plynu
- ověřte, zda sousedi vědí, že mají opustit byt
- dětem vložte do kapsy cedulku se jménem a adresou, kontaktem na vás, příp. s dalšími důležitými údaji
- kočky a psi vezměte s sebou
- exotická zvířata, která přežijí delší dobu, nechtejte doma, zásobte je před odchodem vodou a potravou
- vezměte si evakuační zavazadlo, byt uzamkněte a na dveře dejte oznámení, že jste byt opustili
- dostavte se na určené místo

Obsah evakuačního zavazadla

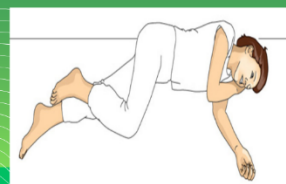
Evakuační zavazadlo by nemělo být příliš těžké (doporučená váha je pro dospělého 25 kg a pro děti 10 kg) a označeno Vaším jménem a adresou. Poslouží tak např. batoh, cestovní taška nebo kufr. Mělo by zejména obsahovat:

- základní trvanlivé potraviny nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb, suchý salám, tvrdé sýry, další trvanlivé potraviny (např. čokoláda, sušenky),
- pitnou vodu na 1 – 3 dny (ne ve skle),
- předměty denní potřeby,
- jídelní misku a příbor, otvírač konzerv, kapesní nůž,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- přenosné rádio s rezervními bateriemi,
- toaletní a hygienické potřeby,
- pravidelně užívané léky a zdravotnické pomůcky,
- svítilnu a náhradní baterie,
- mobilní telefon s nabíječkou a kontakty,
- náhradní oblečení, obuv, pláštěnku,
- spací pytel nebo přikrývku,
- něco pro zábavu - kniha, hračky pro děti, hry, psací potřeby, zápalky, šití a další drobnosti.

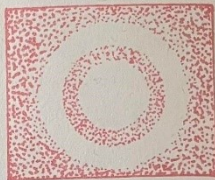
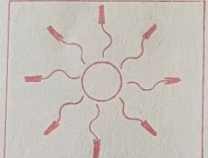
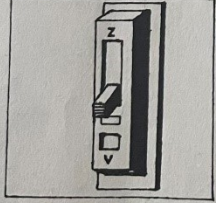
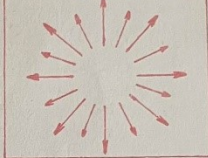
OBECNÉ ZÁSADY POSKYTOVÁNÍ POMOCI ZASAŽENÝM OSOBÁM

- Za použití ochranných pomůcek vynesť postiženého z ohroženého prostoru,
- uložit ho do stabilizované polohy,
- uvolnit těsné součásti oděvu,
- při zástavě dechu okamžitě provést umělé dýchání, sejmout potřísněné součásti oděvu,
- zasaženou osobu ponechat v klidu,
- poskytovat protišoková opatření,
- přivolat lékařskou pomoc nebo neprodleně postiženého dopravit k lékaři,
- lékařské ošetření provést vždy, i když je postižený v relativním pořádku a subjektivně se cítí dobře,
- při zasažení očí provést rychlý a důkladný výplach spojivkového vaku,
- vždy zajistit odborné vyšetření u očního lékaře, — nebezpečnou látku, která ulpěla na pokožce, opatrně odsát a postižené místo důkladně omýt mýdlovou vodou,
- pokožku poškozenou omrzlinami a popáleninami ošetřit s přihlednutím k postižení.

Zdroj: vlastní vypracování, 2024.

PŘÍLOHA P IV: INFORMAČNÍ LETÁK ZAMĚŘENÝ NA OCHRANU PŘED NIČIVÝMI ÚČINKY JADERNÝCH ZBRANÍ Z ROKU 1983

KAŽDÝ JADERNÝ VÝBUCH at jde o výbuch atomové, vodíkové nebo neutronové zbraně, má tyto NIČIVÉ ÚČINKY: - světelné a tepelné záření - elektromagnetický impuls - pronikavá radiace - tlaková vlna - radioaktivní zamoření terénu PŘED KTERÝMI MUSÍME CHRÁNIT SEBE, SVÉ NEJBLIŽŠÍ I MATERIÁLNÍ HODNOTY. 1	 Oslnivý záblesk, zvětšující se a tmavnoucí ohnivá koule, tak se projevuje SVĚTELNÉ A TEPELNÉ ZÁŘENÍ Před oslepnutím a ožehnutím pokožky se chráníme tak, že ihned při záblesku zavřeme oči, rukou zakryjeme obličej a ohrnutím límce či druhou rukou krk. Máme-li pokrývku hlavy, nesundáme ji. 2
 ELEKTROMAGNETICKÝ IMPULS Způsobuje poruchy ve vedení elektrického proudu a poškozuje přístroje, které ho využívají, zejména jejich polovodičové části. Před jeho účinky chráníme spotřebiče vypnutím proudu při vyhlášení vzdušného poplachu. 3	 Výbuchem uvolněné neutrony a záření gama jako PRONIKAVÁ RADIACE způsobují u nechráněných osob ve větších dávkách nemoc z ozáření. V různých látkách vzbuzují podle jejich složení různě vysokou radioaktivitu. Nejúčinnější ochranou jsou úkryty všeho druhu, proto je v době nebezpečí opouštíme jen s povolením velitele úkrytu. Ve volném terénu se chráníme využitím jeho nerovností, pokud jsou při výbuchu v naší bezprostřední blízkosti. 4

Zdroj: Hála, 1983.

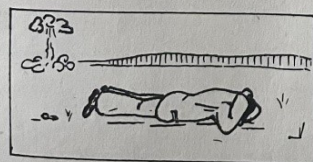
Jako větrná smršť
se projevuje

TLAKOVÁ VLNA

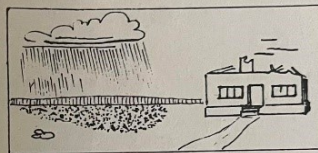
Poškozuje a boří domy i výrobní zařízení, láme stromy, převrací vozidla, zvířata a poráží osoby. Chráníme se před ní tím, že při výbuchu současně se zavřením očí a zakrytím krku zalehneme na zem, s využitím nerovností terénu hlavou k výbuchu.

Nelze-li využít nerovností k ochraně hlavy, zalehneme s nohama u sebe a patami směrem k výbuchu.

Nejúčinnější ochranou jsou úkryty a pro směny nepřetržitých provozů pohotovostní úkryty přímo na pracovištích.

5

Jestliže byl výbuch proveden na zemi, pod ní, nebo nízko nad ní, vytvoří se oblak, z něhož vypadává prach způsobující nebezpečné

RADIOAKTIVNÍ ZAMOŘENÍ TERÉNU

Pokud nejsme v úkrytu, chráníme se tím, že po přechodu tlakové vlny ihned nasadíme ochrannou masku, nebo roušku a použijeme prostředky ochrany povrchu těla. Zamořený prostor co nejdříve organizovaně a klidně opustíme a vyhledáme nejbližší úkryt. Vstoupit do něj můžeme až po odložení zamořených prostředků a dozimetrické kontrole, případně po provedení speciální očištění. — Jestliže jsme v úkrytu, opustíme jej jen s povolením či na pokyn jeho velitele. Před jeho opuštěním dáme prostředky individuální protichemické ochrany, včetně improvizovaných do ochranné polohy.

6

IMPROVIZOVANOU OCHRANU POVRCHU TĚLA, ODEVU A OBUVÍ TVOŘÍ

barety, šátky, šály, čepice, klobouky, kapuce

vata do uší

kombinézy, pláště, pláštěnky, plachty, nejlépe z pogumované nebo impregnované tkaniny, gumových fólií, či z plastických fólií.

rukavice gumové, rukavice z plastických hmot, nebo alespoň kožené

gumové boty, z plastických hmot, nebo z jiných neprodyšných materiálů

fólie z plastických hmot přivázané přes boty tak, aby překryly manžety kalhot

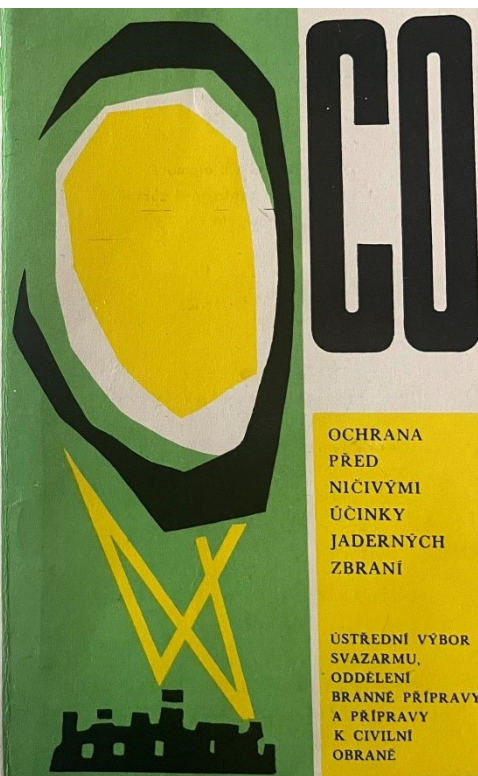
pytlíky z plastických hmot přivázané k zápěstí tak, aby překryly okraje rukávů

Nemáme-li vhodný plášť, či pláštěnku, použijeme alespoň přikrývku.

IMPREGNOVANÝ ODEV CHRÁNÍ LÉPE!

Oděv impregnujeme tak, že jej na 5 minut ponoříme za stálého míchání do horké emulze, kterou jsme připravili rozvařením 0,5 kg strouhaného mýdla v 5 l vody a poté rozmícháním 0,2 l jedlého rostlinného oleje.

7

OCHRANA
PŘED
NIČIVÝMI
ÚČINKY
JADERNÝCH
ZBRANÍ

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR
SVAZARMU,
ODDELENÍ
BRANNÉ PŘÍPRAVY
A PŘÍPRAVY
K CIVILNÍ
OBRANĚ

Zdroj: Hála, 1983.

Při zamoření provedeme SPECIÁLNÍ OČISTU

částečnou
při nutném dlouhotrvajícím pobytu v zamořeném
prostoru, včas při každé vhodné příležitosti
a co nejdříve po jeho opuštění

•
úplnou

při první příležitosti po opuštění zamořeného
prostoru v zařízeních civilní obrany ČSSR

SPOČÍVÁ

v odstranění zamořených částí z povrchu nářadí a
ostatních předmětů, obuvi, oděvu, prostředků indivi-
duální a improvizované ochrany a zejména z nechrá-
něných částí těla (ruce, obličej, dutiny ústní, nosní
a ušní)

NEZAPOMENĚ,

že nejdříve je třeba provést očistu
suchou cestou
(otíráním suchými tampony), kterou lze odstranit
až 60 % zamoření, teprve pak

•
mokrou cestou
s použitím vody se saponáty či mýdlem,
kteřou lze odstranit až 30 % zamoření.

9

POSTUP PŘI PROVÁDĚNÍ SPECIÁLNÍ OČISTY

NA NEČISTÉ ČÁSTI

provedeme nejprve

očistu suchou cestou:
nářadí, zavazadla, prostředky ochrany povrchu těla či oděvu
a obuvi, ochranné masky či roušky a nechráněných částí těla
ometením, oprášením, vyklepáním, okrášlováním, vysáváním,
či otíráním tampony a potom

•
očistu mokrou cestou:
Provést ve stejném pořadí tampony namočenými v nezamořené
vodě, pokud možno s použitím saponátů či mýdla.

•
Očištěné předměty po dozimetrické kontrole odložit
na čistou část.

•
Nakonec

Omytí ruky, osušit, vyčesat vlasy, vyčistit nehty

•
2-3 × omytí nebo otřít obličej, krk a utřít

•
vypláchnout oči roztokem ze zdravotnického balíčku,
nebo borovou vodou

•
vyčistit nos, vyjmout vaty z uší a umýt je

•
vyklekat

•
umýt ruce a osušit

•
Po dozimetrické kontrole přejít na čistou část.

NA ČISTÉ ČÁSTI

Sebrat své věci, osušit je, uložit tak, aby byly připraveny
k dalšímu použití.

8

PAMATUJ,

že nejdůležitější je zachovat klid a dodržovat pokyny
orgánů civilní obrany!

SNAŽ SE

dodržovat co nejpřesněji pravidla chování
při jaderném výbuchu, závisí na tom Tvůj život
i zdraví!

POMÁHEJ

svým nejbližším, sousedům a spolupracovníkům!

Soubor pokynů navrhl a zpracoval ing. Miloslav Hála
Graficky upravil Jiří Němec.
Schváleno Federálním ministerstvem národní obrany
štátem ČO ČSSR. I. vydání, Praha 1983.
Vydal ústřední výbor Svazarmu, oddělení branné přípravy
a přípravy k ČO.
© Miloslav Hála, 1983
Illustrations © Jiří Němec, 1983
© ústřední výbor Svazarmu Praha, 1983

11

MATERIÁLNÍ HODNOTY

doma a na pracovišti chráníme proti:

SVĚTELNÉMU A TEPELNÉMU ZÁŘENÍ

zatížením oken barvou, či jejich zatemněním, pokud to nebrání
pracovní činnosti

•
natřením hořlavých materiálů speciálními nátěry

ELEKTROMAGNETICKÉMU IMPULSU

vypnutím elektrického proudu a odpojením spotřebičů

TLAKOVÉ VLNĚ.

zesílením vnějších dveří deskami

•
přelepením oken papírovými páskami

•
pokud to lze, vysazením vnitřních oken

•
uložením křehkých a citlivých předmětů do skříní
nebo jejich obložení

•
zhotovením přístřešků nad stroji či jejich nejzranitelnějšími díly

RADIOAKTIVNÍMU ZAMOŘENÍ

svinutím a zabalením koberců

•
přikrytím nábytku a nepoužívaných strojů plachtami

•
utěsnění otvorů kolem oken a dveří před vnikáním
radioaktivního prachu

•
přikrytím fóliemi a utěsněním nádob a obalů předmětů
denní potřeby, potravin, zásob vody

10

Zdroj: Hála, 1983.

PŘÍLOHA P V: MODERNIZACE INFORMAČNÍHO LETÁKU ZAMĚŘENÉHO NA OCHRANU PŘED NIČIVÝMI ÚČINKY JADERNÝCH ZBRANÍ Z ROKU 1983

OCHRANA PŘED NIČIVÝMI ÚČINKY JADERNÝCH ZBRANÍ

Každý jaderný výbuch

Ať jde o výbuch atomové, vodíkové nebo neutronové zbraně má tyto ničivé účinky:

- světelné a tepelné záření
- elektromagnetický impuls
- pronikavá radiace
- tlaková vlna
- radioaktivní kontaminace terénu

PŘED KTERÝMI MUSÍME CHRÁNIT SEBE, SVÉ NEJBLIŽŠÍ I MATERIÁLNÍ HODNOTY

Světelné a tepelné záření

Před oslepnutím a ožehnutím pokožky se chráníme tak, že ihned při záblesku zavřeme oči, rukou zakryjeme obličej a ohnutím či druhou rukou krk. Máme-li pokrývku hlavy, nesundáváme ji.

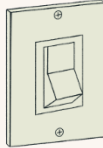
Elektromagnetický impuls

Způsobuje poruchy ve vedení elektrického proudu a poškozuje přístroje, které ho využívají, zejména jejich polovodičové části.

Před jeho účinky chráníme spotřebiče vypnutím proudu při vyhlášení poplachu.

Pronikavá radiace

Způsobuje u nechráněných osob ve větších dávkách nemoc z ozaření.

Nejúčinnější ochranou jsou úkryty všeho druhu, proto je také v době nebezpečí opouštíme jen s povolením velitele úkrytu.

Ve volném terénu se chráníme využitím jeho nerovností, pokud jsou při výbuchu v naší bezprostřední blízkosti.

Tlaková vlna

Poškozuje a boří domy i výrobní zařízení, láme stromy, převrací vozidla, zvířata a poráží osoby.

Chráníme se před ní tím, že při výbuchu současně se zavřením očí a zakrytím krku zalehneme na zem, s využitím nerovností terénu hlavou k výbuchu.

Nelze-li využít nerovností k ochraně hlavy, zalehneme s nohama u sebe a patami směrem k výbuchu.

Radioaktivní kontaminace terénu

Pokud nejsme v úkrytu, chráníme se tím, že po přechodu tlakové vlny ihned nasadíme ochrannou masku, nebo roušku a použijeme prostředky ochrany povrchu těla. Zaměřený prostor co nejdříve organizovaně a klidně opustíme a vyhledáme nejbližší úkryt. Vstoupit do něj můžeme až po odložení kontaminovaných prostředků a dozimetrické kontrole, případně po provedení speciální čistoty.

Jestliže jsme v úkrytu, opustíme jej jen s povolením či na pokyn jeho velitele.

OCHRANA PŘED NIČIVÝMI ÚČINKY JADERNÝCH ZBRANÍ

Pamatuj. Snaž se. Pomáhej.

Pamatuj. že nejdůležitější je zachovat klid a dodržovat pokyny.

Snaž se dodržovat, co nejpřesněji pravidla chování při jaderném výbuchu, závisí na tom Tvůj život i zdraví.

Pomáhej svým nejbližším, sousedům a spolupracovníkům.

Materiální hodnoty

Doma a na pracovišti se chráníme proti:

- Světelnému a tepelnému záření** — natřením oken barvou či jejich zatemněním, pokud to nebrání pracovní činnosti. Dále pak natřením hořlavých materiálů speciálními nátěry.
- Elektromagnetickému impulsu** — vypnutím elektrického proudu a odpojením spotřebičů.
- Tlakové vlně** — zesílením vnějších dveří deskami, přelepením oken papírovými páskami, uložení křehkých a citlivých předmětů do skříní nebo jejich obložení.
- Radioaktivní kontaminaci** — svinutím a zabalením koberec, přikrytím nábytku plachtami, utěsnění otvorů kolem oken a dveří před vnikáním radioaktivního prachu, přikrytím fóliemi a utěsnění nádob a obalů předmětů denní potřeby, potravin, zásob vody.

Dekontaminace

Cílem dekontaminace je snížení zdravotnických a nenávratných ztrát a zkrácení doby používání ochranných prostředků.

Metody provádění dekontaminace rozdělujeme na:

- Mechanické** — vyklepávání, vytřepávání, vysávání, kartáčování,
- Fyzikální** — odpařování, smývání, sorpcie,
- Chemické** — reakce kontaminantů s vhodným činidlem, při níž dochází k úplnému rozložení látky nebo přeměně na podstatně méně toxické produkty, případně přeměně na sloučeninu nebo formu sloučeniny, jejíž odstranění je snadnější.

Postup při provádění dekontaminace

Na nečisté části provedeme nejprve dekontaminaci **suchou** cestou a to ometením, oprašením, vyklepáním, okartáčováním, vysáváním či otřením suchými tampony.

Poté dekontaminaci **mokrou** za pomoci tampónů namočených v nekontaminované vodě, pokud možno s použitím saponátu i mýdla.

Očištěné předměty po dozimetrické kontrole odloží na čistou část.

Nakonec omýt ruce, osušit, vyčesat vlasy, vyčistit nehty, dvakrát až třikrát omýt nebo otřít obličej a krk, vypláchnout oči roztokem ze zdravotnického balíčku, nebo borovou vodou, vyčistit nos, vyjmout vat z uší a umýt je, vyklepat, umýt ruce a osušit.

Improvizovaná ochrana

Improvizovanou ochranu tvoří:

- K ochraně dýchacích cest použijeme navlhčenou roušku (složenou kapesník, ručník, utěrku) přiložením na nos a ústa. Upevníme roušku v zátyku šálou či šátkem.
- Hlavu chraňte čepicí, kloboukem, šálou či kuklou tak, aby vlasy byly úplně zakryty a zvolené pokrývka hlavy chránila těž čelo, uši a krk.
- Oči chraňte brýlemi - lyžařskými, plaveckými či motoristickými, ale větrací průduchy přetepte lepicí páskou. Pokud nemáte tyto brýle k dispozici, chraňte oči přetažením průhledného igelitového sáčku přes hlavu a jeho stažením tkánicí či gumou v úrovni čelních kostí.
- Povrch těla chraňte kombinézou, kalhotami, pláštěnkou do deště, susťákovou sportovní soupravou. Tyto ochranné oděvy je nutné dostatečně utěsnit u krku, rukávů a nohavic.
- Nohy chraňte nejlépe vysokými botami nebo holinkami, ruce nejlépe zakryjeme gumovými nebo koženými rukavicemi.

Vlastní zpracování podle Hály z roku 1983, 2024.

PŘÍLOHA P VI: ANALÝZA RIZIK V SOFTWARE RISKAN

 RIZIKOVÝ KALKULÁTOR 			Aktiva	AKTIVA - CELKEM									
			Hodnoty aktiv	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
				veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká	veľmi vysoká
Hrozby			Pravdepodobnost										
HROZBY - CELKEM			5	veľmi vysoká	90	90	90	90	90	90	90	90	90
1	Přírodní hrozby	5	veľmi vysoká	90	90	72	72	72	72	72	90	90	90
1.1	Tornádo	2	nizká	29	29	22	22	22	22	22	29	29	29
1.2	Zemětřesení	1	veľmi nizká	11	11	7	7	7	7	7	11	11	11
1.3	Požár	5	veľmi vysoká	90	90	72	72	72	72	72	90	90	90
1.4	Povodeň	3	střední	54	54	43	43	43	43	43	54	54	54
1.5	Vichřice	3	střední	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
1.6	Přiválové deště	3	střední	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
1.7	Sesuv půdy	3	střední	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
1.9	Epidemie	4	vysoká	72	72	58	58	58	58	58	72	72	72
1.10	Epizootie	4	vysoká	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
1.14	Dlouhodobé sucho	2	nizká	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
2	Havárie	4	vysoká	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58
2.1	Únik nebezpečné látky	4	vysoká	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58
2.2	Narušení dodávek	4	vysoká	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58
2.2.1	Potraviný	4	vysoká	58	58	58	58	43	43	43	43	43	43
2.2.2	Voda	4	vysoká	58	58	58	58	43	43	43	43	43	43
2.2.3	Plyn	2	nizká	22	22	14	14	14	22	22	22	22	22
2.2.4	Elektrřina	4	vysoká	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58
2.2.5	Pohonné hmoty	3	střední	32	32	11	32	32	32	32	11	32	11
2.2.6	Léčiva	3	střední	43	43	32	32	32	32	43	43	43	43
2.3	Infrastruktura	3	střední	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
2.3.1	Narušení funkčnosti dopravních s	3	střední	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
2.4	Čerpací stanice	2	nizká	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
2.4.1	Exploze čerpací stanice	2	nizká	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
2.5	Elektrické vedení	3	střední	43	43	32	32	32	32	32	43	43	43
2.5.1	Výpadek elektrického vedení	3	střední	43	43	32	32	32	32	32	43	43	43
2.6	Potrubí	2	nizká	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
2.6.1	Porušení potrubí	2	nizká	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
3	Antropogenní	5	veľmi vysoká	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
3.1	Dopravní nehoda	5	veľmi vysoká	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
3.2	Migrační vlny	3	střední	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
3.3	Kriminalita	4	vysoká	72	72	58	43	58	58	72	72	72	72
3.3.1	Kriminalita majetková	4	vysoká	72	72	29	43	58	58	72	72	72	72
3.3.2	Násilná kriminalita	4	vysoká	58	58	58	43	43	43	58	58	58	58
3.3.3	Drogová kriminalita	3	střední	32	32	32	32	22	22	22	22	22	22
3.4	Teroristický útok	2	nizká	36	36	36	36	29	29	36	36	36	36
3.5	Vojskový konflikt	2	nizká	29	29	22	22	22	22	29	29	29	29
3.5.1	Ozbrojený vojskový konflikt	2	nizká	29	29	22	22	22	22	29	29	29	29
3.5.2	Neozbrojený vojskový konflikt	2	nizká	22	22	14	14	14	22	22	22	22	22
3.6	Dezinformace	3	střední	54	54	54	32	32	32	54	54	54	54

Vlastní zpracování pomocí softwaru RISKAN, 2024.

PŘÍLOHA P VII: TABULKA S PROSTŘEDKY SLOUŽÍCÍ K PŘEDÁVÁNÍ INFORMACÍ V PŘÍPADĚ MIMO- ŘÁDNÉ UDÁLOSTI

ŽENY	Který prostředek vyhovuje nejvíce						
	Webové stránky města	Rádio	Rozhlas	Mobilní aplikace	Televize	Sociální sítě	SMS zprávy
Ženy základní vzdělání	2	1	3	6	0	3	1
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	0	0	2	4	0	1	1
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	2	0	10	21	6	10	12
Ženy s vyšším odborným vzděláním	0	1	1	3	1	0	1
Ženy vysokoškolské vzdělání	3	1	4	11	1	3	9
MUŽI	Který prostředek vyhovuje nejvíce						
	Webové stránky města	Rádio	Rozhlas	Mobilní aplikace	Televize	Sociální sítě	SMS zprávy
Muži základní vzdělání	0	0	2	11	0	1	0
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	2	2	4	8	1	1	3
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	1	2	1	12	0	5	8
Muži s vyšším odborným vzděláním	0	1	1	4	0	0	2
Muži vysokoškolské vzdělání	2	2	3	6	0	0	4
JINÉ	Který prostředek vyhovuje nejvíce						
	Webové stránky města	Rádio	Rozhlas	Mobilní aplikace	Televize	Sociální sítě	SMS zprávy
Jiné základní vzdělání	0	0	0	0	0	1	0
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	0	0	0	0	1	0	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	1	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní vypracování, 2024.

PŘÍLOHA P VIII: PRAVDĚPODOBNOST MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ VE MĚSTĚ KROMĚŘÍŽ

ŽENY	Mimořádná událost v Kroměříži								
	Požár	Povodeň	Epidemie	Únik nebezpečné látky	Vichřice	Sněhová kalamita	Epizootie	Migrační vlny	Jiné
Ženy základní vzdělání	5	7	1	2	0	0	0	1	0
Ženy středoškolské vzdělání bez maturity	1	5	1	0	0	0	0	0	1
Ženy středoškolské vzdělání s maturitou	26	26	2	3	1	0	0	2	1
Ženy s vyšším odborným vzděláním	3	2	0	0	0	0	0	2	0
Ženy vysokoškolské vzdělání	10	18	1	0	2	0	1	0	0
MUŽI	Mimořádná událost v Kroměříži								
	Požár	Povodeň	Epidemie	Únik nebezpečné látky	Vichřice	Sněhová kalamita	Epizootie	Migrační vlny	Jiné
Muži základní vzdělání	5	4	0	4	0	0	0	1	0
Muži středoškolské vzdělání bez maturity	6	9	2	1	0	0	1	2	0
Muži středoškolské vzdělání s maturitou	9	9	2	1	0	2	0	2	4
Muži s vyšším odborným vzděláním	3	3	0	2	0	0	0	0	0
Muži vysokoškolské vzdělání	5	7	2	2	0	0	0	0	1
JINÉ	Mimořádná událost v Kroměříži								
	Požár	Povodeň	Epidemie	Únik nebezpečné látky	Vichřice	Sněhová kalamita	Epizootie	Migrační vlny	Jiné
Jiné základní vzdělání	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Jiné středoškolské vzdělání bez maturity	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné vysokoškolské vzdělání	0	1	1	0	1	0	0	1	0

Zdroj: Vlastní vypracování, 2024.